De la comuniști învățăm cutezanța

RULMENȚII GREI DE PRAHOVA

Auzisem că o lebădă neobișnuită își duce viața undeva nu departe de țărm, pe apele Mării Negre și că se bucură de o mare admirație din partea marinarilor navigatori. Oamenii de pe vapoare sau cei de pe țărm îi dau o mare atenție și-o consideră de neînlocuit. Pînă și navele acostează, dîndu-i binețe cu fanioanele ridicate, poposind în jurul ei. Multe s-au auzit și s-au spus despre lebedele din Delta Dunării sau din alte părți, dar despre nici una n-au circulat asemenea știri ca despre misterioasa lebădă care-și duce existența, la cîteva sute de metri de țărm, pe apele Mării Negre, printre vase maritime și marinari. Și asta nu de azi, de ieri, ci de cîțiva ani încoace.

Curioșii care s-au deplasat pînă la zona Mării Negre despre care vorbim au putut să constate cu uimire că nu se vede nicăieri nici o lebădă, adevărată, că într-adevăr vasele care intră în raza de acostare respectivă depind, respectă **ceva,** dar acel **ceva** nu-i o lebădă,ci un rulment greu! Exact cum auziți: rulmentul greu numit „Lebăda", construit la întreprinderea ploieșteană, este un organ gigant de mașină care servește de data asta prin felul în care este amplasat într-o platformă, la balansarea, în echilibru, a vapoarelor care acostează ori se pregătesc de plecare. Tot așa se vorbește și despre un „vultur albastru" care a poposit de curînd în cariera de exploatare a cărbunelui de la Lupoaia din Bazinul carbonifer Motru. Și „vulturul albastru" nu-i altul decît tot un rulment-greu, la fel de mare ca lebăda, folosit la acționarea celui mai puternic excavator din această zonă. Și el, „vulturul albastru",vine tot de la Întreprinderea de Rulmenți Grei Ploiești. Asemenea uriași pot fi întîlniți astăzi în toată țara, la combinatele siderurgice, la metroul bucureștean, pe șantiere sau în agricultură.

Dar ce sînt, de fapt, rulmenții? Și de ce se spune despre ei că au un rol deosebit în buna funcționare a mașinilor cu părți mobile rotative?

Știm cu toții că orice roată se învîrtește pe o osie care e fixată într-un lăcaș special, aflat în centrul acesteia. Ei bine, în timpul funcționării, frecarea dintre capătul osiei și pereții lăcașului roții este atît de mare, încît mișcarea de rotație se face foarte greu, consumîndu-se o mare cantitate de energie. Ba, prin încălzire, la turații ridicate și de durată mai mare, există chiar riscul topirii celor două părți amintite ale ansamblului. De-a lungul vremii, oamenii s-au străduit să găsească soluții acestei probleme tehnice. Astfel, au recurs mai întîi la ajutorul unsorii care, introdusă în lăcașul roții, micșorează frecarea. Apoi, mai tîrziu, în acest lăcaș s-au introdus așa-numitele lagăre (semicercuri de metal) care, atunci cînd se uzau, erau înlocuite. Abia în epoca modernă a fost descoperită, cu adevărat, soluția ideală: rulmentul. Compus din două inele („cămăși") de oțel special — unul mai mare, exterior, care se introduce fix în lăcașul roții, altul mai mic, interior, în care intră fix capătul osiei, rulmentul are între acestea niște bile sau niște role cilindrice din același metal, care se mișcă „alergînd" una după alta. În felul acesta, frecarea din ansamblu și deci consumul de energie se reduc atît de mult, încît o roată pe rulmenți, chiar dacă cîntărește cîteva tone, poate fi mișcată și de un copil. Capătul osiei și lăcașul roții rămîn intacte, toată uzura fiind preluată de rulment care, după zeci de mii de ore de funcționare, poate fi foarte ușor înlocuit.

În prezent, rulmenții sînt nelipsiți din structura mașinilor care au ansambluri rotative. Tocmai de aceea ei se fabrică în cantități impresionante, țara noastră fiind unul dintre cei mai mari producători de astfel de organe de mașini. Producem în prezent rulmenți de la mărimea unui nasture pînă la giganți cu diametrul de 3 metri. Dacă la Alexandria se fabrică liliputani, la Ploiești iau ființă uriași. Atenție însă! Și unii și alții sînt la fel de pretențioși cînd e vorba de condițiile și normele științifice, productive, prin care sînt realizați; e vorba de respectarea cu strictețe a preciziei și durabilității în exploatare, de reducerea nivelului de vibrații și zgomot, prin aceste performanțe rulmenții românești ridicîndu-se la nivelul celor fabricați de firmele cele mai bine cotate în lume. Astăzi aceste organe de mașini sînt întîlnite de la mașinile de măcinat sare sau cele de spălat pînă la excavatoarele cu rotor din bazinele carbonifere, la ramele metroului,la locomotive, la avioane sau mașini unelte. Toată mișcarea se bazează și pe rulmenți.

Un grup de pionieri de la Școala nr. 15 din Ploiești, membri ai cercului tehnico-aplicativ „Rulmentul", patronat de marea întreprindere, efectuează ora de practică chiar în citadela rulmenților grei. Aici, viitori muncitori și tehnicieni iau cunoștință, încă de pe acum, cu fazele procesului de producție.

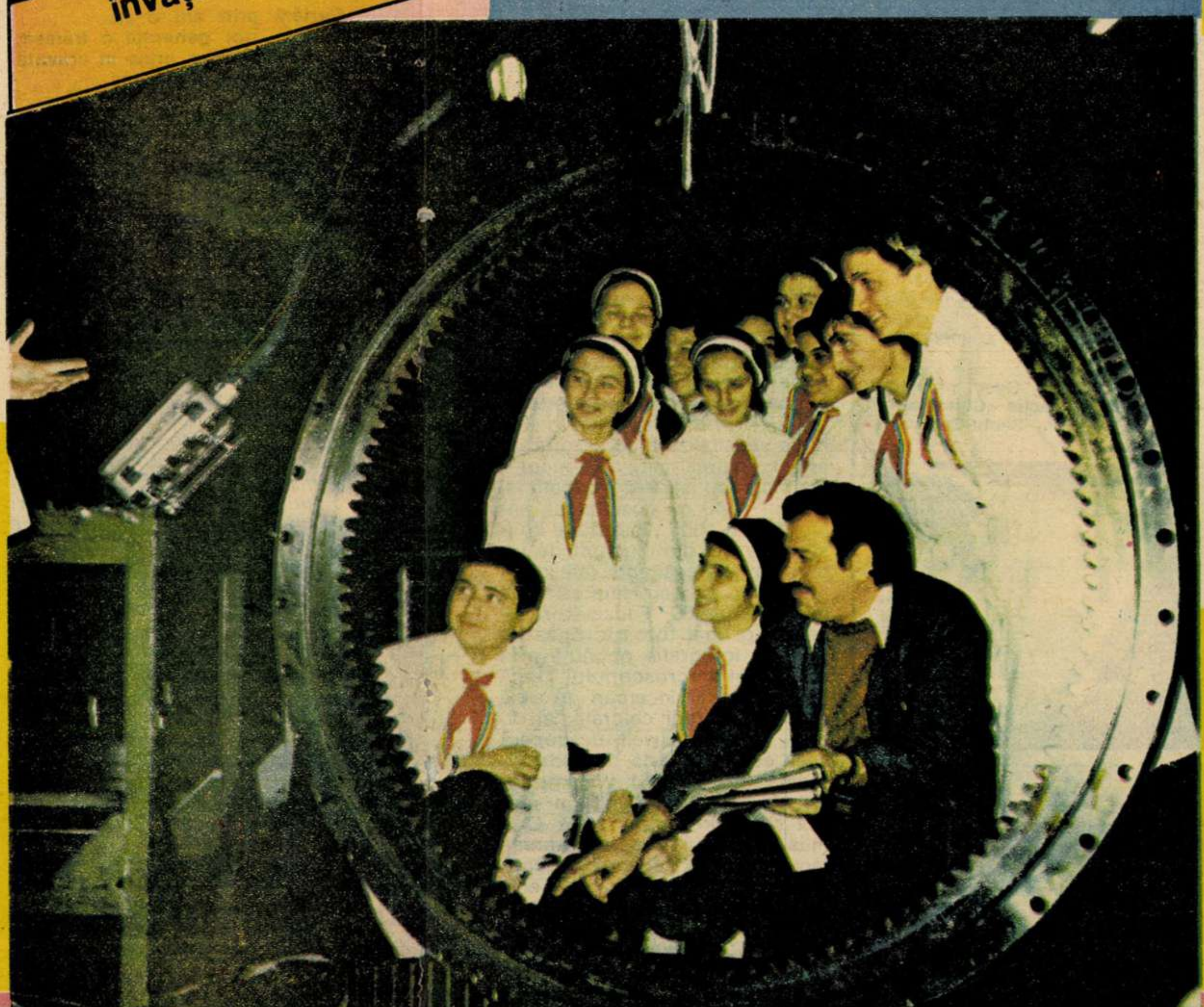

Și-acum, poftiți în citadela unde iau naștere „greii"!

August 1979. Primii 350 de muncitori angajați în noua întreprindere produc întîile 5 000 tone de rulmenți grei. Într-un singur deceniu, citadela rulmenților din Ploiești devine una dintre cele mai mari firme specializate din țară și din lume. Epoca tehnologică modernă impune viteze, turații, randamente, principii fără de care o mașină, un dispozitiv, un agregat nu pot funcționa. Și ploieștenii răspund prezent, cu promptitudine, acestor cerințe.

În sala de montaj, ca de altfel în întreaga întreprindere, ora de vîrf a producției este fiecare din cele 24 cîte are o zi! Curiozitatea ne face să aflăm cîteva lucruri legate și de modul cum devine oțelul un rulment greu. Subinginerul Aureliu Alexe, supunînd la un fel de examen sau probă de control fiecare element ce compune un rulment greu, face precizarea:

— Încă din faza de proiectare apelăm la exactitate. Rulmenții grei pretind o mare precizie, iar oțelul din care sînt făcuți e de cea mai bună calitate. Făuritorii lor, se înțelege, au o pregătire profesională temeinică. Trebuie să știți că un rulment greu cu un diametru de 200—250 mm și o greutate de pînă la 3,5 tone nu suportă o abatere de formă, de planeitate și poziție a elementelor în rostogolire nici măcar de ordin micronic! Bilele și rolele care compun rulmentul sînt, obligatoriu, perfecte. Respectînd aceste cerințe, s-a reușit ca din 1979 și pînă azi să se realizeze peste 167 de tipuri de rulmenți grei; numai în anul 1988 au fost omologate 71 de noi modele și dimensiuni la rigori calitative de cea mai înaltă precizie.

Stăm de vorbă cu rectificatorul Ștefan Mareș:

— În 24 de ore la Ploiești se produc 110 rulmenți grei de diferite tipuri: oscilanți, cu role cilindrice sau conice. Una din secțiile importante din întreprindere privind evoluția rulmenților este și cea de rectificare, în care vă aflați. Aici se execută probele prin care rulmentului i se verifică riguros precizia și fiabilitatea. În această fază, rulmentul greu e urmărit cu maximă încordare de proiectant, de strungar, de inginerul metalurgist și chiar de beneficiar. Toți îl examinează cu rigurozitate. Operația rectificării reprezintă cheia de boltă a competitivității produselor noastre. Spre exemplu, iată, aceasta este o mașină de rectificat cu comandă numerică. Produsul se prezintă la examen în stare perfectă, de-aici trece la montaj unde este asamblat devenind un produs finit, întregului rulment aplicîndu-i-se subansamblurile păstrate în rafturi speciale, asemenea unor biblioteci sau discoteci cu cîte 10 niveluri. Sîntem în faza finală. De acum încolo rulmenții grei aparțin beneficiarilor!

Rulmenții grei de Prahova sînt, la această oră, produse industriale de mare prestigiu, ei fiind folosiți în sectoarele de vîrf ale industriei și economiei noastre naționale. Renumele lor este renumele științei, renumele tehnicii, al hărniciei, al inventivității, al creației românești și în acest domeniu de vîrf al civilizației moderne industriale.

ION CRÎNGULEANU

Foto: **TUDOR CRISTEA**

PATRIA

Patria-i suprema noastră demnitate,
E însăși dimineața scăldată în lumină,
Adînca-nțelepciune a sensului a fi
În rosturi ziditoare, în firea ei deplină.

Destoinică-n lucrarea durată în izbîndă
E salba încărcată a grînelor solare,
Ea vine din vechime și-naltă-n zorii lumii
Eterna frumusețe a faptelor ei clare,

Ea ne cuprinde visul și deopotrivă truda,
Fereastră-i spre lumina pururea întreagă,
E orizontul senin al fiecărui legămînt
Înalt, cît poate gîndul să înțeleagă.

Adîncă înțelepciune a sensului a fi
Patria-i suprema noastră demnitate —
Respirarea de har a limbii române,
Întruchiparea virtuților ei neîntinate,

VIOREL SÂMPETREAN

PIONIERI ÎN ÎNTRECERILE „DACIADEI“

SPORT

Un palmares remarcabil

Diana Ureche

Diana Ureche, elevă în clasa a VII-a la Școala nr. 21 din Cluj-Napoca, se anunță, încă de pe acum, de la vîrsta pionieriei, ca o mare performeră de viitor a natației românești.

La 14 ani încă neîmpliniți, Diana are un palmares remarcabil. După ce a cucerit numeroase titluri naționale la categoria copii, anul trecut a participat, pentru prima oară, la un concurs important: Campionatele europene pentru juniori din orașul olandez Hammersfort. Și, spre bucuria noastră, ea s-a întors cu o medalie de argint, la 400 m mixt, adică la cele patru stiluri din natație: bras, craul, delfin (fluture) și spate. Dar ea este și o foarte valoroasă înotătoare în cadrul echipei. Și iată dovada: anul trecut, Diana a luat parte la Concursul internațional „Prietenia", din R.P.D. Coreeană. La Phenian, echipa României a cucerit titlurile la două probe — la 4x100 m și la 4x200 m liber. Diana și colegele sale au ocupat astfel locul întîi, stabilind și recorduri ale Concursului internațional „Prietenia".

În viitorul apropiat, pe Diana o așteaptă un mare examen: cel de la Leeds, din Anglia, de la Campionatele europene de juniori, unde se va strădui să schimbe... bronzul medaliei cucerite anul trecut cu argintul și — de ce nu? — cu... aurul!

O. NORAN

Tot mai sus!

În anul 1988, la vîrsta de 13 ani, un băiat necunoscut încă în atletism, sărea peste stacheta înălțată la 1,95 metri, devenind astfel - peste noapte, cum se zice în asemenea situații - campion național la categoria juniori 3. Cine este, cum și de unde a „răsărit" acest performer de excepție?

Se numește Robert Lung și este elev în clasa a VIII-a la Liceul „Mihai Eminescu" din Iași. A fost descoperit, în urmă cu mai bine de trei ani, de către profesoara - antrenoare Viorica Urseanu, care îl pregătește și în prezent. De la dînsa am aflat că Robert e deosebit de dotat pentru această probă atletică (inclusiv din punct de vedere fizic, între altele avînd înălțimea de 1,96 m) și că evoluția lui continuu ascendentă îl desemnează ca pe un posibil viitor mare campion. Este edificatoare în acest sens ultima lui performanță realizată în acest an - o săritură în sală de 1,98 metri, în cadrul Concursului republican al juniorilor 2 (la care a participat fără să aibă încă vîrsta pentru această categorie). E o performanță pe care specialiștii au catalogat-o ca excepțională, mai ales ținîndu-se seama de faptul că, dacă s-ar fi sărit pe teren descoperit, aceasta ar fi fost cu cîțiva centimetri mai mare.

Visul lui Robert Lung este să reușească să depășească pragul celor 2,30 metri, după care știe că se va putea lua la întrecere cu cei mai mari săritori din lume. Îi dorim deplin succes!

Neobosiții peregrini pe două roți

Nu-i ușor nici pentru cei mari să străbată mii de kilometri pe „bidivii" cu două roți, cu atît mai mult pentru cei mici. Și totuși de mai bine de două decenii, sute de pionieri și școlari din numeroase localități ale județului Covasna pornesc, în vacanța de vară, pe biciclete în lungi călătorii prin țară.

În vara anului trecut, de pildă, 63 de pionieri din școli din orașul Sfîntu Gheorghe și din localități învecinate au desfășurat o deosebit de interesantă expediție cicloturistică. Timp de mai bine de două săptămîni, ei au parcurs pe biciclete 1 200 de kilometri.

A fost, după cum au mărturisit ei la întoarcerea în școlile lor, o expediție nu numai plăcută și frumoasă, ci și instructivă în cel mai înalt grad prin tot ceea ce au văzut și au cunoscut cu acest prilej. Drept care mulți dintre ei vor lua parte și la expediția din vara acestui an, care se va desfășura pe alt traseu prin țară. Va fi un nou prilej de fortificare pentru acești copii, de îmbogățire a sufletului și minții cu imaginile neasemuite ale frumuseții și bogăției patriei noastre, cu noi și importante cunoștințe.

Mihaela Gusu, profesor,
subredacția „Cutezătorii",
C.P.Ș.P., Sfintu-Gheorghe

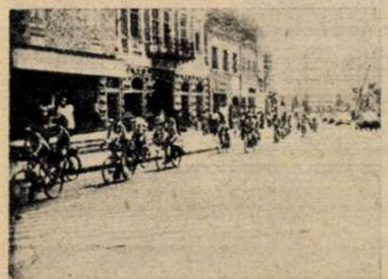

Din timpuri străvechi, omul s-a străduit să surprindă, în imagini desenate, diverse momente din viața și activitatea sa. Mărturie a acestei năzuințe multimilenare stau desenele rupestre de la Altamira și Lascaux, picturile egiptene, basoreliefurile policrome din Mesopotamia, decorația vaselor antice grecești și limbajul pictural al hieroglifelor creat în Egipt cu mai bine de 4 700 ani în urmă ori cel al maiașilor din Yucatan...

Gîndul fixării unei imagini cu adevărat „ruptă din viață" a apărut, pare-se, mai înainte de secolul al XVI-lea, cînd fenomenul a fost studiat de Leonardo da Vinci și compatriotul său Porta.

Primii pași

Anul 1802 aduce prima încercare mai importantă pe calea către apariția fotografiei: Wegwood și Davy reușesc pentru întîia oară să reproducă desene transparente pe o suprafață făcută fotosensibilă cu nitrat de argint, dar fără a izbuti să le fixeze, nici să capteze o imagine formată într-o cameră obscură. Reușita acestui din urmă pas îi va reveni fizicianului francez Nicéphore Niepce. Între anii 1820 și 1822, el a izbutit să reproducă și să fixeze imagini formate în camera obscură pe un suport metalic sensibilizat cu o emulsie specială din bitum. Această emulsie, din brun-închis, devenea albă sub acțiunea luminii solare. Pictorul Daguerre făcuse, de asemenea, cercetări în acest domeniu al opticii. Cei doi se asociază în 1829 și pun la punct o tehnică numită **dagherotipie,** care consta în developarea unei plăci sensibilizată cu iodură de argint sub acțiunea vaporilor de mercur.

De aici înainte, perfecționările și descoperirile vor urma într-un ritm tot mai viu: în 1835 Talbot realizează negative adevărate pe hîrtie transparentă, după care obține imagini pozitive — fotografii — prin contact cu o altă hîrtie sensibilizată cu clorură de argint. Fixarea imaginii a făcut-o mai întîi cu sare de bucătărie, iar din 1840 cu tiosulfat de sodiu. Tot în 1835 Wheastone construiește cel dintîi aparat de fotografiat stereoscopic (ale cărui fotografii dădeau impresia de relief). În 1860, Foucault realizează prima fotomicrografie, adică o fotografie obținută prin obiectivul microscopului. Încă din 1861 apar încercări de a se obține fotografii colorate, an în care Clark Maxwell descoperă ceea ce el numește „metoda tricromă". Tot în 1861, Willème folosește fotografii pentru a realiza sculpturi, iar în 1865, Onimus utilizează fotografii anume făcute pentru „analiza mișcărilor". Neurologul român Gheorghe Marinescu a fost cel dintîi care a văzut celula nervoasă vie la microscop și a folosit fotografia în cercetările sale științifice.

---

40 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Purtăm cu noi raze de soare

Purtăm în gînd o primăvară,
O zi a visului curat,
Cind noi, către partid și țară,
Pioniereşte am jurat!

Purtăm o zi a înfloririi,
A pasului cutezător,
Comoara muncii și-a gîndirii
Să-ți dăruim, viteaz popor!

Purtăm prin ani o zi...
Și iată, noi generații o trăiesc,
Cu roșul steag prins în cravată
Și tricolorul românesc.

LIDIA CONSTANTINESCU

PIONIERI ÎN ANII DE LUMINĂ

Sala Mică a Palatului R.S.R. a găzduit, în ziua de 11 aprilie, adunarea jubiliară a purtătorilor cravatei roșii cu tricolor din Capitală consacrată aniversării a patru decenii de la crearea primelor detașamente de pionieri din România.

În cadrul manifestării a fost reliefată deosebita semnificație social-politică pe care o dobîndește aniversarea celor 40 de ani de la crearea Organizației Pionierilor în contextul în care întregul popor întîmpină cu importante realizări marile evenimente ale anului — sărbătorirea a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 și Congresul al XIV-lea al partidului. Dupa cum s-a subliniat în cadrul adunării Organizația Pionierilor a obținut realizări deosebite în complexa operă de formare a omului nou, de educare patriotică, în spirit revoluționar, a celor mai tinere vlăstare ale țării — șoimii patriei și pionierii. Toate aceste rezultate sînt indisolubil legate de contribuția determinantă a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul de geniu al noului destin al națiunii, marele Erou între eroii neamului, ale cărui gîndire și acțiune revoluționare au imprimat un suflu profund înnoitor măreței opere de edificare a socialismului și comunismului, în centrul căreia se situează omul ca valoare supremă. Totodată, pionierii Capitalei au dat glas recunoștinței fierbinți față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, pentru grija neasemuită pe care o acordă asigurării unor minunate condiții de creștere, educare comunistă și formare multilaterală a celei mai tinere generații a României socialiste.

În încheierea adunării jubiliare, într-o atmosferă de vibrant patriotism, participanții au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu o telegramă.

În holul Sălii Mici a Palatului a fost deschisă expoziția omagială, „Mulțumim din inimă partidului pentru copilăria noastră fericită", de copiii din Capitală, ce cuprinde lucrări realizate în cadrul celor 6 792 de cercuri tehnico-aplicative din școli și de la casele pionierilor și șoimilor patriei.

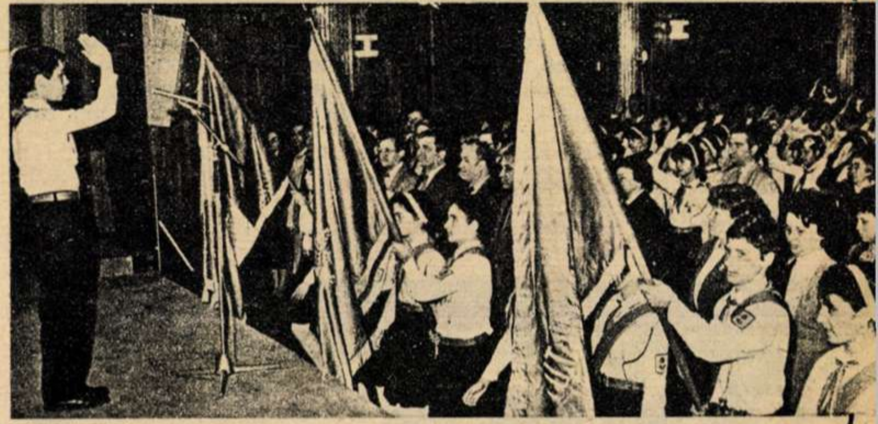

ȘTAFETA CUTEZANȚEI PIONIEREȘTI

În această primăvară aniversară a Organizației Pionierilor, cronica activităților desfășurate de către purtătorii cravatei roșii cu tricolor din întreaga țară înregistrează numeroase acțiuni politico-educative, manifestări cultural-artistice, noi fapte de muncă, de hărnicie pe care ei le dedică acestui sărbătoresc eveniment. Între acestea se înscrie și ampla suită de acțiuni pe care pionierii prahoveni au desfășurat-o sub genericul „Ștafeta cutezanței pionierești" și care a fost încununată de spectacolul jubiliar susținut pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor din municipiul Ploiești. Acest spectacol a urmat momentului festiv în care a fost prezentat albumul „Sîntem copiii Epocii de aur" și trofeul-simbol al „Ștafetei cutezanței pionierești". Atît albumul, cît și trofeul simbol și-au încheiat itinerarul la Ploiești după ce au trecut prin cele 14 orașe ale județului: Azuga, Bușteni, Sinaia, Comarnic, Breaza, Cîmpina, Băicoi, Plopeni, Slănic, Vălenii de Munte, Boldești-Scăieni, Urlați, Mizil, Ploiești. În timpul popasului pe care ștafeta l-a făcut în fiecare dintre aceste orașe, pionierii au participat la întîlniri cu activiști de partid și de stat, cu foști membri ai primelor detașamente create acum 40 de ani, cu oameni ai muncii fruntași în producție. În filele albumului „Sîntem copiii Epocii de aur" au fost consemnate realizările deosebite obținute de pionierii fiecăruia oraș în activitățile desfășurate. În fiecare dintre localitățile amintite, aceste acțiuni au culminat printr-un spectacol jubiliar dedicat aniversării Organizației Pionierilor. În imagine vă prezentăm o secvență din cadrul festivităților desfășurate la Azuga.

Ritm

La începutul acestui sărbătoresc aprilie, și pionierii artiști argeșeni s-au întîlnit pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor din Pitești, pentru a da glas, prin spectacolul „Mlădițe argeșene la a 40-a aniversare", sentimentelor lor de fierbinte recunoștință, de aleasă stimă și prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru minunatele condiții de învățătură și muncă asigurate tinerelor generații ale țării, pentru copilăria fericită pe care o trăiesc. Tot cu acest prilej a fost vernisată și expoziția de creație tehnico-științifică și artistică a pionierilor din județul Argeș ● **Sub genericul „Din istoria mișcării pionierești constănțene",** la C.P.Ș.P. din municipiul reședință de județ a fost prezentată o gală de filme documentare și o expoziție conținînd documente și fotografii care rememorează pagini reprezentative pentru cele patru decenii ale activității pionierești din județul Constanța ● **Argumente, fapte elocvente** și în același timp emoționante pentru bogata cronică a activităților pionierești desfășurate de-a lungul a patru decenii au adus și participanții la sesiunea „Laurii cravatelor roșii cu tricolor", desfășurată la Școala nr. 18 din Oradea ● **„Generațiile pionieriei"** — iată tema mesei rotunde care i-a reunit, la Școala nr. 180, pe pionierii reprezentanți ai tuturor unităților din Sectorul 1 al Capitalei ● **După cum ne informează** reporterii subredacției „Cutezătorii" de la C.P.Ș.P. Alexandria, colegii lor de la cercurile de electronică și construcții radio vor finaliza mai devreme lucrările cu care se vor prezenta la actuala ediție a concursului „Start spre viitor": un ingenios analizor spectru-audio, o stație de telecomandă proporțională cu patru canale, un complex pentru depanarea televizoarelor și un robot electronic utilizabil în procese industriale. În felul acesta doresc ei să întîmpine apropiata sărbătoare a pionieriei ● **Foaierul Teatrului de păpuși din Galați** este la această oră gazda unei expoziții foarte apreciate de numeroșii copii spectatori, aflați și în ipostaza de vizitatori ai acesteia. Lucrările sînt semnate de către înzestrații lor colegi, membri ai cercului de pictură — tapiserie de la C.P.Ș.P. din municipiu ● **Luînd exemplul** prietenilor lor mai mari — mai mulți dintre pionierii detașamentului clasei a III-a B de la Școala nr. 23 Craiova, au hotărît să contribuie și ei la îngrijirea spațiului verde din fața blocului unde locuiesc, plantînd 10 cireși, doi tei și sădind multe flori în rondurile pe care tot ei le-au săpat și amenajat.

ILEANA PIȚA

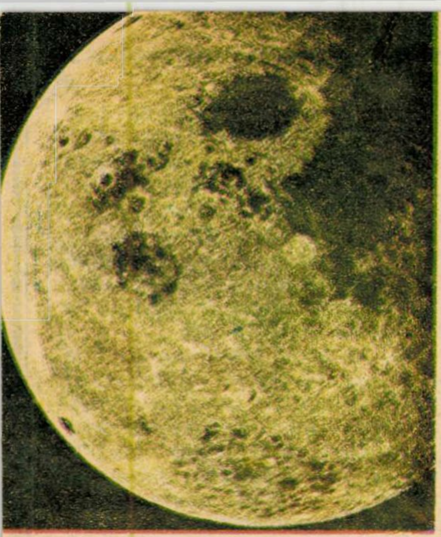

Istorie, cultură, civilizație

FOTOGRAFIA

La 1875, savantul american Henry Drapez e primul care fotografiază „spectrul solar și al stelelor". Cinci ani mai tîrziu, Augustus Rowland descoperă un procedeu de a obține „imaginea spectrului solar fără lentile". Un nou pas însemnat este făcut de G. Eastman, inventatorul rolfilmului, unde pelicula fotosensibilă era aplicată pe o bandă subțire de celuloid, fapt care aduce fotografia în mod practic la îndemîna tuturor amatorilor.

În 1882 francezul Etienne Marey inventează un aparat pe care-l numește „pușca fotografică", cu ajutorul căruia reușește să obțină imaginea unor păsări în zbor, în ritm de douăsprezece imagini pe secundă. Acestea erau înregistrate pe un cilindru sau pe un disc.

Căutări, perfecționări, aplicații

Primele fotografii submarine sînt realizate de Bouton în 1898. Voigtländer introduce pe piață, în 1902, obiectivul devenit atunci de renume, pentru aparatul de fotografiat Heliar. În același an, Zeiss lansează obiectivul Tessa, realizat după calculele lui P. Rudolpf.

Trebuie precizat aici că obiectivul este cea mai importantă piesă a oricărui aparat de fotografiat; de calitatea lui depinde în primul rînd calitatea fotografiei. Sînt cunoscute mai ales: obiectivul **rectiliniu,** inventat de Lallmeyer, format din patru lentile, care dau o imagine perfect clară și dreaptă; obiectivul **triplet,** din trei lentile, ce permite deschideri ridicate, de ordinul f: 3,5; obiectivul **Tessar** cu patru lentile, care dă o claritate perfectă și o luminozitate de 2,8; obiectivul **aplanat,** creat de Steinheil, o combinație simetrică de două obiective acromatice; obiectivul **anastigmatic,** cu lentile din sticlă de silicat de bariu, la care au fost corectate toate aberațiile; apoi obiective **de mare luminozitate** cu un număr multiplu de lentile; și să mai amintim încă două — cel numit **ochi de pește,** cu o deschidere unghiulară foarte mare, în jur de 200°, care deformează mult perspectiva firească ochiului omenesc și formează imagini bizare, de mare efect; obiectivul **superangular** ce permite, la o distanță focală egală, cuprinderea unui unghi mai larg, de 85° pînă la 105°, față de 50—60° la un obiectiv normal.

Revenind la evoluția cronologică, fotografia în culori face un pas înainte în anul 1905, cînd Manley realizează procedeul „Diacrom" pentru obținerea culorilor naturale pe diapozitive în trei culori care, perfecționat ulterior, ia numele de **Uvacromie.** În 1909 Hewitt face cunoscut „procedeul Brömal cu transpunere". Firma Agfa pune în vînzare, în 1916, plăci de fotografiat în culori „pe principiul grăunțelor colorate". În 1921 König descoperă **pinaflavonul,** un sensibilizator pentru culoarea verde a plăcilor color. Procedeele actuale de fotografiere color urmăresc obținerea a trei imagini monocrome, avînd fiecare una din culorile albastru, verde și roșu, care, interacționînd în ansamblu, formează imaginea în culori. În procedeul negativ-pozitiv e întrebuințat un film compus din patru straturi suprapuse: un strat de halogenură de argint sensibilizat la radiațiile albastre, care conține o componentă cromatică galbenă, un strat filtrant galben (pentru a opri acțiunea radiațiilor albastre asupra celui de-al doilea și ultimul strat), un strat de halogenură de argint sensibilizat la verde și care conține o componentă cromatică purpurie, și un strat de halogenură de argint sensibilizat la roșu și care conține o componentă cromatică verde-albastru.

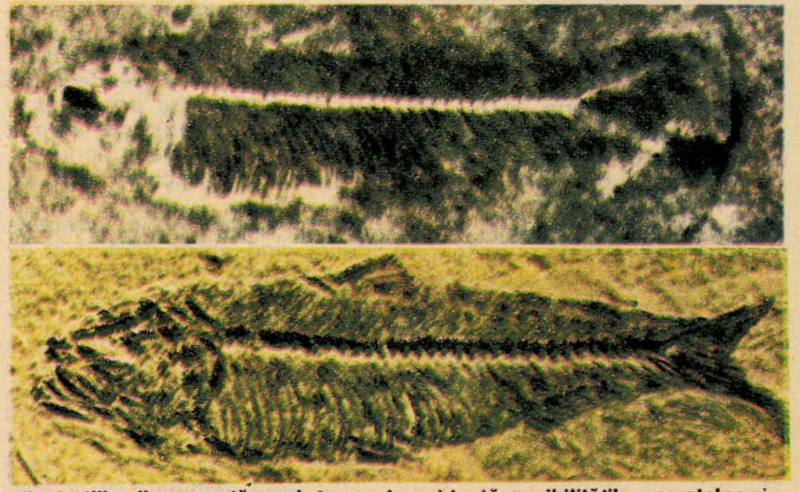

Ilustrațiile din această pagină pun în evidență posibilitățile aparatelor și ale noilor procedee de fotografiat de a reda imagini inedite din cele mai diverse domenii.

În domeniul aplicațiilor practice ale fotografiei, Estronave descoperă, în 1910, procedeul de a realiza fotografii animate, alcătuite din două fotografii asemănătoare suprapuse; de pildă, un copil dormind — și același copil cu ochii deschiși — trecînd repede una din aceste fotografii pe deasupra celeilalte, se dă impresia că fotografia a mișcat deschizînd sau închizînd ochii.

A. Klughard și L. Bestele calculează, în 1923, **Ernostarul,** primul obiectiv cu luminozitate 1:2; iar în 1926,P. Rudolf calculează obiectivul cu luminozitate 1:1,5.

Începuturile fotografiei în țara noastră

În București a fost deschis primul atelier de dagherotipie la 19 martie 1843 (doar la cîțiva ani după brevetarea acestui procedeu în Franța). Funcționa pe Podul Mogoșoaiei, actuala Calea Victoriei. Primele fotografii cunoscute și păstrate în țara noastră au fost executate mai tîrziu de către Angerer. Ele se găsesc la cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei R. S. România.

Din 1860, pictorul clujean Carol Popp de Szathmáry se dedică cu pasiune noii tehnici de „reproducere spontanee de imagini". El realizează sute de fotografii care prezintă mai ales figuri de țărani în veșminte de sărbătoare, peisaje, clădiri, aspecte din piețe — așa cum pot fi ele văzute și azi în albumul cu peste o sută de imagini, aflat tot la Biblioteca Academiei. Cele mai vechi fotografii ale unor oameni de seamă de la noi sînt din anii 1851 și 1852, înfățișîndu-i pe Nicolae Bălcescu, singur, și Ion Ghica împreună cu Vasile Alecsandri. Merită amintit și faptul că prima fotografie aeriană a Capitalei a fost realizată în 1927 și a servit la întocmirea de planuri la scara 1:5 000.

CLAUDIU VODĂ

„Între elementele care formează comoara sufletească a poporului român, nici unul nu cuprinde mai mult și nu oglindește mai adevărat decît însăși limba lui."

NICOLAE IORGA

Limba noastră-i o comoară

ISTORIA UNUI CUVÎNT

Iarbă

Este un cuvînt vechi, care descinde din latinescul **herba,** cu modificari fonetice normale: **h** a dispărut de timpuriu, **a** final a devenit **ă,** iar **e** s-a diftongat din cauza vocalei ă din silaba următoare; fiind la inițială de cuvînt, diftongul **ea** se rostește **ia.** Acest diftong alternează cu **ie** de la plural: **ierbi** și **ierburi.**

În vocabularul popular, **iarbă** are o importanță excepțională, pentru că, avînd un înțeles general, el intră ca termen de bază în structura unui mare număr de cuvinte compuse care denumesc plante erbacee și buruieni de tot felul. În **Dicționarul Academiei** sînt înregistrate mai bine de 220 de astfel de nume compuse. Tipurile de compuse sînt cele cunoscute: 1. cu un substantiv în genitiv: **iarba-broaștei, iarba-codrului, iarba-șarpelui**; 2. cu un substantiv precedat de prepoziție: **iarbă-de-mare, iarbă-de-friguri;** 3. cu un adjectiv: **iarbă-albastră, iarbă-creață, iarbă-grasă** etc. (Să se observe că se scriu cu cratimă.)

De unele dintre numele de acest fel sînt legate legende populare și credințe străvechi. De exemplu, **iarba-fiarelor** apare în basmele noastre ca o plantă misterioară cu ajutorul căreia se poate deschide orice ușă încuiată cu lacăte sau cu zăvoare de fier.

Fiind numele generic dat plantelor ierboase, **iarbă,** sub forma de plural **ierburi** și mai ales în construcția **ierburi de leac,** a dobîndit o semnificație bine cunoscută în limba populară, aceea de „doctorie, medicament preparat din buruieni de leac". **Ierburi de leac** este, de fapt, echivalentul din medicina populară al sintagmei culte de astăzi **plante medicinale.** În aspectul popular al multor limbi, cuvîntul prin care e denumită iarba a căpătat și acest sens, de medicină populară.

În limba mai veche, **iarbă** (uneori și **iarbă de pușcă)** denumea pulberea de pușcă, substanță explozivă în formă de firișoare sau granule. Acest înțeles, care se întemeiază pe o comparație, ne întîmpină des în vechile noastre cronici sau în limba populară. Locul unde se depozita **iarba de pușcă** se numea, bineînțeles, **ierbărie.** Pentru ambele cuvinte, iată un citat din **Letopisețul** lui Ion Neculce (secolul al XVIII-lea): „Dacă au vădzut că se închină cetatea, el au întrat în **ierbărie** de au dat foc, de au ars și el cu **iarba".** Cu același înțeles vechi, **iarbă** apare și la scriitorii care s-au inspirat din cronici: Bălcescu, Odobescu, Sadoveanu și alții.

GR BRÂNCUȘ

CUM VORBIM? CUM SCRIEM?

Sa și s-a; sau și s-au

Toate scrierile din titlu sînt corecte în anumite situații și incorecte, chiar greșeli grave, în altele. Ele au în comun faptul că prezența cratimei marchează existența a două cuvinte, în opoziție cu absența ei în interiorul unui cuvînt unic.

1. *Se scrie* **sa,** *într-un cuvînt, atunci cînd este adjectiv posesiv sau, împreună cu articolul* **a,** *pronume posesiv de persoana a treia singular feminin:* **cartea sa, colega sa, Cartea mea e veche, a sa e nouă.** *Un mijloc sigur de recunoaștere și de evitare a greșelii de scriere este sinonimia lui* **sa** *cu pronumele personale în genitiv* **lui, ei.** *Regula se poate formula deci și în felul următor: se scrie* **sa** *într-un cuvînt atunci cînd poate fi înlocuit, în contextul dat, cu genitivul* **lui** *sau* **ei.** *Cratima se poate folosi la adjectivul posesiv numai înaintea lui, cînd este conjunct, în exemple ca* **fiică-sa, soră-sa.**

2. *Se scrie* **s-a,** *cu cratimă, atunci cînd avem de-a face cu două cuvinte, anume pronumele reflexiv* **se,** *redus la* **s** *prin eliziune, și verbul auxiliar* **a** *din structura formei de persoana a treia singular a perfectului compus:* **s-a dus, s-a gîndit, s-a mirat, s-a văzut** *etc. Scrierea reflectă analiza micului grup sudat în pronunțare, așa cum face și la alte combinații cu același pronume* **se** *devenit* **s: s-ar duce, s-o duce** *sau la combinații asemănătoare cu alte pronume (personale), ca* **mă** *și* **vă** *devenite* **m, v: m-a văzut, v-a strigat.** *Atenție sporită la formele inverse:* **dusu-s-a, gînditu-s-a** *etc.!*

3. *Se scrie* **sau,** *într-un cuvînt, atunci cînd este conjuncție (coordonatoare disjunctivă):* **Pleci sau rămîi? Vorbește cu Ion sau cu Maria!** *Mijlocul sigur de verificare este aici sinonimia lui* **sau** *cu conjuncția* **ori,** *ceea ce permite reformularea regulii astfel: se scrie* **sau,** *într-un cuvînt, atunci cînd poate fi înlocuit, în contextul dat, cu* **ori.**

4. *Se scrie* **s-au,** *cu cratimă după prima literă, atunci cînd avem a face cu un grup constituit din două cuvinte, anume pronumele reflexiv* **se,** *redus la* **s,** *și verbul auxiliar* **au** *din structura formei de persoana a treia plural a perfectului compus:* **s-au dus, s-au gîndit, s-au mirat, s-au văzut** *etc. După cum observați, situația este de același tip cu cea descrisă pentru* **s-a** *(vezi* **2);** *sînt valabile deci toate analogiile menționate acolo, la care se pot adăuga scrierile* **s-or duce, m-au văzut, v-au strigat,** *cu forme de pesoana a treia plural. Și aici e necesară o atenție specială la formele inverse:* **dusu-s-au, gînditu-s-au** *etc.*

Prezența cratimei la grupul **s-au** *este, așadar, justificată, dar nu în orice loc din cuprinsul lui. Scrierea* **sa-u,** *cu cratimă între* **a** *și* **u,** *nu este niciodată corectă!*

Și acum o mărturisire: poate că n-aș fi scris articolul de față sau nu l-aș fi scris anume acum dacă într-unul dintre articolele precedente cu teme ortografice nu s-ar fi strecurat o greșeală de tipar care la această rubrică poate fi derutantă. Sper că ați observat-o și ați corectat-o pe loc, cu sau fără comentarii. Dacă nu, vă propun să recitiți articolele din luna februarie și să descoperiți greșeala cu pricina. În definitiv, dacă Ticuță cel uituc își poate pierde lucrurile în orice pagină a revistei, iar voi, ca prieteni ai lui, le căutați și le găsiți, restabilind ordinea firească, de ce n-ați căuta – în calitate de prieteni ai ortografiei – și o cratimă pusă greșit?! Așadar, un joc cu o temă serioasă: Unde e greșeala?

MIOARA AVRAM

În opera sa Anton Pann a creat imaginea eroului popular caracterizat prin calități morale superioare, a oglindit înțelepciunea poporului nostru așa cum apare în minunatele proverbe și zicători, care constituie farmecul cunoscutelor scrieri „Povestea vorbii", „O șezătoare la țară" ș.a.

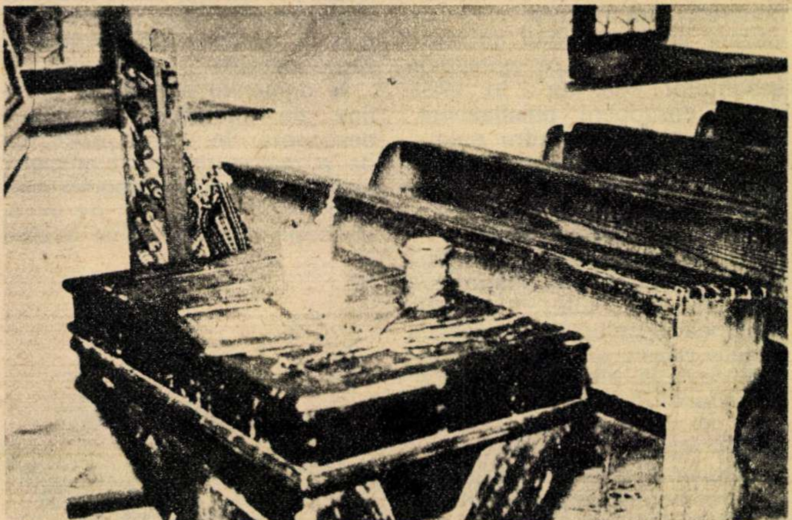

În această sală de clasă, de la Școala românească din Brașov, a învățat și Anton Pann.

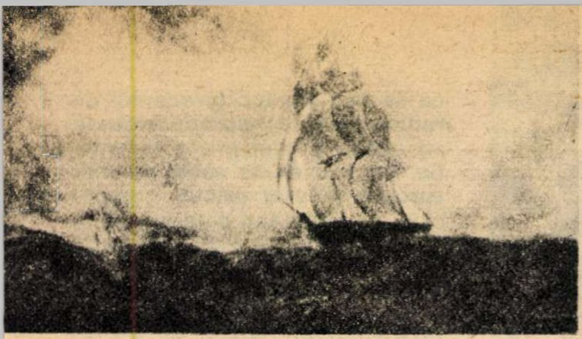

Ai întrebat? Vă răspundem!

Primul tablou al lui Ştefan Luchian

● „Sînt un pasionat al picturii, dintre artiştii români plăcindu-mi, în mod deosebit, tablourile lui Ştefan Luchian. Aş vrea să întreb dacă se ştie care a fost prima pictură realizată de Ştefan Luchian", ne-a scris MARIUS DIAMANDI din BUCUREŞTI.

Imaginea de sus reprezintă un pastel-pictură semnată de Ştefan Luchian şi datată 1880. După opinia specialiştilor, lucrarea este o copie după un tablou care l-a impresionat pe cînd avea doar doisprezece ani, fiind elev în clasa a II-a, la Liceul Sf. Sava. E cea mai veche lucrare a pictorului ce ni s-a păstrat. Pastelul — lucrat pe o foaie de bloc — înfăţişează o corabie cu pînzele-n vînt, ce navighează pe o mare în furtună. În depărtare se zăreşte o a doua corabie mai mică. O bună parte din tablou e ocupată de un cer cu nori negri, întrerupţi de albastrul bolţii şi reflexe ale luminii solare. Felul cum este tratată marea pare a prevesti predilecţia lui Luchian de a nu insista asupra perspectivei, ci, mai curînd, de a o sugera prin etajări de planuri, aici foarte dinamice.

Arta olarilor daci

● „Aş vrea să aflu cîteva informaţii despre olăritul la daci" — s-a adresat redacţiei ADRIAN VÎRJOGHE din CONSTANŢA.

La nord de localitatea Medieşu Aurit (judeţul Satu Mare) poate fi văzut un obiectiv de excepţională valoare. Se află aici cinci cuptoare pentru ars ceramică ce au aparţinut unor olari daci, care aveau un mare atelier de olărie, în secolele II-IV e.n. Cuptoarele — bine păstrate — sînt construite din lut. Ceramica produsă era lucrată atît cu mîna, cît şi cu ajutorul roţii olarului. Se fabrica mai ales ceramică fină, cenuşie sau neagră, arsă reductiv. În acest punct a fiinţat o aşezare dacică mare, importantă, aşa cum o atestă şi necropola descoperită aici, ceea ce constituie încă o dovadă materială a continuităţii locuirii strămoşilor noştri pe aceste meleaguri. **(C.V.)**

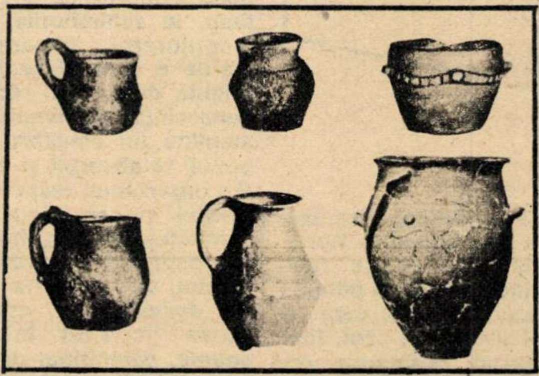

Ştiaţi că...

...vestitul cărturar Dimitrie Cantemir (1673-1723) este şi autorul celei mai vechi lucrări româneşti din domeniul chimiei, datînd din 1701?

...Alexandru Ciurcu (1854-1922) este inventatorul unui motor cu reacţie (împreună cu Just Buisson), pe care l-a adaptat la o barcă cu care, la 13 august 1886, a urcat în susul Senei? Invenţia a fost brevetată în Germania, Anglia, Belgia, Italia şi S.U.A.

...datorită savantului dr. Ioan Cantacuzino (1863-1934), România a fost a doua ţară din lume în care s-a aplicat vaccinul antituberculos BCG?

...„Electroscopul Hurmuzescu", construit de către fizicianul Dragomir Hurmuzescu (1865-1954), a fost folosit de soţii Curie la demonstraţiile şi primele lor experienţe asupra radiului?

...George (Gogu) Constantinescu (1881-1965) este creatorul unei noi discipline ştiinţifice: sonicitatea? În „Enciclopedia Britanică", 1955, vol. 22, la termenul „Torque converter" (convertizorul mecanic) este scris: „Convertizorul mecanic este un aparat pentru transmiterea automată a energiei de la un motor sau de la o altă sursă de energie la un ax secundar... A fost inventat de ing. G. Constantinescu". La termenul „Invention", savantul român este din nou menţionat, printre numai 16 creatori de invenţii ai perioadei care a urmat primului război mondial, în legătură cu perfecţionarea motoarelor de automobile.

...savantul Gh. Spacu (1883-1955) - creator de şcoală în domeniul chimiei anorganice şi analitice - este autorul a peste 240 de lucrări ştiinţifice? El a fost unul dintre membrii „Comisiei internaţionale pentru instituirea tabelelor anuale de constante şi date numerice" de sub preşedinţia lui Fr. Jolliot-Curie.

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT

ORIENTAREA ŞCOLARĂ ŞI PROFESIONALĂ

Pionierii claselor a VIII-a se află în preajma unui eveniment deosebit de important, de care depinde viitorul fiecăruia dintre ei: alegerea meseriei. Pe parcursul anilor de şcoală, prin bogatele activităţi pionierești la care au participat, viitorii absolvenţi ai ciclului gimnazial au avut prilejul să-şi descopere aptitudinile. Activităţile desfăşurate în atelierele şcolare şi în cercurile tehnico-aplicative i-au apropiat de munca practică, i-au stimulat în dezvoltarea şi valorificarea spiritului de creativitate. Alte numeroase activităţi le-au prilejuit cunoaşterea unora dintre numeroasele meserii practicate astăzi în unităţile economice din ţara noastră.

Fiecare meserie are frumuseţea ei. Acum însă viitorul absolvent trebuie să hotărască pe care dintre ele să şi-o aleagă, spre ce şcoală trebuie să-şi îndrepte paşii, astfel încît mai apoi, prin munca pe care o va desfăşura, să poată contribui la înflorirea patriei socialiste. Bogata reţea de licee industriale şi şcoli profesionale aflată la dispoziţia tuturor tinerilor patriei oferă fiecăruia posibilitatea să-şi aleagă meseria dorită.

Consiliile şi comandamentele pionierești pot veni în sprijinul pionierilor din clasele a VIII-a printr-o amplă paletă de acţiuni menite să contribuie la luarea unei decizii potrivite cerinţelor economiei noastre şi aptitudinilor fiecăruia. Una dintre aceste acţiuni o constituie prezentarea prin propaganda vizuală a reţelei de licee industriale şi şcoli profesionale existente pe raza judeţului. După ce elevii au luat cunoştinţă de ele, comandamentele pionierești pot organiza vizite în unele dintre aceste şcoli, precum şi discuţii cu cadre didactice şi elevi privind domeniile în care se specializează cei ce urmează cursurile acestora. În această perioadă pot fi organizate, de asemenea, întîlniri cu muncitori, specialişti de înaltă calificare, fruntaşi în producţie care să le prezinte viitorilor absolvenţi ai claselor a VIII-a diferite meserii şi să le vorbească despre importanţa acestora în producerea bunurilor materiale. în dezvoltarea economiei noastre. Organizarea unor vizite, atît la locurile de muncă ale părinţilor, cît şi în alte unităţi economice, sînt de asemenea deosebit de utile. Cu acest prilej, pionierii pot cunoaşte tehnica modernă din întreprinderi, noile realizări tehnico-ştiinţifice româneşti, preocuparea colectivelor de oameni ai muncii pentru creşterea productivităţii, obţinerea unor produse de înaltă calitate şi altele. Bineînţeles că, aflat în faţa unei opţiuni fundamentale, cum este aceea a alegerii meseriei, fiecare viitor absolvent se va sfătui cu părinţii, cadrele didactice, maiştrii din atelierele-şcolare care le-au îndrumat de-a lungul anilor activitatea practică.

Să avem, dragi prieteni, permanent în vedere un fapt deosebit de important: fiecare, prin meseria pe care şi-o va însuşi pentru toată viaţa, trebuie să înveţe astfel încît să fie foarte bine pregătit. Numai aşa va putea mînui maşinile şi utilajele tot mai perfecţionate, tot mai moderne din industria noastră şi va putea răspunde prezent cu întreaga sa capacitate creatoare la înflorirea patriei socialiste.

Enciclopedie „Cutezătorii"

Cronometru PENTRU ARHEOLOGI

Pînă acum patru decenii, data de naștere a unei cantități impresionante de material arheologic se afla sub semnul întrebării. Lipsea o metodă precisă, științifică de datare a pieselor arheologice. Exista totuși o excepție: cea mai veche dată din istoria omenirii determinată cu oarecare certitudine — pe cale astronomică — o constituia aceea a introducerii calendarului egiptean (circa 2740 î.e.n.). Pentru restul lumii însă asemenea date lipsesc. Atunci cum să descifrezi succesiunea nivelurilor de cultură ce se întind pe perioade de mii și zeci de mii de ani?

Progresele din domeniul fizicii atomice, biologiei și chimiei au transformat în realitate visul arheologilor, acela de a realiza o datare exactă. În anii 1948—1950, savantul Willard Frank Libby a elaborat și pus la punct o metodă de stabilire a vîrstei resturilor organice după cantitatea de carbon radioactiv pe care o conțin. Ideea i-a fost sugerată de o descoperire din anul 1939 a fizicianului S. Korff. El a constatat că razele cosmice, atingînd atmosfera pămîntească, produc neutroni care se combină cu atomii de azot, formînd carbonul radioactiv cu greutatea atomică 14 (C_{14}), deosebit de carbonul stabil (C_{12}). Acești atomi, fiind radioactivi, rezistă ca atare doar o anumită perioadă de timp, redevenind ulterior atomi de azot. Procesul producîndu-se în atmosferă, carbonul radioactiv apare amestecat cu oxigenul. Astfel, apa și bioxidul de carbon atmosferic vor conține și radiocarbon, care va intra în componența vegetalelor, animalelor și a corpului omenesc, ceea ce a dus pe bună dreptate la ideea „fondului comun" de C_{14}. Oamenii de știință au calculat că radiocarbonul s-a format în ultimii 20 000—30 000 de ani cu o intensitate constantă.

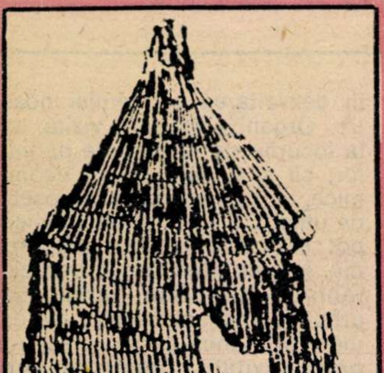

Vîrșă mezolitică de pescuit din Scandinavia.

Atît plantele cît și animalele absorb pe tot parcursul vieții, pe lîngă carbonul obișnuit, și o mică proporție de C_{14}. În același timp, în schimburile cu mediul înconjurător, fiecare din ele pierde o cantitate egală cu cea primită de carbon radioactiv. În consecință, în timpul vieții se menține un echilibru între carbonul 14 absorbit și cel eliminat din organismul respectiv. În momentul în care viața încetează, cantitatea de C_{14} nu mai este împrospătată și ea descrește cu încetul, ca urmare a procesului de dezintegrare, transformîndu-se în azot într-un ritm anume, determinat de timpul de înjumătățire specific acestui izotop de carbon, care este de 5 730 de ani. Astfel, după 5 730 de ani va rămîne jumătate din cantitatea inițială, după alți 5 730 de ani va mai rămîne doar un sfert și așa mai departe, pînă cînd, după 50 000 de ani, urmele de C_{14} nu mai pot fi detectate.

Metoda aceasta de datare vizează exclusiv rămășițele provenite din materii organice animale sau vegetale: resturi animale, scoici, lemn, cărbune sau cenușă, obiecte din paie, frînghii, rogojini, țesături etc.

Pentru obținerea datei se iau probe din materialul arheologic descoperit într-un loc și se măsoară frecvența dezintegrărilor ce se mai produc (procentul de radioactivitate), comparîndu-se cu aceea a unei probe recente. Se fac mai multe astfel de măsurători și, prin calcule complicate, se obțin anii care au trecut din momentul în care substanța organică respectivă a încetat de a mai acumula C_{14}. Rezultatul este exprimat cu o aproximație calculabilă, mai precis cu o diferență în plus sau în minus care crește odată cu vechimea obiectului supus analizei. Erorile sînt calculate statistic. De exemplu, 2 790 ± 70 de ani sau 32 630 ± 700 de ani.

Așa au fost datate, între multe altele, faimoasele desene rupestre preistorice de la Lascaux, din Franța, pentru care s-au propus diferite date. Metoda radiocarbonului a făcut lumină, precizînd o vechime de aproximativ 15 500 de ani.

Desigur, n-au lipsit nici surprizele! De pildă, pentru copaci sau resturi de lemn se întîmplă ca uneori să nu fie posibil să se afle vîrsta exactă. În cazul arborilor sequoia, care pot trăi 3 000 de ani, celuloza care formează inima trunchiului e moartă de mult, în timp ce copacul ca întreg este încă viu. Într-o asemenea situație, proporția de C_{14} și deci datarea vor diferi după cum proba e luată dintr-o parte mai veche a arborelui sau alta mai recentă. În acest caz, datele obținute se compară cu numărul de inele ale arborelui.

Metoda de datare prin C_{14} prezintă mari avantaje și poate fi aplicată universal, datorită faptului că acționează asupra unor materiale descoperite curent în săpăturile arheologice, fiind independentă de orice alte ipoteze.

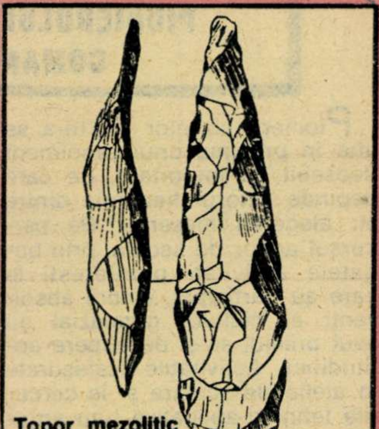

Topor mezolitic din Scandinavia.

Cu ajutorul acestui „ceasornic radioactiv" s-au efectuat în întreaga lume, ca și la noi în țară, zeci de mii de datări. Datarea cu radiocarbon a adus și aduce mari servicii istoriei străvechi și vechi, lămurind tainele unor culturi de mult apuse, clarificînd, totodată, etape controversate din istoria umanității.

Prof. TEODOR AXIOTI

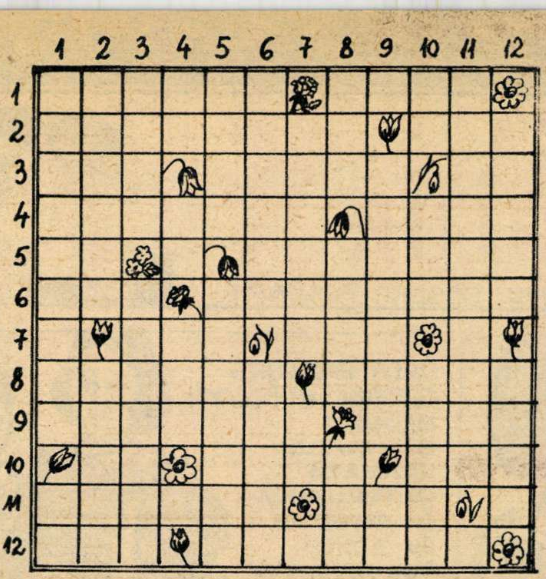

Mănunchi de flori

ORIZONTAL: 1) Flori roșii și galbene, „eroinele" unui cunoscut cîntec semnat de Temistocle Popa. Pictor român (Corneliu), autorul tabloului „Flori roșii". 2) Poetul care ne-a dăruit nemuritoarea „Floare albastră". Culoarea lăcrămioarelor (masc.). 3) Sosesc. Poet român (Panait; 1881–1913), autorul creațiilor „Floare și genune" și „Pîrîul și floarea". Negație. 4) Flori imortalizate de Ștefan Luchian. „Vale" în toponimia flamandă și olandeză. 5) Nete! Culoare vie. 6) „Parfum de...", romanță de I. Băjescu-Oardă. Înghițiți. 7) Arbore originar din Indonezia. Mamă (înv.). 8) Semnatarul versurilor „Dealul plin de flori era/ Și albastră zarea" („Pe deal"). Legumă. 9) Cuprins de somn. Localitate în Cehoslovacia. 10) Antemeridian (abr.). Stînjenel. Gura..., floare de grădină de diverse culori (nom. neart.). 11) A provoca. E încărcat de nuferi galbeni într-o cunoscută poezie de Mihai Eminescu (neart.). 12) Luna florilor – Poezie de Șt. O. Iosif.

VERTICAL: 1) Lavandă. Sandu Mircea. 2) A lua... atenție! Cîndva. 3) „Cu voi vin florile-n cîmpie/ Și nopțile cu poezie/ Și vînturi..., calde ploi/ Și veselie" (George Coșbuc – „Vestitorii primăverii"). Floare albă, puternic parfumată, originară din India (pl.). 4. Pene! Notă muzicală. Abreviere pentru... abreviere. 5) Munte în Italia. A lumina. 6) Poet sovietic (Serghei; 1895–1925), autorul creației „Bine e în primăvara trează". Se aude printre crengile copacilor înfloriți. 7) Primăvara sînt încărcate de flori. Tei! 8) De calitate. Ce e de fapt... „Mănunchiul de flori"? Ued în Algeria. 9) Raliere. Dintr-o lalea! 10) Bianca Ardeleanu. „...Lugojana", operetă de Filaret Barbu, a cărei partitură conține și frumoasa arie „Floare albă". Gustul nectarului (masc. pl.). 11) „Panseluțe, ...", cîntec de Elly Roman. 12) Blond. Afluent al rîului Iza.

Dicționar: DAAL, AAL, IMA, EULE, LECO, SLI, IEUD.

Reconstituire

Iată în ordine alfabetică mai multe grupuri de trei și de patru litere: CAL, CEN, PIA, PLI, REC, TRA, SEM, ANAT, CTOR, ENDE, NINA, OCEN, TAUR, URGE.

Un prim pas în rezolvarea jocului o constituie asocierea grupurilor de trei litere cu cele de patru litere, astfel încît să se obțină cuvinte noi, conform definițiilor: 1) A apela. 2) Mașină agricolă. 3) Numele primei zile a lunii la romani. 4) Perioadă superioară a neogenului, în care s-au format cele mai importante zăcăminte de petrol din țara noastră. 5) Însămînțat. 6) Pian de proporții și sonoritate reduse. 7) Constelație din emisfera australă, din care face parte steaua cea mai apropiată de sistemul nostru solar.

La o dezlegare corectă, pe verticalele însemnate cu săgeți veți obține numele a doi munți din țara noastră, unul de origine vulcanică, aflat între cursul superior al Mureșului și depresiunea Vatra Dornei, celălalt situat în vestul Carpaților Meridionali, avînd circa 21 de vîrfuri cu altitudinea de peste 2 000 m

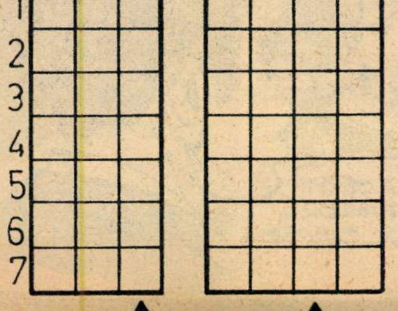

DIN FIZICĂ

(Monoverb: 6—11)

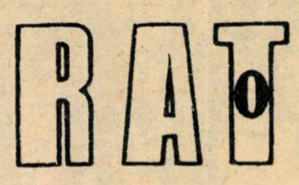

* * *

Șah

Controlul poziției:
Alb — Rg1, Db3, Ta1, Te1, Nf4; pioni: a2, b2, c3, f2, h3;
Negru — Rf8, Dg6, Ta8, Th8, Cg8; pioni: a6, c6, d5, f7, g7, g4.

Albul începe, iar negrul cedeaza după două mutări. Soluția în numărul următor.

CALEIDOSCOP • CALEIDOSCOP

VĂ PLACE MUZICA?

(Criptografie: 9, 5, 2, 8)

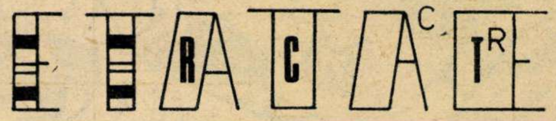

Perspicacitate

Înlocuiți cele patru șiruri de steluțe (indiferent de unde începeți) prin cuvinte a cîte șapte litere, care încep toate cu A (avînd aceeași literă și în centrul cuvîntului), potrivit definițiilor: bazin cu viețuitoare de apă; face greșeli elementare de limbă; asociere în vederea realizării unui scop comun; material de impachetat.

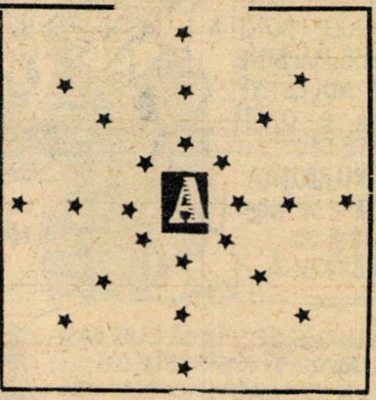

AVEȚI SPIRIT DE OBSERVAȚIE?

Cîte cifre se ascund în pătratul desenat?

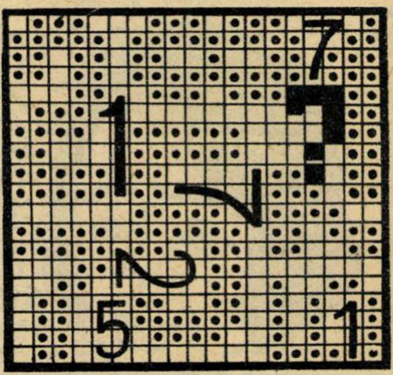

Dezlegarea jocurilor din numărul trecut :

MONUMENTE ALE NATURII:
1. Slătioara. Te. 2. Capra. Hărman. 3. Aru. Uli. Bard. 4. Risi. E. Ponce. 5. Ite. Zimbru. 6. Sanda. Ai. 7. Iedera. Ars. 8. Az. Semenic. 9. Rata. Ba. Nvg. 10. Agigea. Stîrc. 11. Asia. Pielar. 12. Ana. Dumbrava.

ȘAH:
1... D:f4. Dacă 2. R:f4 Nh6 mat. Dacă regele se retrage, negrul are atacuri combinate cu dama și caii, cu cîștig de material

Foto:
MIHAI NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

„Banca de onoare" în detașamentul clasei a VII-a C, Școala nr. 13, Tg. Jiu.

Ce v-a plăcut din acest număr? Ce ați dori să mai publicăm?

CUTEZĂTORII 16 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF : ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE : OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR : ELENA MĂNESCU; *PREZENTAREA ARTISTICA :* POMPILIU DUMITRESCU ; *PREZENTAREA TEHNICĂ :* VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia. TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prslir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 16 pagini 1,50 lei

STÎNCA VULTURILOR

SCENARIU: CONSTANTIN DIACONU DESENE: PUIU MANU

5

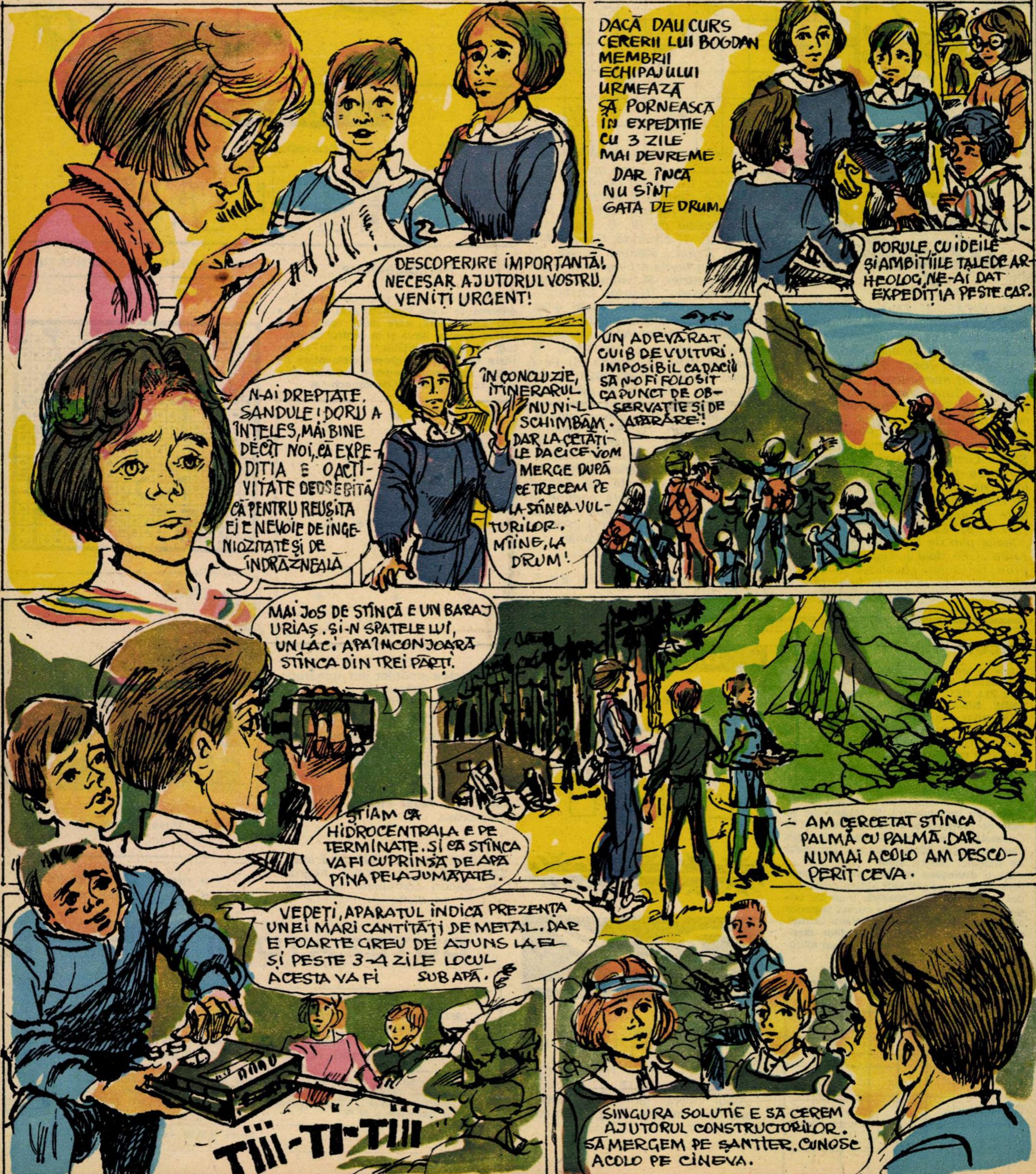
DESCOPERIRE IMPORTANTĂ! NECESAR AJUTORUL VOSTRU. VENIȚI URGENT!
DACĂ DAU CURS CERERII LUI BOGDAN MEMBRII ECHIPAJULUI URMEAZĂ SĂ PORNEASCĂ ÎN EXPEDIȚIE CU 3 ZILE MAI DEVREME DAR ÎNCĂ NU SÎNT GATA DE DRUM.
DORULE, CU IDEILE ȘI AMBIȚIILE TALE DE ARHEOLOG, NE-AI DAT EXPEDIȚIA PESTE CAP.
N-AI DREPTATE, SANDULE! DORU A ÎNȚELES, MAI BINE DECÎT NOI, CĂ EXPEDIȚIA E O ACTIVITATE DEOSEBITĂ CĂ PENTRU REUȘITA EI E NEVOIE DE INGENIOZITATE ȘI DE ÎNDRĂZNEALĂ.
ÎN CONCLUZIE, ITINERARUL NU NI-L SCHIMBĂM. DAR LA CETĂȚILE DACICE VOM MERGE DUPĂ CE TRECEM PE LA STÎNCA VULTURILOR. MÎINE, LA DRUM!
UN ADEVĂRAT CUIB DE VULTURI. IMPOSIBIL CA DACII SĂ N-O FI FOLOSIT CA PUNCT DE OBSERVAȚIE ȘI DE APĂRARE!
MAI JOS DE STÎNCĂ E UN BARAJ URIAȘ, ȘI-N SPATELE LUI, UN LAC. APA ÎNCONJOARĂ STÎNCA DIN TREI PĂRȚI.
ȘTIAM CĂ HIDROCENTRALA E PE TERMINATE. ȘI CĂ STÎNCA VA FI CUPRINSĂ DE APĂ PÎNĂ PE LA JUMĂTATE.
– AM CERCETAT STÎNCA PALMĂ CU PALMĂ. DAR NUMAI ACOLO AM DESCOPERIT CEVA.
VEDEȚI, APARATUL INDICĂ PREZENȚA UNEI MARI CANTITĂȚI DE METAL. DAR E FOARTE GREU DE AJUNS LA EL ȘI PESTE 3-4 ZILE LOCUL ACESTA VA FI SUB APĂ.
TÜÜ-TI-TÜÜ
SINGURA SOLUȚIE E SĂ CEREM AJUTORUL CONSTRUCTORILOR. SĂ MERGEM PE ȘANTIER. CUNOSC ACOLO PE CINEVA.

(Va urma)

EPOCA NICOLAE CEAUSESCU
EPOCA DE GLORIE ȘI MĂREȚIE A ROMÂNIEI SOCIALISTE

17
JOI, 27 APRILIE 1989.
ANUL XXIII (NR. 1 124)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Vă mulțumim, iubiți conducători, pentru copilăria noastră fericită!

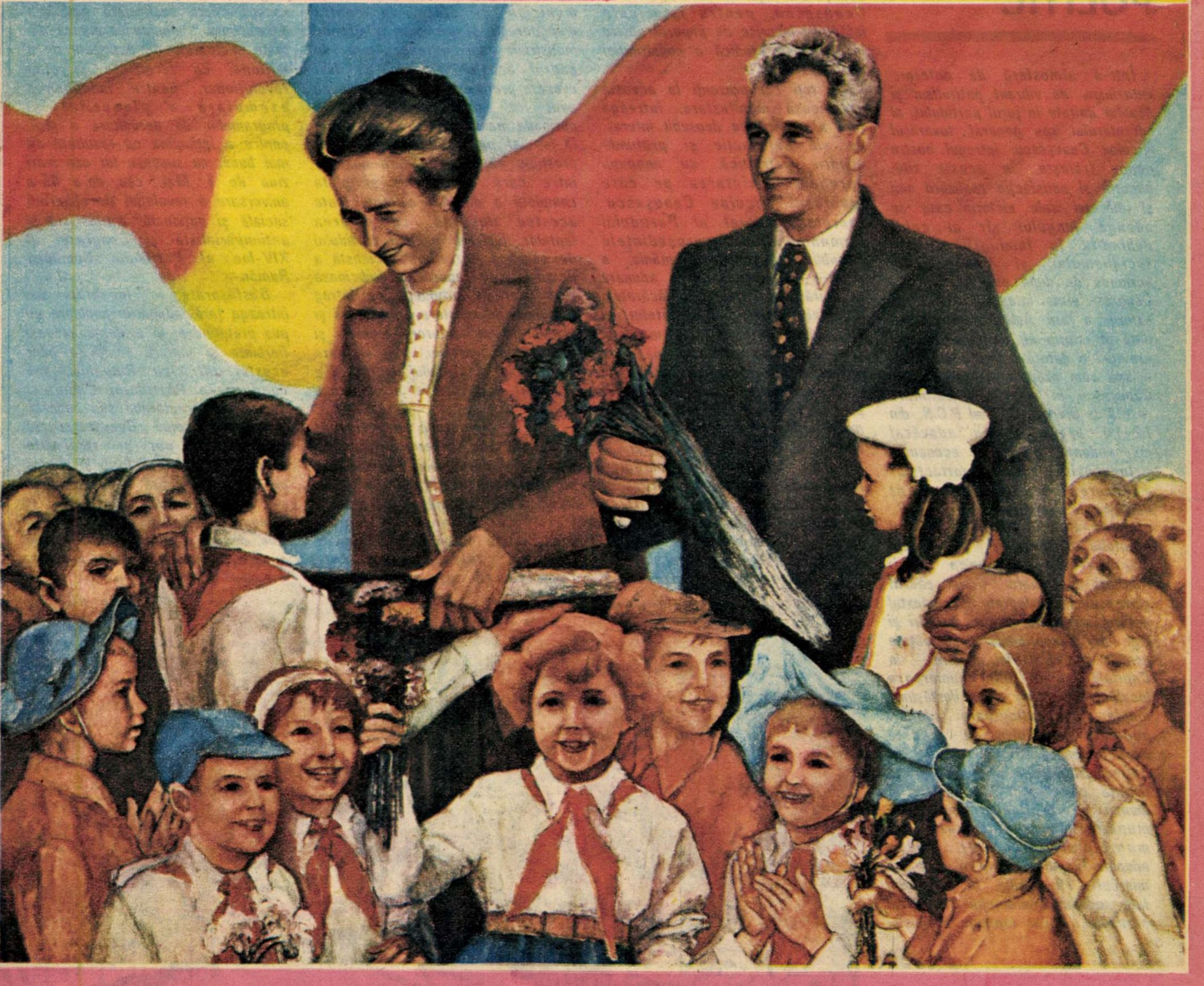

CADRAN POLITIC

Într-o atmosferă de puternic entuziasm, de vibrant patriotism şi deplină unitate în jurul partidului, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, întregul nostru popor trăieşte, în aceste zile, bucuria şi satisfacţia realizării noii şi măreţei sale victorii care se adaugă lungului şir al celor dobîndite în luminoşii ani ai socialismului, şi îndeosebi în perioada de după cel de-al IX-lea Congres: plata integrală a datoriei externe a ţării. Astfel, pentru prima dată în istoria ei, România nu mai are nici o datorie externă, devenind – aşa cum arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu în magistrala cuvîntare rostită la plenara C.C. al P.C.R. din 12–14 aprilie – cu adevărat independentă, politic şi economic.

Încununînd suita importantelor evenimente politice recent desfăşurate – plenara C.C. al P.C.R., plenara Consiliului Naţional al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste şi sesiunea Marii Adunări Naţionale –, în cadrul cărora au fost adoptate, în contextul acestei strălucite izbînzi, hotărîri şi legi de excepţională însemnătate pentru viitorul patriei noastre –, în Capitală şi în alte numeroase localităţi ale ţării s-au desfăşurat ample şi însufleţitoare adunări populare prilejuite de această istorică realizare.

Organizată din iniţiativa şi la dorinţa colectivelor de oameni ai muncii, a organizaţiilor democraţiei muncitoreşti-revoluţionare din municipiul Bucureşti, marea adunare populară care a avut loc miercuri, 19 aprilie, în piaţa din faţa sediului Comitetului Central al partidului, a dat expresie dragostei şi recunoştinţei nemărginite a întregii naţiuni faţă de gloriosul nostru partid, faţă de secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu, pentru istoricele înfăptuiri înscrise de poporul nostru în glorioasa cronică a construcţiei socialiste.

Ca toţi cei prezenţi la această grandioasă manifestare, întreaga ţară a urmărit cu deosebit interes, cu vie satisfacţie şi profundă mîndrie patriotică, cu unanimă aprobare cuvîntarea pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a rostit-o la această mare adunare populară. Aprecierile şi înflăcăratele îndemnuri ale mult iubitului şi stimatului conducător al partidului şi statului nostru au găsit o impresionantă rezonanţă în sufletul şi în conştiinţa tuturor cetăţenilor patriei, însufleţindu-i şi mobilizîndu-i pentru transpunerea în viaţă a obiectivelor de dezvoltare şi înflorire continuă a României, întărindu-le şi mai mult hotărîrea de a înfăptui neabătut politica partidului, de a obţine noi şi remarcabile succese în făurirea socialismului şi comunismului.

În aceeaşi atmosferă însufleţitoare, de deplină bucurie şi de profundă mîndrie patriotică, de totală adeziune la politica internă şi externă a partidului nostru, au avut loc numeroase adunări populare în municipii şi oraşe, în centre muncitoreşti şi pe mari platforme industriale din întreaga ţară. În cadrul acestor adunări au fost evocate prefacerile înnoitoare ce au avut loc în toate judeţele, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, realizările de prestigiu obţinute de ţara noastră, între care se înscrie şi plata completă a datoriei externe, toate acestea ilustrînd, cu puterea faptelor, justeţea politicii partidului de continuă dezvoltare socialistă a României, de repartizare judicioasă a forţelor de producţie pe întreg teritoriul, de creştere armonioasă şi echilibrată a tuturor zonelor şi localităţilor patriei, de ridicare permanentă a nivelului de trai şi a gradului de civilizaţie al poporului român.

Într-o atmosferă de vibrant entuziasm, de puternică angajare patriotică, participanţii la adunări au adresat tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România,** *telegrame în care raportează despre noi şi reprezentative succese în înfăptuirea obiectivelor ce le stau în faţă, exprimă angajamentul de a-şi spori forţele în lupta pentru progresul şi prosperitatea patriei noastre. Este reafirmată hotărîrea de neclintit a oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate de a acţiona, cu fermitate şi elan revoluţionar, pentru îndeplinirea exemplară a planurilor şi programelor de dezvoltare a ţării, pentru a întîmpina cu rezultate cît mai bune, cu succese tot mai mari ziua de 1 Mai, cea de-a 45-a aniversare a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă şi Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.*

Desfăşurate în localităţi din întreaga ţară, adunările populare au pus pretutindeni în evidenţă aceeaşi fierbinte şi unitară voinţă a fiilor acestei ţări, ca România, sub conducerea Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, să dobîndească noi şi strălucite victorii, să înainteze ferm şi glorios pe calea luminoasă a socialismului şi comunismului, liberă şi independentă, stăpînă pe destinele sale, demnă şi puternică într-o lume a păcii şi colaborării între popoare.

CEAUŞESCU – P.C.R.

GLORIOASE TRADIȚII DE LUPTĂ REVOLUȚIONARĂ

În paginile istoriei contemporane a țării, ziua de 1 Mai 1939 s-a înscris ca momentul unei bătălii revoluționare cu profunde semnificații naționale și internaționale. Desfășurată în condițiile în care statele fasciste și revizioniste se aflau în ofensivă, marea demonstrație patriotică, de acum cinci decenii de la București, în pregătirea și organizarea căreia o contribuție determinantă au avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, a reprezentat cea mai puternică acțiune împotriva fascismului și războiului, organizată în acea perioadă în Europa. Mesajul său profund, înțeles ca atare de largi cercuri ale opiniei publice din țară și de peste hotare, era acela că împotriva politicii agresive a statelor fasciste trebuie acționat nu prin compromisuri sau resemnare, ci prin lupta dîrză și viguroasă a forțelor progresiste și democratice, prin unirea popoarelor într-un larg cuprinzător front al păcii.

Manifestările de la 1 Mai 1939 au reprezentat o mare victorie a liniei politice a partidului, încununînd eforturile sale stăruitoare pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare, a altor forțe sociale și politice ale țării, caracterul impresionant și combativ al demonstrației de acum 50 de ani datorîndu-se participării unite, umăr lîngă umăr și inimă lîngă inimă, a peste 20 000 de muncitori comuniști, socialiști și social-democrați, alături de ei aflîndu-se numeroși intelectuali, țărani, meseriași și funcționari. În munca desfășurată de partid pentru pregătirea demonstrației de acum cinci decenii s-au ilustrat cu pregnanță alesele însușiri de militant patriot ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, maturitatea politică, puterea de a înțelege imperativele vitale ale fiecărui moment istoric, capacitatea de a mobiliza la acțiune revoluționară largi forțe social-politice, de a organiza și dinamiza energiile oamenilor muncii, dîrzenia și neînfricarea în îndeplinirea sarcinilor încredințate de partid. O contribuție de seamă la mobilizarea tineretului la luptă împotriva fascismului și războiului, pentru a imprima demonstrației de la 1 Mai 1939 un caracter larg cuprinzător și combativ a adus tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu).

Valorificînd experiența dobîndită, partidul comunist a acționat și în perioada următoare pentru realizarea unității de luptă a muncitorimii, ca temelie a coalizării tuturor forțelor patriotice în lupta pentru salvarea țării. Eforturile depuse de partid în acest sens au fost încununate de succes în primăvara anului 1944, prin făurirea Frontului Unic Muncitoresc, între Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat. Clasa muncitoare unită a devenit nucleul care a polarizat întreaga națiune pe o unică platformă de luptă, asigurînd astfel triumful glorioasei revoluții de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă declansată în august 1944, moment deschizător al procesului de transformare revoluționară a societății românești.

Pe drumul inaugurat atunci, fiecare zi de 1 Mai a reprezentat un prilej de bilanțuri tot mai bogate ale clasei muncitoare, ale tuturor oamenilor muncii în lupta pentru cucerirea puterii politice, pentru edificarea orînduirii noi, socialiste, pentru dezvoltarea generală a țării. În cronica raportului muncitoresc de 1 Mai, au fost înscrise realizări mereu mai ample, prefaceri tot mai profunde, ilustrînd succesele pe care poporul român le-a obținut în construirea societății socialiste. Cu deosebire începînd din anul 1965, anul Congresului al IX-lea, cînd în suprema funcție de conducere în partid a fost desemnat tovarășul Nicolae Ceaușescu, bilanțul țării la sărbătoarea muncii a fost din ce în ce mai impresionant, ilustrînd adevărul că țara străbate acum cea mai rodnică epocă din îndelungata sa istorie, epocă purtînd numele ilustrului său ctitor, Epoca Nicolae Ceaușescu. Acest bilanț ilustrează realizările obținute în înfăptuirea celor mai cutezătoare programe de dezvoltare economico-socială din întreaga istorie a țării, programe puse în lucrare din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pe această temelie s-au obținut o creștere fără precedent a forțelor de producție și, prin aceasta, amplificarea continuă a puterii economice a țării, a avuției generale a societății.

An de an, raportul muncitoresc de 1 Mai a cuprins în paginile sale, mereu mai bogate, imaginea noului chip al așezărilor patriei, cu milioanele de locuințe noi ridicate în acești ani, cu mîndrele edificii social-culturale înălțate în orașe și sate: teatre și cinematografe, centre de cultură și creație socialistă, spitale și policlinici, instituții de învățămînt superior, licee, școli și grădinițe etc. În paginile aceluiași raport au fost înscrise lucrări constructive de o anvergură fără precedent, menite să străbată timpul, vorbind generațiilor viitoare despre o epocă de mărețe înfăptuiri socialiste: Canalul Dunăre-Marea Neagră, Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, Transfăgărășanul, Metroul bucureștean, amenajarea complexă a rîului Dîmbovița, marile hidrocentrale și termocentrale, vastele lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare, șantierele navale maritime și fluviale, platformele industriale etc.

Între marile victorii pe care clasa muncitoare, întregul nostru popor le-a obținut în luminoșii ani ai epocii Nicolae Ceaușescu se înscrie și lichidarea datoriei externe a țării, rezultat al politicii științifice a partidului, al forței și capacității economiei naționale, al muncii eroice și voinței întregii noastre națiuni.

La ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, poporul român participă însuflețit de gînd luminos de pace, de prietenie, colaborare și întrajutorare. El este mîndru că de peste două decenii vocația sa milenară de pace, de bună vecinătate, de cooperare și-a aflat strălucite expresii în inițiativele și demersurile politico-diplomatice ale României, consacrate înlăturării pericolului unei conflagrații nucleare nimicitoare, triumfului unei noi gîndiri politice întemeiate pe promovarea intereselor fundamentale ale popoarelor, pe respectarea drepturilor lor inalienabile la dezvoltare liberă, la existență de sine stătătoare.

1889—1939—1989. Istoria sărbătoririi zilei de 1 Mai în țara noastră este aureolată de mari bătălii revoluționare, în cadrul cărora s-au afirmat cu putere trăsăturile proprii clasei noastre muncitoare: abnegație și dăruire revoluționară, atașament față de idealul socialist, față de aspirațiile supreme ale oamenilor pămîntului românesc. Ziua de 1 Mai a devenit în România socialistă o autentică sărbătoare a muncii, de la înălțimea căreia, poporul român, mîndru de înfăptuirile obținute, privește cu încredere viitorul, hotărît că prin munca sa plină de dăruire și abnegație revoluționară să asigure mersul neabătut înainte spre piscuri noi de progres și civilizație, spre comunism.

SÎNTEM COPIII EPOCII DE AUR

CREATIVITATEA

ȘI ÎNALTELE EI VALORI

Ionuț Anghel este de-acum binecunoscut nu numai printre colegii săi de cerc de la Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei. Îl cunosc și mulți alți băieți care în fiecare dimineață urcă treptele minunatului edificiu unde li se oferă cele mai bune condiții de realizare a ideilor lor, a celor mai îndrăznețe gînduri, unde fiecare dintre ei are posibilitatea să-și dezvolte permanent capacitatea de a crea. În acea dimineață, Ionuț dădu binețe grăbit și se îndreptă aproape fugind către atelier. Avea mai mult de lucru decît altă dată. Își propusese ca, împreună cu Florin Sulugiu, să termine montarea bazinului cu apă și chiar a serpentinei la noul panou solar cu concentrație, cum își denumiseră ei lucrarea cu care vor participa la Concursul republican de creație tehnico-științifică „Start spre viitor". Mai aveau încă mult de lucru. Se grăbea pentru că nu voia să se lase așteptat. Îl urmăm și noi și ajungem la cercul de energetică.

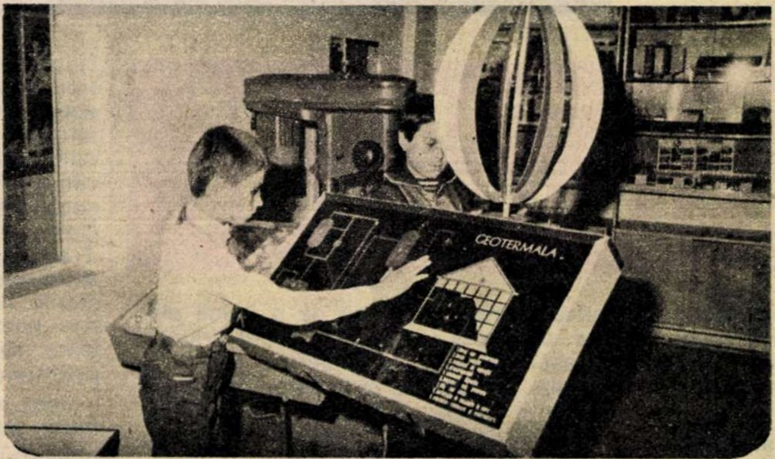

„Energetica" ideilor convergente

Așezați în fața meselor de lucru, fiecare dintre pionierii aflați în sală era concentrat asupra a ceea ce avea de făcut. Ne apropiem de Ionuț ca să aflăm ce lucrează.

— Am început să montez pe tija panoului bazinul pentru apă, ne lămuri Florin Sulugiu.

Ce va fi acest panou? Fără a dezvălui încă secretul vom spune ca printr-un anumit sistem razele soarelui sînt concentrate către bazinul cu apă. Datorită temperaturii ridicate realizate în scurt timp, apa începe să fiarbă. Aburii rezultați sînt captați și dirijați către o serpentină, unde se vor condensa. În acest mod, deosebit de simplu și eficient, se va obține apa distilată. Pe lîngă faptul că nu consumă curent electric, panoul poate fi transportat foarte ușor, este pliant și, lucru deosebit de important, este confecționat din materiale ce se găsesc la îndemîna tuturor.

I-am lăsat pe pasionații energeticieni să-și desăvîrșească proiectele atît de captivante. Abia cînd am rămas singuri pe coridor ne-am dat seama cît de greu ne este să alegem locul următorului popas. Pentru că Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei îți oferă multe surprize plăcute la tot pasul. Vrem să mai intrăm la un alt cerc. Să intrăm. Dar unde? În care din cele 25 de ateliere dotate cu mașini și aparatură ultramodernă (calculatoare, echipamente electronice tv cu circuit închis)? În care din cele 22 de cabinete și studiouri pentru activitatea de creație și interpretare artistică? Ne ajută tabela electronică de afișaj, care ne arată că cercul de electrotehnică își începe activitatea.

Robotul electronic și... premiile întîi

Toți erau la locurile lor și fiecare știa bine ce are de făcut. Florin Hojda definitiva temporizarea mișcării la brațul de acțiune al robotului industrial. Alin Lungu se ocupa de definitivarea mesei care fixează piese în timpul lucrului. Între brațul robotului și masa de fixare este o distanță foarte exactă, ceea ce face ca cei doi colegi să lucreze permanent, unul în funcție de celălalt. Florin își dă seama imediat că al doilea timp al mișcării nu permite brațului robotului să ajungă în punctul optim. Trebuie schimbat ceva la montajul electronic, lucru ce se rezolvă, de altfel, într-un timp destul de scurt. Adrian Ciorîcă întîmpina greutăți la lipirea „papucilor" pe bornele înfășurării secundare (el se ocupă de executarea transformatorului de sudură prin puncte). Cere ajutor tovarășului profesor coordonator Ionel Dumitrescu. Cîteva modificări simple de tehnologie și lucrul merge înainte. Toți vor ca cele trei lucrări — robotul industrial, pantograful electric și transformatorul de sudură prin puncte — să fie executate impecabil pentru a-i reprezenta cît mai bine la viitoarea ediție a Concursului republican de creație tehnico-științifică „Start spre viitor". Și cum în urmă cu trei ani un alt robot deschisese seria premiilor I, ei vor să se mențină tot în frunte și în acest an.

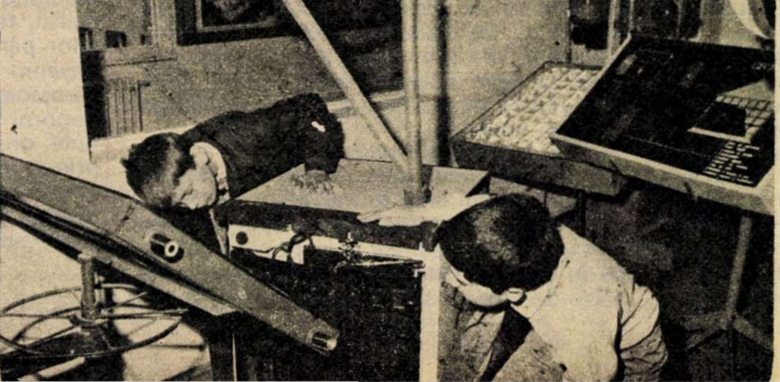

Coborînd scările, îl întîlnim pe Ionuț Tudor. Avea în mînă niște schițe și... o locomotivă în miniatură. Funcționează? Desigur. Și ne invită s-o vedem alergînd pe șine.

Constructori ai orașelor de mîine

O mică demonstrație tehnică ne făcu Ionuț, puțin timp după aceea. La pupitrul automat de comandă — sîntem la cercul de machete funcționale — conectă cîteva circuite și două garnituri de tren încep să se deplaseze pe trasee bine stabilite. Sîntem în fața machetei funcționale a unui ansamblu feroviar complet automatizat. Mai bine de 20 de metri de linie de cale ferată, 20 de locomotive, 60 de macazuri, 2 gări, un depou, 2 triaje, diferite forme de relief, toate acestea formînd un ansamblu unitar, ce răspunde, fără greș, la cele 300 posibilități de comandă automată.

Cu acest ansamblu feroviar, membrii cercului s-au clasat pe locul I la Concursul „Start spre viitor", ediția 1988, performanță pe care vor să o repete în acest an. Macheta arhitecturală la care lucrează, acum, ar putea fi parte structurală într-un autentic oraș al viitorului. Victor Andrieș și Gabriel Eftimie „montau" munții și alte forme de relief. Dragoș Vaida și Daniel Neacșu realizau decorul: casele cu arhitectură modernă, zonele verzi, pomii... Îi priveam lucrînd concentrați la proiectul lor și-i vedeam desprinși, parcă, din imaginea emblematică a acestui timp: pionieri de azi gîndind și construind orașele de mîine, țara de mîine.

ION SBÂRNEA

PIONIERI ÎN ANII DE LUMINĂ

La redacție ne-au sosit în aceste zile numeroase vești despre manifestările pe care pionierii le-au dedicat sărbătoririi zilei de 1 Mai. **„Uniți în gînd și faptă“** — iată genericul pe care purtătorii cravatei roșii cu tricolor din unitățile pionierești ale județului Buzău l-au dat ciclului de acțiuni politico-educative dedicate aniversării a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939 ● **Întîlnirea pionierilor** din detașamentele claselor a VIII-a de la Școala nr. 1, Bocșa, județul Caraș-Severin, cu muncitori fruntași și specialiști ai Întreprinderii de Construcții Metalice din localitate, le-a prilejuit viitorilor absolvenți un viu dialog despre frumusețea meseriilor de strungar, sudor și frezor ● **O emoționantă evocare a marii demonstrații patriotice, antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939,** însoțită de proiecții de diapozitive a avut loc de curînd la Școala nr. 3, Urziceni. Membrii cercului de istorie, care au inițiat această frumoasă acțiune, i-au invitat în mijlocul lor și pe colegii din celelalte școli ale orașului ● **20 000 pionieri din municipiul Timișoara** au participat la recenta săptămînă record dedicată colectării materialelor refolosibile și culegerii plantelor medicinale de sezon ● **„Știința românească pe coordonatele dezvoltării României socialiste pînă în anul 2000“** este titlul pe care pionierii cercurilor tehnico-aplicative de la C.P.Ș.P., Sîntana l-au dat mesei rotunde organizată în cinstea zilei de 1 Mai ● **În cadrul duminicii cultural-sportive** la care au participat 8 000 de pionieri din comunele și orașele județului Dolj au avut loc pasionante întreceri la tenis de masă, fotbal, handbal, șah și volei, dotate cu cupa „1 Mai“ ● **Sub genericul „Mulțumim din inimă partidului“**, în municipiul Slobozia a fost vernisată, recent, o amplă expoziție reunind lucrări din domeniul creației tehnico-științifice și plastice realizate de către pionierii ialomițeni. Acestei expoziții i se adaugă și o secțiune conținînd cele mai sugestive fotografii aparținînd membrilor cercului cu acest profil de la C.P.Ș.P. din municipiu ● **Membrii cercului de floricultură** de la C.P.Ș.P. Costești, județul Argeș, au ținut să întîmpine ziua de 1 Mai cu cît mai multe și mai frumoase flori. De aceea au și pregătit mai devreme răsadurile care, la această oră, alcătuiesc minunate covoare și mozaicuri florale în spațiile verzi ale orașului și în preajma monumentelor pe care tot ei le îngrijesc ● **Un emoționant florilegiu de versuri** dedicat evenimentelor aniversare ale acestui an, precum și celui de-al XIV-lea Congres al partidului îl constituie placheta „Flori de lumină“, care reunește creații ale pionierilor poeți vrînceni ● **1 Mai, sărbătoarea tradițională a muncii,** a fost întîmpinată de către pionierii școlilor nr. 4 și 21 din Sibiu prin frumoase fapte de muncă, de hărnicie. Primii au participat la noile plantări de puieți din Parcul „Sub Arini“, iar ceilalți au recuperat mari cantități de materiale refolosibile ● **Spiritul gospodăresc, operativitatea** cu care au acționat consecvent pionierii Școlii Vulturești, județul Vaslui, pentru realizarea angajamentului de muncă patriotică au fost încununate de un frumos record: încă din prima decadă a lunii aprilie acesta a fost îndeplinit (valoric), în proporție de 102% ● **Și de la reporterii hunedoreni** ne-au sosit vești despre spiritul gospodăresc al pionierilor din detașamentul clasei a VII-a A, de la Școala nr. 4 din municipiu, fruntaș în activitățile de muncă patriotică ● **Un instantaneu sugestiv** pentru hărnicia colegilor lor de la Școala nr. 9 din Slatina ne-au trimis reporterii subredacției „Cutezătorii“ de la C.P.Ș.P. din municipiu ● **La „Crosul Primăverii“** dotat cu cupa „1 Mai“, desfășurat în municipiul Tecuci, au participat 300 de pionieri ● **„Flori de mai pentru sărbătoarea muncii“**, iată titlul pe care pionierii Sectorului 1 din Capitală l-au dat atît concursului de recitări, cît și expoziției de artă plastică vernisată în cinstea Zilei Muncii.

TRIBUNA EXPERIENȚEI PIONIEREȘTI

Hărnicia, izvor de bucurii

Noi, cei care sîntem pionierii României socialiste din pragul mileniului trei, contemporani cu marile înfăptuiri din anii Epocii Nicolae Ceaușescu, urmăm exemplul de muncă plină de abnegație al comuniștilor, al părinților și fraților noștri mai mari, unindu-ne forțele într-o entuziastă familie a hărniciei pentru a contribui prin faptele noastre la necontenita înflorire a patriei. Sub mobilizatorul generic „Fiecare pionier, o faptă de muncă pentru înflorirea patriei“ se înscriu numeroasele noastre acțiuni de muncă patriotică. Între acestea se află și cele pentru recuperarea materialelor refolosibile. Înțelegînd însemnătatea reintroducerii lor în circuitul economic, în scopul economisirii de materii prime, materiale și energie, fiecare pionier din unitatea școlii noastre – Școala nr. 17 din Capitală – își dovedește hărnicia, spiritul gospodăresc, nu numai la îndeplinirea, ci și la depășirea angajamentului de muncă patriotică. Depășire în care unitatea noastră deține o tradiție de... 8 ani, cucerind, de fiecare dată, locul I pe Capitală. Cum am reușit această performanță? Echipajele „3 R“ din fiecare detașament au desfășurat zile și săptămîni-record, în cadrul cărora au colectat maculatură, deșeuri textile, polietilenice și feroase de la cetățeni care locuiesc în cartierul nostru, de la unitățile comerciale învecinate sau de pe șantierele de construcții. Tot potrivit unei frumoase tradiții organizăm primăvara, vara și toamna expediții în „farmaciile naturii“ din preajma Capitalei, pentru recoltarea plantelor medicinale și a fructelor de pădure. De o eficiență deosebită s-a dovedit și graficul nostru care înregistrează „la zi“, creșterea cantităților de materiale refolosibile colectate de către pionierii fiecărui detașament. De altfel, această „diagramă a hărniciei“ a fost preluată de către colegii noștri din toate școlile Capitalei, considerînd-o foarte eficientă și, în același timp, stimulativă pentru competiția realizării în timp-record a angajamentului de muncă patriotică. În ce ne privește, la această oră noi sîntem din nou performerii depășirii lui. O dovedesc chiar cifrele din amintitul grafic, îndeosebi la următorii indicatori: 20 000 kg de fier vechi față de 7 000 cît aveam planificat; 400 kg deșeuri textile, față de 186 kg; 1 800 kg materiale plastice, față de 239 kg. În cinstea marilor evenimente pe care le aniversăm în acest an ne-am propus să depășim angajamentul nostru de muncă patriotică la toți indicatorii, dorind să reedităm cucerirea locului fruntaș pe Capitală.

RADU IANCU
Școala nr. 17, București,
pionier locțiitor al
președintelui C.N.O.P.

„O ZI DIN VIAȚA ROMÂNIEI DE AZI“

Concurs de fotografii organizat de revista „Cutezătorii“ în ziua de 20 mai 1989.

SÎNT INVITAȚI SĂ PARTICIPE: **● TOȚI PIONIERII CITITORI AI REVISTEI ● ELEVII DE LICEU ȘI STUDENȚII ● PROFESORII ȘI PĂRINȚII ● ALȚI FOTOGRAFI AMATORI ● FOTOGRAFII PROFESIONIȘTI.**

Participanții la concurs vor realiza imaginile într-una și aceeași zi, 20 mai 1989, în orice perimetru dorit: școli, ateliere și laboratoare școlare; întreprinderi, pe șantiere și pe ogoare; în săli de spectacole, pe stadioane, pe străzi, în cartiere etc.

Subiectele alese trebuie să fie grăitoare pentru valorile României de azi, pentru preocupările, sentimentele, țelurile și profilul moral al oamenilor de la noi, deci imagini adînc semnificative despre viața țării și a tinerelor generații.

În legătură cu celelalte condiții de participare și cu numeroasele premii care vă așteaptă, consultați regulamentul acestui concurs, publicat integral în nr. 14 din 6 aprilie 1989 al revistei „Cutezătorii“.

Dragi cititori, este primul concurs în care vă puteți remarca participînd alături de profesioniști! Fructificați această ocazie!

La revedere, pe 20 mai 1989, cu aparatele de fotografiat!

Omagiu

Vă mulțumim, iubiți conducători,
Vă mulțumim cu dragoste și bucurie
Că ne-ați clădit un mîndru viitor
Spre care urcă mîndra Românie.

Vă mulțumim că viața ni-i frumoasă
Că patria-nflorește ca o primăvară;
Sîntem copiii Epocii de aur,
O ctitorie comunistă ni-i întreaga țară!

Muncim și învățăm la școala demnității;
Arc de triumf spre viitor ne e mîndria.
Ne sînt destin, sub raza demnității
Partidul, Ceaușescu, România.

Carmen Guzu,
clasa a VI-a, Școala nr. 2,
Sighetu Marmației, jud. Maramureș

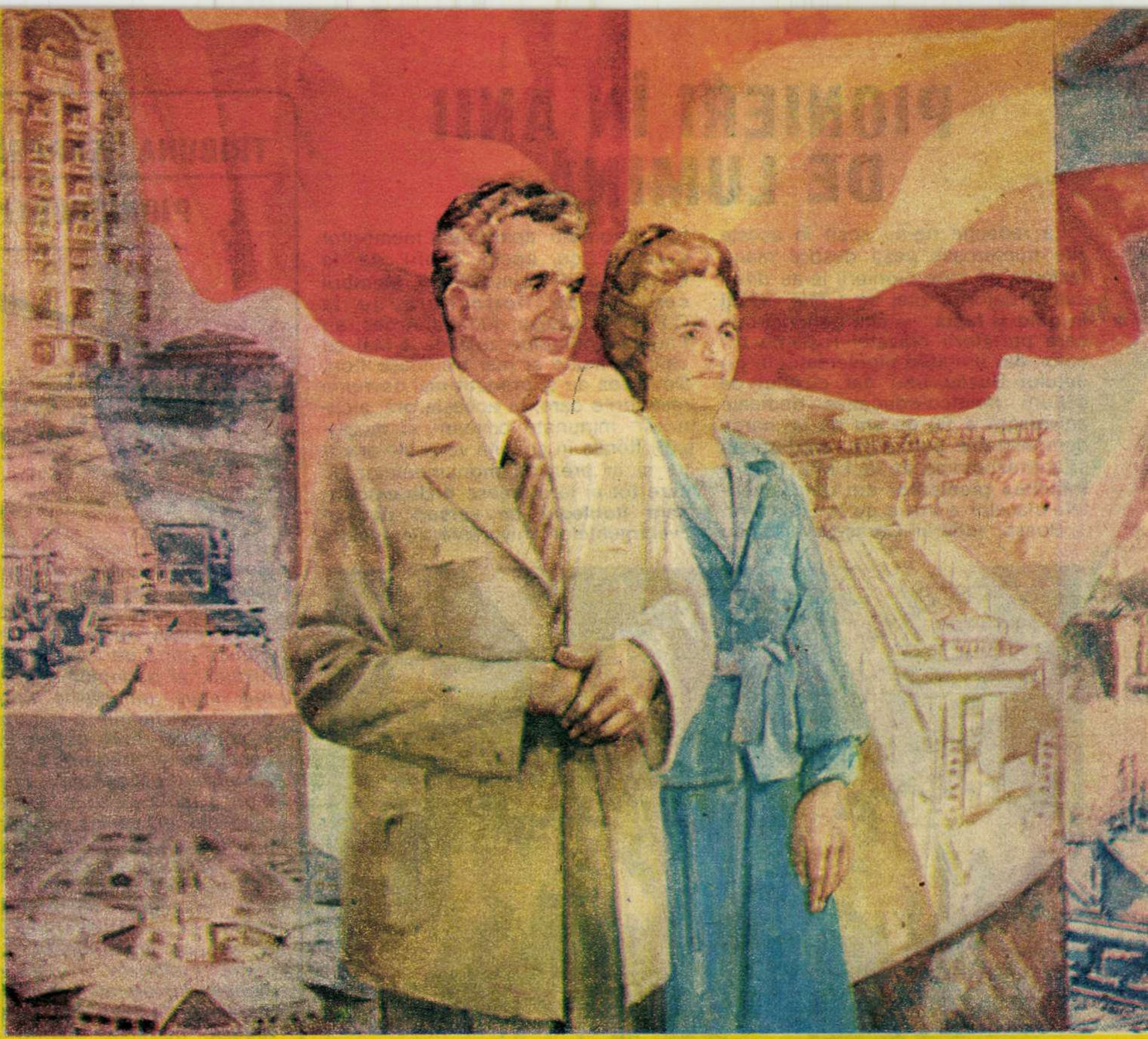

În anii Epocii Nicolae Ceaușescu a fost acordată o deosebită atenție dezvoltării bazei materiale a învățămîntului. De la Congresul al IX-lea al partidului încoace, construcțiile destinate învățămîntului echivalează cu 10 orașe a cîte 100 000 de locuitori fiecare.

Populația școlară cuprinde, în anul de învățămînt 1988—1989, 5,7 milioane de preșcolari, elevi și studenți, adica 24,7 la sută din populația țării. Astăzi numărul unităților școlare de toate gradele este de 28 460, cuprinzînd peste 100 000 de săli de clasă și 14 514 laboratoare moderne.

Generalizarea învățămîntului de 10 ani și, într-o apropiată perspectivă, a celui de 12 ani, constituie una dintre marile realizări în domeniul învățămîntului din țara noastră.

Grija pentru însușirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii își găsește expresia în asigurarea unei bogate baze materiale de care beneficiază toți copiii patriei.

Spiritul de creativitate al pionierilor și școlarilor rodește bogat în cadrul activităților desfășurate în cele 107 614 cercuri tehnico-aplicative, științifice și pe obiecte de învățămînt, din școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei în care sînt cuprinși 2 310 524 de copii.

În anul școlar 1987–1988 au funcționat cercuri de informatică, dotate cu 600 de calculatoare, 100 monitoare color și circa 1 000 de minidischete, la care au participat 20 000 de pionieri și școlari.

Concursul „Start spre viitor", înscris în cadrul Festivalului Național al muncii și creației „Cîntarea României", reunește în fiecare ediție a sa tot mai mulți pionieri pasionați de tehnică, preocupați de promovarea noului. La etapa republicană din 1988 a acestui concurs au fost prezentate peste 750 de lucrări, din care 220 au obținut premii și mențiuni.

CINTAREA ROMANIEI

VĂ MULȚUMIM, IUBIȚI CONDUCĂTORI!

Cartea de aur a patriei înscrie, de aproape un sfert de secol, cele mai mari și cutezătoare împliniri. O grandioasă operă de înnoire și înflorire a chipului țării se ridică cu abnegație și trăinicie în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. Minunatele înfăptuiri ce au înălțat pe culmi fără precedent vrednicia și puterea de creație ale poporului nostru poartă un nume rostit cu mîndrie și profundă recunoștință: Epoca Nicolae Ceaușescu. O epocă de glorii, în care imaginea luminoasă, într-o continuă și generoasă prefacere a tuturor așezărilor pămîntului românesc, reflectă concepția științifică, profund novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ctitor de țară nouă, secretarul general al partidului, președintele Republicii, este arhitectul profundelor transformări socialiste, revoluționare ce prind viață zi de zi, întemeind viitorul comunist al patriei. Pretutindeni, în România de azi se construiește. Se înalța mereu o operă măreață prin care geografia patriei este întinerită an de an. Mari ctitorii, cetăți ale industriei, învățămîntului, științei, tehnicii și culturii sînt, pretutindeni în țară, embleme ale unui timp eroic, plin de glorii.

Măreţele realizări ale poporului nostru obținute în Epoca Nicolae Ceaușescu și-au găsit recent o strălucită încununare prin plata integrală a datoriei externe de către țara noastră, România devenind cu adevărat independentă economic și politic.

Istoria ne-a acordat nouă, tinerei generații, marea șansă de a crește și de a ne forma ca oameni adevărați în anii cei mai rodnici din multimilenara existență a patriei. Prin grija constantă a partidului și statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, beneficiem astăzi de minunate condiții pentru învățătură și muncă, pentru viață, pentru un viitor liber, luminos. Într-o țară în care tinerele vlăstare ale patriei reprezintă avuția cea mai de preț, viitorul însuși al națiunii noastre, avem certitudinea că pentru noi, atît prezentul, cît și viitorul înseamnă posibilități nelimitate de a ne pregăti pentru muncă și viață, de a ne forma în spirit revoluționar, a deveni cetățeni de nădejde ai României socialiste, capabili să se consacre, cu întreaga putere a brațelor și a minții, înălțării ei pe culmile comuniste. Pentru noi, copiii, sînt create toate condițiile pentru împlinirea viselor și năzuințelor noastre. Porțile școlilor de toate gradele sînt deschise tuturor fiilor și fiicelor țării. Fiecare dintre noi are acces la cunoașterea și însușirea celor mai noi realizări ale științei și culturii. În școli, în cercurile tehnico-aplicative ale caselor pionierilor și șoimilor patriei, milioane de copii își cultivă înclinația spre cunoaștere, își dezvoltă puterea de creație. Așa după cum în cercurile artistice, în participarea la ampla manifestare a muncii și creației, Festivalul Național „Cîntarea României", găsim, permanent, un tărîm fertil de afirmare a sensibilității și talentului artistic.

Sîntem fiii unui popor stăpîn pe destinele sale, trăim și creștem într-o țară liberă, independentă, în liniște și pace. Toate acestea le datorăm ilustrului conducător al partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul de țară nouă, tovarășei Elena Ceaușescu. Din adîncul inimilor noastre le închinăm gîndurile noastre cele mai curate, exprimîndu-ne sentimentele de profundă dragoste și fierbinte recunoștință pentru minunatele condiții de viață ce ne sînt create, pentru tot ceea ce învățăm, visăm și împlinim, pentru a prelua ștafeta muncii, a creației socialiste și a contribui, cu toată energia creatoare, la ridicarea patriei pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație.

Învățînd mai mult și mai bine, noi, pionierii și șoimii patriei, alături de întregul popor, întîmpinăm cu noi succese ziua de 1 Mai, marcată anul acesta de împlinirea a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirazboinica de la 1 Mai 1939, cea de-a 45-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Ampla manifestare a muncii și creației, Festivalul Național „Cîntarea României" asigură un minunat cadru educativ pentru participarea tuturor copiilor țării la un ansamblu de manifestări politico-educative, cultural-artistice și de creație, contribuind la educarea comunistă, patriotică a pionierilor și școlarilor, la dezvoltarea pasiunii pentru creație și afirmarea talentelor.

În cadrul ediției precedente a Festivalului Național „Cîntarea României" au participat la etapa de masă circa 2,8 milioane de pionieri și școlari, cuprinși în peste 118 000 de formații, cercuri cultural-artistice și cenacluri de creație.

În acest an, al finalizării celei de-a VII-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României" s-au afirmat noi și noi talente pionierești în cadrul cercurilor de creație și al formațiilor artistice, dintre care cele mai bune sînt prezente, în aceste zile, pe scenele etapei republicane.

Copiii patriei beneficiază de o puternică bază materială pentru practicarea celor mai diferite discipline sportive. Pionierii și școlarii au la dispoziție numeroase bazine de înot, peste 7 500 de baze sportive simple și complexe, 3 856 săli de sport. În cele 7 520 de asociații sportive școlare constituite la nivelul unităților sînt antrenați 2 934 003 pionieri și școlari, iar în cadrul activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei participă 1 537 331 de copii. Marea competiție sportiva națională „Daciada" oferă tuturor copiilor patriei, pasionați ai sportului posibilitatea de a-și pune în valoare aptitudinile sportive, mulți dintre ei ajungînd pe cele mai înalte trepte ale podiumurilor în diverse întreceri.

La Concursul pionieresc de turism și cercetare științifica, Expedițiile „Cutezătorii", au participat în ediția din 1988 peste 2 500 de echipaje, totalizînd mai bine de 30 000 de pionieri și școlari.

În vederea petrecerii cît mai plăcute și utile a vacanțelor au fost create, în cele mai pitorești locuri din țară, 300 de tabere și colonii care găzduiesc în fiecare serie circa 65 000 de preșcolari și elevi.

PIONIERI ÎN ÎNTRECERILE „DACIADEI"

Cele două speranţe din Focşani ale gimnasticii noastre — Gina Gogean şi Graţiela Lazăr —, împreună cu alte şase colege mai mici, dar şi ele eleve tot de nota 10 la această frumoasă disciplină sportivă.

Eleve de nota 10 la Şcoala de gimnastică din Focşani

În sport, valoarea nu se măsoară în numărul de ani, ci în măiestria la care ai ajuns şi în victoriile pe care ai reuşit să le obţii. Aceasta e concluzia ce ţi se impune după ce stai de vorbă şi le cunoşti mai îndeaproape pe încă micile, dar talentatele şi ambiţioasele gimnaste de la Clubul sportiv şcolar de gimnastică din Focşani, club ce-şi desfăşoară activitatea în sala de sport a Şcolii nr. 7 din acest oraş.

Foarte tinere sînt sportivele de-aici - cele mai multe dintre ele avînd vîrsta între 5 şi 10 ani. Foarte tînăr este şi acest club care abia a împlinit un deceniu de existenţă. Cu toate acestea şi ele, şi clubul lor se bucură de multă apreciere în gimnastica românească, pe tărîmul căreia s-au afirmat puternic în ultimul timp prin rezultatele valoroase obţinute în competiţiile de nivel naţional.

Grăitoare în acest sens sînt, de pildă, numeroasele locuri fruntaşe pe care gimnastele din Focşani s-au situat pe parcursul anului trecut. Astfel, în finala celei mai importante competiţii - Campionatul naţional pe echipe al junioarelor -, echipa clubului s-a clasat pe locul patru, iar la Campionatul naţional pe aparate şi la individual al junioarelor, pioniera **Gina Gogean** a cucerit trei titluri de campioană naţională la sărituri, la sol şi la individual compus, locul doi şi titlul de vicecampioană naţională la aceleaşi probe revenindu-i colegei ei, **Graţiela Lazăr**.

Participarea lor la Concursul republican al cluburilor sportive şcolare s-a soldat, de asemenea, cu rezultate meritorii. Din nou cele două gimnaste mai sus amintite - care au concurat la categoria a VI-a - s-au întrecut pe ele însele, Gina Gogean situîndu-se pe locul întîi la paralele, bîrnă, sol şi la individual compus şi pe locul trei la sărituri, iar Graţiela Lazăr pe locul doi la sol şi pe locul trei la bîrnă. Cu acest prilej însă s-au mai evidenţiat şi alte două colege ale lor: este vorba despre **Livia Moldoveanu** (locul întîi la sol şi locul doi la individual compus, la categoria a II-a) şi **Magdalena Maria Cernica** (locul întîi la sol şi locul trei la sărituri şi la individual compus, la categoria I). În plus, echipa de categoria a IV-a a clubului s-a clasat pe locul doi.

Şi iată acum şi o veste de ultimă oră, la fel de concludentă pentru nivelul înalt la care a ajuns practicarea acestei frumoase discipline sportive la Focşani: cele două pioniere sportive, care s-au dovedit a fi autentice speranţe ale gimnasticii noastre feminine - Gina Gogean, în vîrstă de 10 ani, şi Graţiela Lazăr, în vîrstă de 11 ani - au fost promovate, în luna ianuarie a acestui an, în lotul naţional de junioare.

Se poate spune deci că şi la Focşani - ca-n multe alte localităţi ale ţării - funcţionează în prezent o valoroasă şcoală a gimnasticii noastre feminine care, fără îndoială, ne va oferi în viitor tot mai multe astfel de eleve de nota zece.

* * *

Orientarea turistică - o disciplină sportivă tot mai îndrăgită

E bine cunoscută şi apreciată pasiunea pionierilor şi şcolarilor din Sibiu şi din alte localităţi ale acestui judeţ pentru orientarea turistică. Aproape pe tot parcursul anului, îndeosebi în zilele de duminică şi-n cele de vacanţă, mii de elevi sibieni iau parte la numeroase şi pasionante întreceri de orientare turistică. „Ne simţim minunat pe cărările pădurilor" - ne spun ei. Şi pe bună dreptate, pe sub arborii şi prin poienile lor petrecîndu-şi, prin intermediul orientării turistice, în mod plăcut şi instructiv, o parte a timpului lor liber în mijlocul naturii, în aerul curat şi ozonat.

Iată însă că şi-n altă zonă a ţării - este vorba despre judeţul Olt -, orientarea turistică a devenit la fel de îndrăgită de către copiii de pe aceste meleaguri. Mai ales în ultimii doi ani, după succesul înregistrat în această disciplină sportivă de către cîţiva dintre colegii lor.

În vara lui 1987, participînd la un concurs internaţional de orientare turistică desfăşurat în R.S. Cehoslovacă, echipajul Casei Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Slatina a cucerit patru medalii de argint şi de bronz şi s-a situat pe locul trei în clasamentul general. Această remarcabilă performanţă sportivă i-a impulsionat în mod deosebit pe pionierii şi şcolarii din judeţul Olt, care în prezent practică orientarea turistică în proporţie de masă.

Echipa de tenis a C.P.Ş.P. Slobozia, jud. Ialomiţa, cîştigătoare a locului I în finala republicană a Cupei „Pionierul", ediţia 1988.

Pionierul Cătălin Dinescu, o speranţă a tenisului ialomiţean.

Pasionaţi ai sportului alb

Deşi a luat fiinţă doar cu doi ani în urmă, cercul de tenis de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Slobozia a reuşit deja să se afirme atît prin numărul mare de copii care sînt iniţiaţi aici în tainele sportului alb, cît şi prin valorificarea aptitudinilor celor mai talentaţi dintre ei. Dispunînd de o dotare materială dintre cele mai bune — terenuri pe zgură, vestiare, materiale şi echipament sportiv —, tenismenii de la C.P.Ş.P. Slobozia au obţinut, pe parcursul anului şcolar 1987—1988, cîteva rezultate deosebite. Astfel, echipa de tenis de la C.P.Ş.P., care a reprezentat judeţul Ialomiţa la ultima finală a Cupei „Pionierul", s-a situat pe locul I, iar la întrecerile din finala Cupei caselor pionierilor şi şoimilor patriei, desfăşurate tot anul trecut, la Galaţi, pionierul **Cătălin Dinescu** a ocupat un merituos loc II şi, împreună cu ceilalţi colegi de echipă — **Mihaela Moraru, Daniela Epure** şi **Florin Istrate** — au cucerit locul II în clasamentul general.

Intenţiile pentru acest an ale pionierilor tenismeni din Slobozia? Să reediteze succesul anterior din cadrul Cupei „Pionierul", iar la Cupa caselor pionierilor şi şoimilor patriei să urce şi mai sus, adică pe cea mai înaltă treaptă a podiumului.

Pagină realizată de C. Diaconu, cu sprijinul subredacţiilor „Cutezătorii" de la C.P.Ş.P. Focşani, Sibiu, Slatina şi Slobozia.

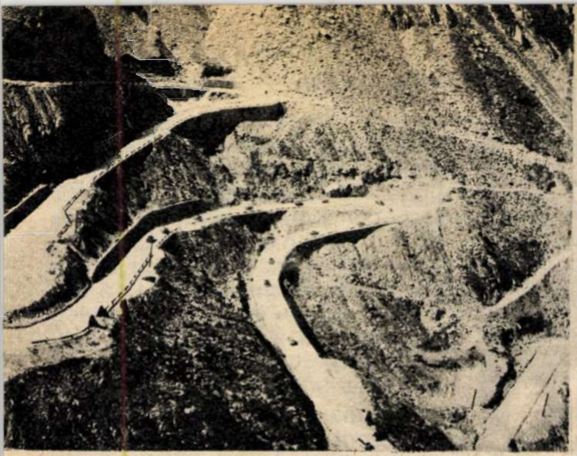

Transfăgărășanul

Ați întrebat? Vă răspundem!

● „Cînd a fost inaugurat Transfăgărășanul și cît de mare este această șosea?" — ne-a întrebat ADRIAN IONESCU din SLOBOZIA.

Transfăgărășanul, această monumentală creație a constructorilor din țara noastră, a fost inaugurat la 10 septembrie 1974. Șoseaua, cu două benzi de circulație, lungă de 95 km, pornește de la barajul ce zăgăzuiește apele Argeșului, la Vidraru, urmărește apoi Valea Caprei, pînă spre cele mai înalte piscuri, pe lîngă masivele Paltinul și Capra, escaladează culmea principală a Carpaților, la 2 034 m, prin trecătoarea Negoiu, și, printr-un tunel lung de 887 m (cel mai lung tunel rutier din țară) coborînd apoi prin serpentinele largi din depresiunea Făgărașului. Pentru construcția acestei magistrale rutiere s-au efectuat numeroase lucrări de tehnică și artă inginerească fără precedent, însumînd 28 de poduri și viaducte, 550 de podețe, necesitînd patru milioane metri cubi de derocări și terasamente. **(C.R.)**

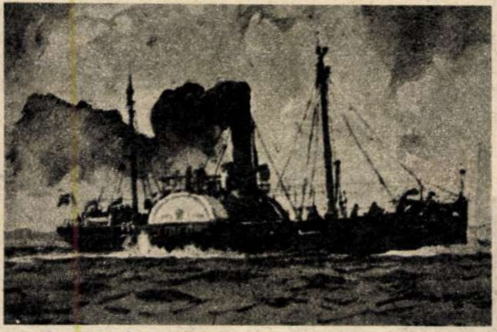

Navigația modernă în țara noastră

● „Aș vrea să știu cînd a început construcția navelor moderne în țara noastră?" ne-a scris ADRIAN TODEA, Școala APAHIDA, județul Cluj.

Navigația românească modernă, sub drapel național, începe odată cu lansarea la apă a unei corăbii, avînd două catarge și un bompres, construită în anul 1834 la Șantierul naval din Giurgiu. Prima ei cursă s-a desfășurat pe ruta Sulina-Constantinopol și retur. Faptul i-a inspirat poetului Cezar Boliac versurile odei „La cea dintîi corabie românească". În 1861 este lansată, tot la Giurgiu, prima navă românească cu aburi, botezată „România" de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, în cinstea Unirii Principatelor. Au mai fost construite apoi navele „Ștefan cel Mare" (1868), „Fulgerul" (1873) și „Rîndunica" (1875).

În ultimii 40 de ani, flota românească a fost înzestrată cu numeroase nave maritime și fluviale, construite în șantierele navale de la Constanța, Galați, Brăila, Giurgiu, Drobeta-Turnu Severin, Oltenița. **(C.V.)**

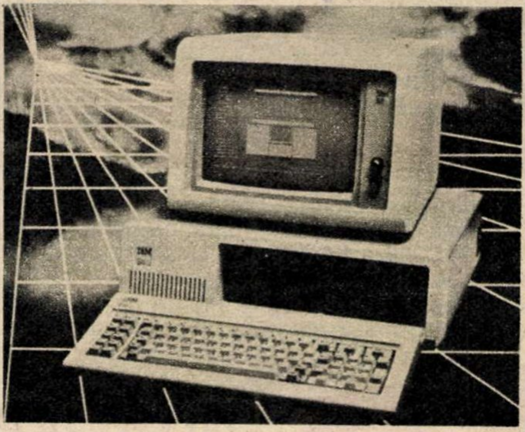

Priorități tehnico-științifice românești

● „În ce domenii știința și tehnica românească a înregistrat cele mai deosebite realizări?" — ne întreabă, în scrisoarea trimisă redacției, un grup de pionieri din BAIA MARE.

Geniul creator românesc a dat, de-a lungul timpului, dovezi care au rămas înscrise ca mari realizări ale științei și tehnicii mondiale. Ne vom opri în rîndurile de față doar la cîteva dintre ele. Iată, de exemplu, **principiul sonicității** (știință care se ocupă cu transmiterea energiei mecanice prin medii elastice), care a deschis drumuri noi în perimetrul mecanicii aplicative, aparține românului George Constantinescu. Pe baza acestui principiu, au fost concepute, între altele, prăjini de foraj tip „Bazgan", după numele unui alt mare inginer și cercetător român, folosite foarte mult în extracțiile petroliere. Între realizările științifice din domeniul aeronautic datorate românilor figurează, la loc de cinste, alături de cele aparținînd lui Traian Vuia și lui Aurel Vlaicu, creația lui Henri Coandă. În octombrie 1910, el a prezentat la Paris **„avionul fără elice" — precursorul avioanelor cu reacție"** de astăzi. Una dintre cele mai importante contribuții la dezvoltarea științei o reprezintă opera teoretică a savantului Ștefan Odobleja. Principala sa lucrare, „Psihologia consonantistă", apărută în anul 1938, se constituie ca piatră de temelie a unei noi ramuri științifice, **cibernetica,** cu largi aplicații în toate domeniile economice, științifice, sociale. Prin cercetările sale, Ștefan Odobleja devansează concluziile lui N. Wiener, considerat părintele ciberneticii. Mai mult, Odobleja fondează o ramură inedită a acestei științe — **psihocibernetica. (C.R.)**

Platformele marine

● „Am citit că în multe țări s-a reușit extracția petrolului din mare. Aș vrea să știu dacă și industria românească a înregistrat această performanță?", întreabă VERONICA PISCOI, Școala BETHAUSEN, județul Timiș.

România se situează între primele zece țări care au întreprins, pe cont propriu, cercetarea, forarea și exploatarea zăcămintelor de țiței de pe fundul mării. Prima platformă instalată pe platoul continental al Mării Negre se numește „Gloria". După cîțiva ani de explorare și foraj, ea a început să extragă petrol în luna mai 1987. În prezent, țara noastră are în largul Mării Negre șapte platforme: „Gloria", „Orizont", „Prometeu", „Fortuna", „Atlas", „Jupiter" și „Saturn", instalații de mare complexitate tehnică, realizate în întregime de industria românească **(C.R.)**

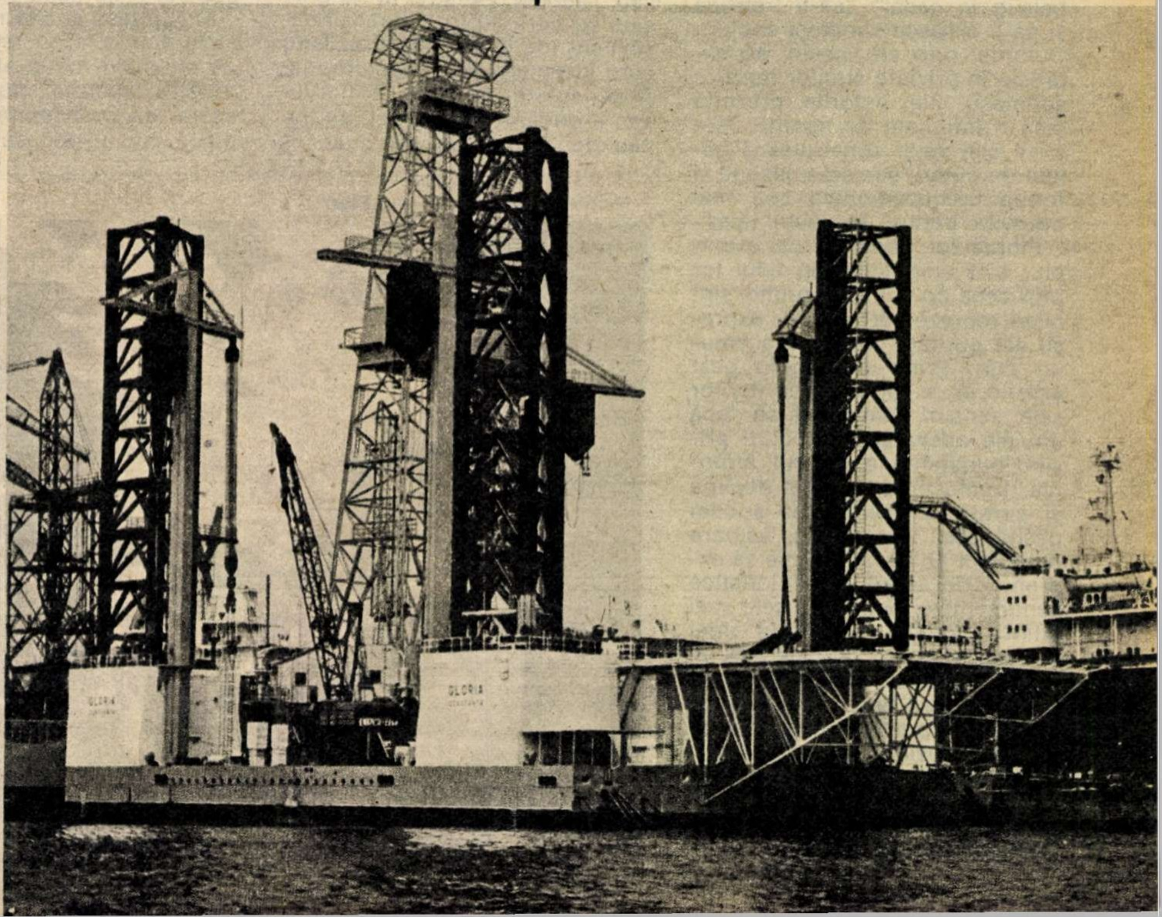

Enciclopedie „Cutezătorii"

FLORILE ÎN PICTURA ROMÂNEASCĂ

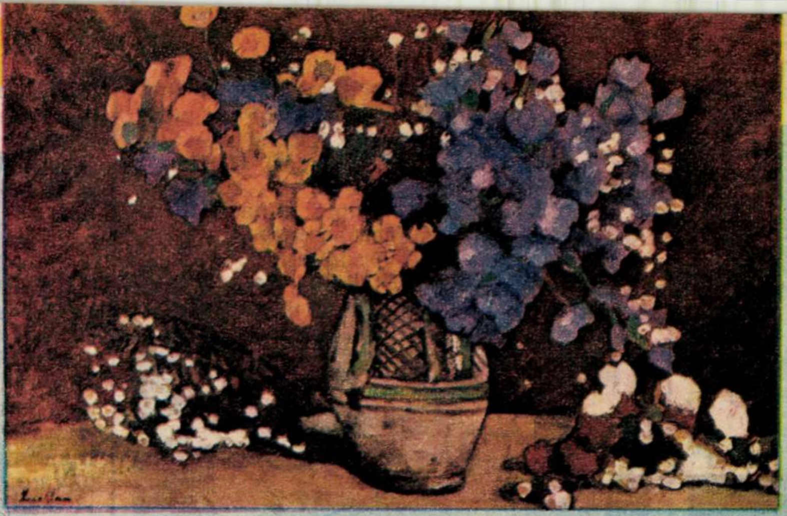

Ştefan Luchian — **„Imortele"**.

Prin felul cum a fost tratată problema picturală a florilor de către mari artişti români, precum Ştefan Luchian, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Theodor Pallady, Dumitru Ghiaţă, Francisc Şirato, şi, mai aproape de noi, Alexandru Ciucurencu, Constantin Piliuţă ş.a., avem în faţă ansambluri de asocieri poetice extrem de complexe şi sugestive în acelaşi timp, pentru toate trăirile interioare ale omului: bucuria, voioşia, seninătatea, melancolia, încordarea, voinţa, forţa, armonia, echilibrul etc. Toate acestea se pot exprima prin flori, cărora dacă le mai adăugăm şi unele dintre roadele pămîntului, o natură statică devine o compoziţie complexă, încărcată de multe semnificaţii privind viaţa omului.

Chiar şi atunci cînd vrem să felicităm pe cineva cu ocazia unei sărbători, ne gîndim în primul rînd să-i oferim o floare (vie sau desenată). Pentru că floarea este încărcată de toate sensurile şi semnificaţiile vieţii. Cu nişte flori anume alese, şi pictate într-un anume fel, facem o urare, bunăoară: „să fii fericit!"; „să te bucuri de viaţă"; „să ai belşug în casă!"; „să-ţi trăiască şi să-ţi crească sănătoşi copiii!". Culorile, prin ele însele, au expresie în privinţa stărilor noastre sufleteşti. Ele, culorile, prezintă însă o infinitate de nuanţe. Pictorul ştie să-şi construiască paleta de culori, ştie să-şi aleagă şi forma compoziţională cea mai potrivită pentru subiectul ales.

Florile lui Luchian, de exemplu, sînt enigmatice în felul lor prin ceea ce vor să exprime; sînt nişte reprezentări de vis, expresii ale purităţii sufleteşti a omului bun. Printr-un simplu gest artistic, el a ştiut să dea florilor sale sensuri umane şi să facă din ele adevărate simboluri privind bunătatea, echilibrul, armonia, frumuseţea cea mai deplină şi curată. Culoarea cea sublim găsită are, la Luchian, valoare de cuvînt adevărat. El ştie să exprime prin acordurile coloristice sentimentele omeneşti cele mai adînci. Animat de fiorul unei blîndeţi şi iubiri faţă de om, el dă tabloului cu flori o tensiune lăuntrică fără egal, încărcată de dramatism poetic, ridicată la nivel de poezie eminesciană.

Am întîlnit adeseori în muzee titluri de tablouri precum **„Natură statică cu flori"** sau, simplu, **„Natură moartă"**. Aceasta, desigur, pentru motivul că pictorii de flori nu pictează flori în peisajul lor natural, ci aşază florile din cîmp, din pădure sau din grădină, într-un vas, pe un fundal de interior, pe o masă etc. Ele, florile, nu mai sînt vii şi nu le mai adie vîntul şi deci sînt statice.

Am întîlnit adeseori şi cuvîntul **armonie.** Iată ce înseamnă: raportul unei culori puternice cu altele de mai mică intensitate, dar complementare. Toţi marii pictori au respectat această regulă a armoniei.

Pe lîngă aceasta, pictori ca Francisc Şirato în „Irişi", „Cîrciumărese", „Flori galbene" ş.a. sau Theodor Pallady, în naturile sale cu flori, au fost **tonalişti** desăvîrşiţi (de la cuvîntul **tonalism)** care înseamnă că ei, pictorii, dădeau culorii de bază a florilor sau a oricărui alt subiect, un ton sau două mai sus sau mai jos faţă de realitate, apoi armonizau toate celelalte culori în funcţie de culoarea de bază stabilită la început.

Nicolae Grigorescu — **„Flori"**.

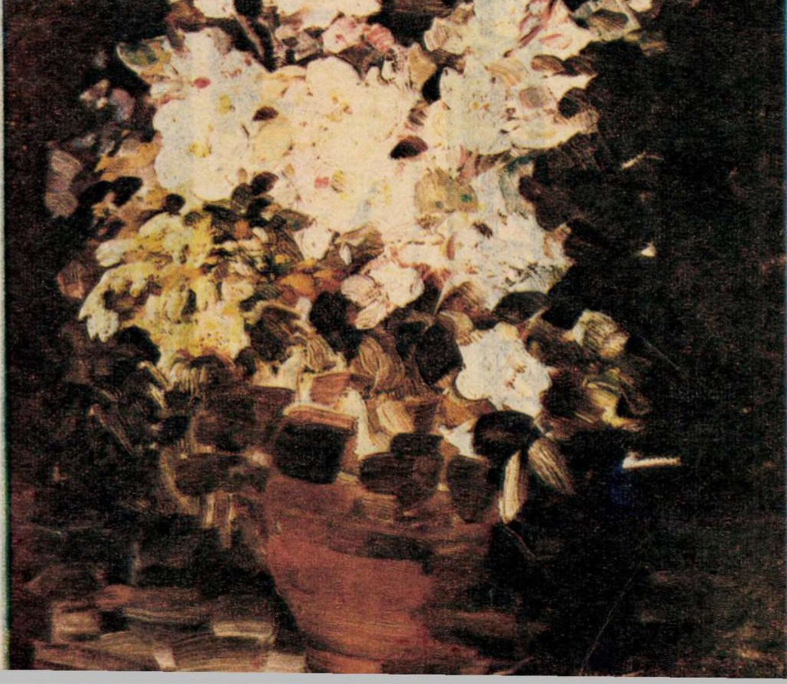

Pictori ca Nicolae Grigorescu, în „Flori de măr", sau „Flori", sau „Trandafiri", sau Alexandru Ciucurencu în florile sale, prin tuşe adeseori realizate cu cuţitul de paletă şi cu culorile proaspete, luate direct din tub, au reuşit să exprime prospeţimea şi carnaţia florilor, dînd senzaţia că în ele pulsează seva.

Iar cînd Dumitru Ghiaţă îşi alege, cu predilecţie, flori şi vegetaţie de cîmp şi de pădure, el se apropie cel mai mult de trăsăturile specifice artei noastre populare, de scoarţele olteneşti.

Există însă şi alte moduri de a picta florile. Constantin Piliuţa, de exemplu, ca şi alţi reprezentanţi ai picturii moderne, reuşeşte să transpună florile pe pînză într-un stil decorativ, fără perspectivă spaţială, adică numai în plan vertical. Dar din punct de vedere coloristic şi el respectă riguros armonia cromatică şi tonalismul desăvîrşit.

Am vorbit însă mai mult despre Ştefan Luchian pentru că el a atins cel mai înalt pisc al redării complexe a temei florale, cu mijloace pe care numai un mare geniu le poate avea.

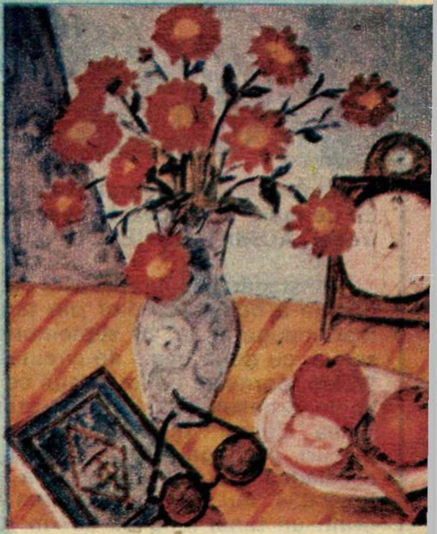

Theodor Pallady — **„Natură statică cu flori şi ceas"**.

Cel mai semnificativ lucru în reprezentarea florilor la marii noştri artişti este simplitatea mijloacelor plastice cu care aceştia au realizat transfigurările: culorile, în forma lor pură şi aspectul lor curat, îşi pierd din concreteţe şi se transformă, parcă, în cuvinte cu care vorbesc despre iubire, gingăşie, puritate sufletească. Privind tablourile cu flori ale marilor artişti, să ne gîndim nu la nişte flori naturale, ci la nişte adevărate poezii. Prin calitatea de a reda culorilor şi florilor sensuri superioare (deasupra realităţii înseşi), Luchian a pus bazele artei moderne româneşti.

Taina adîncă a artei sale cu care a realizat cele mai strălucite portrete de flori se află în iubire. A iubit tot ce a văzut. Şi din tot ce a văzut a realizat pe pînză numai capodopere.

Florile lui Luchian par crescute într-o lume ireală. Ele au o prospeţime unică, de parcă culorile pure le conferă aripi de fluturi. Luchian realizează cu florile lui adevărate simfonii de străluciri. „Anemonele" lui sau „Crizantemele galbene", „Imortelele", „Tufănelele", „Trandafirii albi" sînt, de fapt, florile ivite pe scoarţele populare româneşti, au un profund caracter naţional. Numai un român ar fi putut picta asemenea flori (dar şi peisaje). De aceea spun aproape toţi istoricii de artă de la noi că Luchian este primul mare pictor al românilor.

ION DONCA

10
9
8
0
9
10
9
10

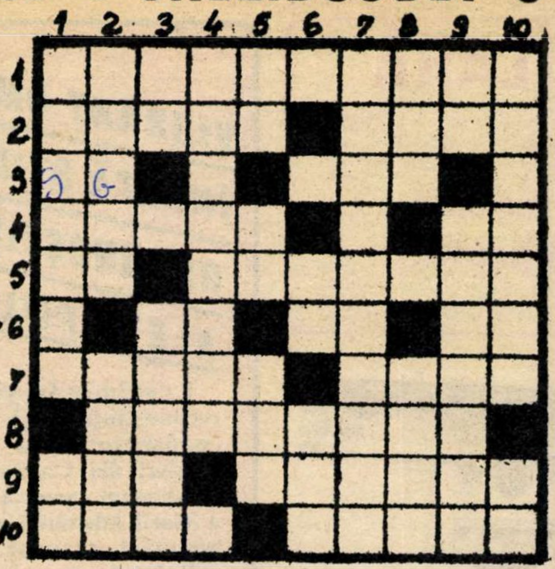

Ora de matematică

ORIZONTAL: 1) Matematică elementară. 2) Un 2 luat la algebră... • Patrulater. 3) Segment (abr.) • Divizibil cu doi. 4) Citite din trei în trei (sing.) • La cotă! 5) Încheie media! • Operarea cu valori de limită zero. 6) Efectuează adunarea • Indice de clasificare într-o mulțime finită de elemente • Șir finit! 7) A dobîndi noțiuni de teoria grupului • În mare. 8) Algoritm de calcul (pl.). 9) Primele valori! • Face numărătoarea la casă. 10) Mulțime de elemente • Valori ordonate pe coloană.

VERTICAL: 1) Element de referința într-un sistem de axe de coordonate • Vag conturat! 2) Calculează cu rapiditate • Lucrează cu limite. 3) Cuvînt introductiv • Pereche. 4) Schimbare de sens într-un punct de inflexiune. 5) Milimetru • Aria unui paralelipiped! • Înscris în cerc. 6) Eroare medie! • Localitate în S.U.A. 7) Mișcări ordonate de-a lungul unor drepte paralele. 8) Cuprinse de înfiorare! • Pictor belgian. 9) Centimetru • Punctul zero pe axa de coordonate (pl.). 10) Diferența limită admisă • Punct și de la capăt!

DICȚIONAR: ALF, IOR, LIES.

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

ASAMBLARE ISCUSITĂ

Cele patru pătrate din figura alăturată reprezintă părți ale unui vitraliu. Încercați să le asamblați astfel încît să obțineți un singur pătrat mare, în interiorul căruia cele patru puncte negre să poată fi unite prin două linii drepte orizontale și două linii trasate pe diagonale. Pentru a reuși ușor, folosiți patru pătrățele de hîrtie pe care desenați punctele respective.

C. Vodă

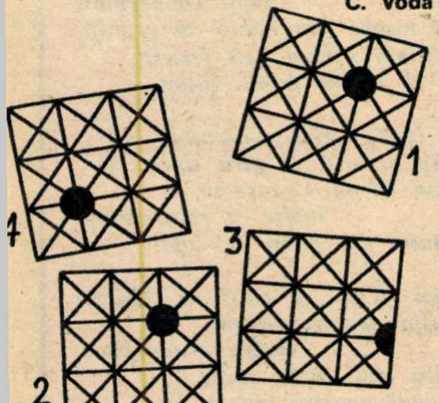

ȘAH

Controlul poziției:

Alb — Re1, Dd1, Ta1, Th1, Nd4, Ne2; pioni: a2, b2, c4, f2, g2, h2.

Negru — Rg8, De4, Ta8, Tf8, Nc8, Ng7; pioni: a7, b7, d7, f7, g6, h7.

Albul la mutare, după 1. N:g7 D:g2, începe o frumoasă serie de sacrificii, cu cîștigarea partidei după numai trei mutări, cînd negrul a cedat sub amenințările de mat imparabil.

Soluția în numărul următor.

* * *

ȚINÎND SEAMA DE ORDINEA CRESCĂTOARE A NUMERELOR ÎNSCRISE PE CUBURI, CE CIFRE TREBUIE ÎNSCRISE PE CELE ÎNSEMNATE CU SEMN DE ÎNTREBARE?

Virgil Tomuleț

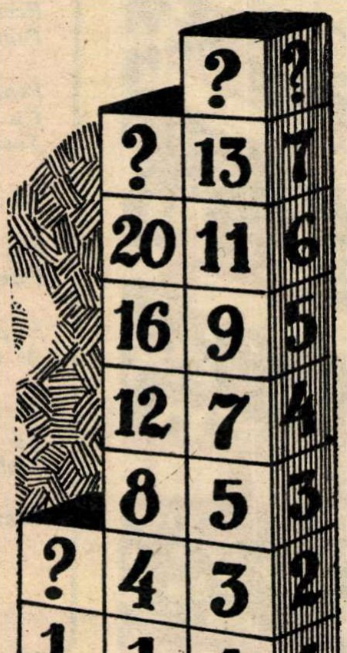

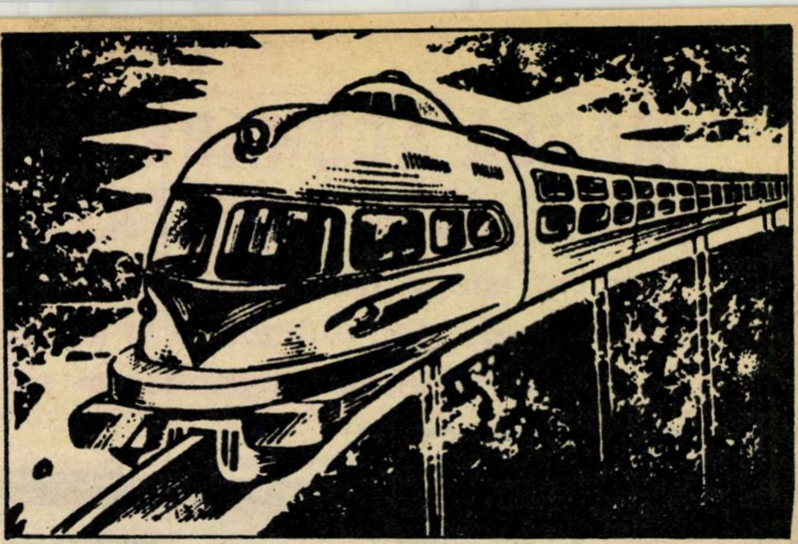

Între cele două desene există șase mici diferențe. Descoperiți-le!

Virgil Tomuleț

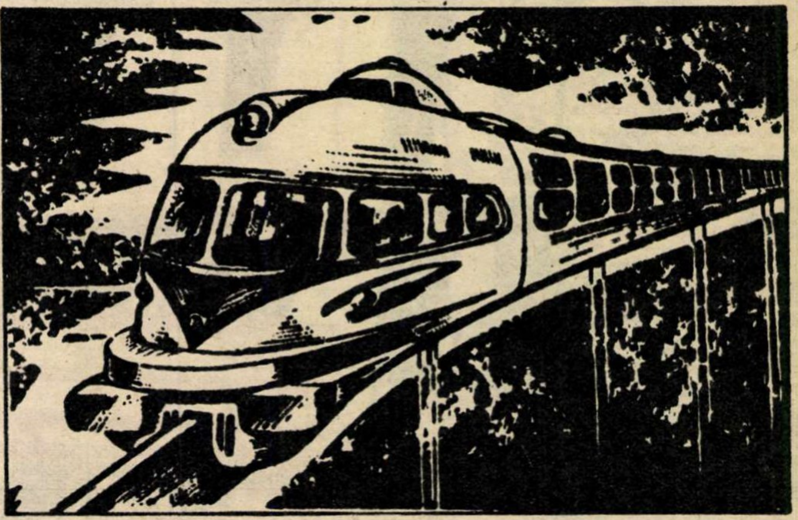

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

Mănunchi de flori:

1. Lalele. Baba. 2. Eminescu. Alb. 3. Vin. Cerna. Ba. 4. Anemone. Daal. 5. Nt. I. Intensa. 6. Tei. Ingerati. 7. I. Aal. Ima. R. 8. Coșbuc. Ardei. 9. Adormit. Eule. 10. Am. Iris. Leu. 11. Stîrni. Lac. D. 12. Mai. Aprilie.

Șah: **1. Db7! g:h3+ (prin descoperire) 2. Ng3 Td8 3. Db4+ și negrul cedează.**

Reconstituire:
1. Recurge. 2. Tractor. 3. Calende. 4. Pliocen. 5. Semănat. 6. Pianina. 7. Centaur.

Din fizică: Generatoare.
Vă place muzica? Ecaterina cîntă la clarinet.

Aveți spirit de observație?

LA ALEGERE

(Monoverb: 4—7)

iiiiiiiie

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

DIN GEOLOGIE

(Monoverb: 6—11)

G. Dumitru

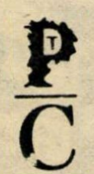

Ce v-a plăcut din acest număr?
Ce ați dori să mai publicăm?

CUTEZĂTORII 17 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA
RESPONSABIL DE NUMĂR: CONSTANTIN RĂDUȚ; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* IOAN MIHĂESCU

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini 1.50 lei

MAREA ADUNARE POPULARĂ DIN CAPITALĂ

moment istoric de bilanț al măreţelor realizări obţinute de poporul nostru în înflorirea patriei, în întărirea independenţei sale

— 19 aprilie 1989, Piața Palatului Republicii —

LICHIDAREA DATORIEI EXTERNE
-DEPLINĂ INDEPENDENȚĂ ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A ROMÂNIEI !
CEAUSESCU - P.C.R. !
ROMÂNIA-CEAUSESCU-PACE!
STIMA NOASTRĂ ȘI MÎNDRIA
CEAUSESCU-ROMÂNIA
CEAUSESCU ȘI POPORUL
CEAUSESCU-PACE !
CEAUSESCU - P.C.R. !

VIBRANT OMAGIU, ÎNALTĂ STIMĂ ȘI RECUNOȘTINȚĂ ALE COPIILOR ȚĂRII

Exprimîndu-și dragostea și recunoștința față de iubiții noștri conducători, un mare număr de pionieri din Capitală, prezenți într-un emoționant moment la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale, au dat glas bucuriei tuturor copiilor patriei prilejuită de strălucita realizare obținută de poporul nostru prin plata integrală a datoriei externe, victorie ce marchează adevărata independență economică și politică a țării.

Cu inimi de copii în sărbătoare
În fața dumneavoastră,
iubiți conducători, venim
Cu dragoste fierbinte să vă mulțumim
Pentru măreața, eroica realizare.

Noi, fericiți, în pace azi trăim
Și-n zbor ne avîntăm
spre-albastre zări,
Căci este România
străbuna vatră ce-o iubim,
O țară suverană, mai demnă ca oricînd
și liberă-ntre țări.

În suflete, cald ne vibrează mîndria
De a fi copii, de a trăi în România;
O țară-nfloritoare-n ani de glorii
Deplin independentă,
mergînd spre noi victorii.

Tovarășe Nicolae Ceaușescu,
iubit conducător,
Noi vă rugăm din inimă să primiți
Recunoștința pentru anii fericiți,
Pentru al nostru falnic viitor.

Pentru înalta grijă și-ndrumare
Cu care ocrotiți ai țării tineri fii,
Tovarășă Elena Ceaușescu,
iubire și recunoștință
Vă dăruim din inimi de copii.

Noi știm că tot ce astăzi se clădește
Prin grija dumneavoastră,
iubiți conducători,
E pentru noi, copiii țării,
Al națiunii noastre viitor.

Și vă urăm, iubiți conducători,
Să ne trăiți ani mulți, cu sănătate!
Mulți ani de împliniri
pentru partid, popor,
Pentru a țării pace și prosperitate!

ÎN SUMAR:

- *Pionieri în Festivalul Național „Cîntarea României“*
- *O sărbătoare a limbii române*
- *Voluntarul — evocare a luptelor din august 1944*
- *Pagini de eroism din Războiul de Independență*
- *Enciclopedie „Cutezătorii“: Parcul dendrologic Macea*

Cutezătorii

18

JOI, 4 MAI 1989,
ANUL XXIII (NR. 1 125)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au participat la adunarea festivă și la deschiderea Expoziției omagiale fotodocumentare și de carte, organizate cu prilejul zilei de 1 Mai – ziua celor ce muncesc, al aniversării unui secol de la declararea acesteia ca zi a solidarității muncitorilor de pretutindeni și a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939 din București.

Cu adîncă emoție cei prezenți în Sala Palatului Republicii, unde s-a desfășurat adunarea festivă, au evocat, laolaltă cu întregul partid, cu clasa muncitoare, cu întreaga națiune, impresionanta manifestație populară de acum cinci decenii, în organizarea căreia o contribuție determinantă au avut-o eminenții revoluționari și patrioți, care au intrat pentru totdeauna în istoria patriei române, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu.

În anii de mari prefaceri care au urmat acestui important eveniment și războiului – s-a subliniat în cadrul adunării – tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat, cu nestăvilit elan revoluționar, la organizarea demonstrațiilor de masă pentru preluarea puterii de către clasa muncitoare, la întărirea alianței muncitorești-țărănești, înfăptuirea reformelor democratice, constituirea proprietății de stat și cooperatiste, construcția economică, aducîndu-și o deosebită contribuție la victoria socialismului în România. Măreţele înfăptuiri socialiste din perioada ce a urmat Congresului al IX-lea al partidului dovedesc cît de înțeleaptă a fost opțiunea politică, în consens cu voința națională, de a încredința tovarășului Nicolae Ceaușescu destinele partidului, ale poporului, ale României.

Cu profundă mîndrie patriotică, participanții la adunarea festivă au evidențiat faptul că, după marele forum al comuniștilor români din iulie 1965, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat un curs nou activității partidului, a fundamentat o concepție clară, profund revoluționară despre rolul său de conducător politic în societatea noastră socialistă. Așa cum a afirmat recent secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la marea adunare populară care a avut loc în Capitală la 19 aprilie 1989, puține țări pot să înfățișeze lumii realizarea, în numai 45 de ani, a creșterii de 135 de ori a producției industriale și de 10 ori a producției agricole, din care cea mai mare parte se înscrie în bilanțul măreţelor înfăptuiri de după Congresul al IX-lea al partidului.

1 MAI
ÎN ANII LUPTEI PENTRU
CUCERIREA PUTERII POLITICE
ȘI ÎN PRIMA ETAPĂ A
CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

Miile de locuitori ai Capitalei veniți în Sala Palatului Republicii, precum și Expoziția omagială fotodocumentară și de carte au reliefat transformările profund înnoitoare ce au avut loc în cei 24 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, în întreaga viață politică, economică și socială a României, transformări care au deschis calea măreţelor înfăptuiri ale acestui timp. Înscrisă în suita marilor victorii ale poporului român, achitarea în întregime a datoriei externe a fost primită cu vie satisfacție de națiunea noastră. Entuziastele manifestații de masă din întreaga țară au dat o vibrantă expresie sentimentelor de profundă recunoștință ale poporului față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru această istorică realizare ce asigură independența deplină, economică și politică, a patriei.

Participanții la adunarea festivă, asemenea întregului popor, și-au reafirmat hotărîrea fermă, nestrămutată de a înfăptui neabătut cutezătoarele obiective stabilite pentru acest an și pentru 1990, programele de viitor, întîmpinînd cu noi și importante succese a 68-a aniversare a creării Partidului Comunist Român, cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului.

În istoria îndelungată a poporului român, partidul comunist reprezintă singurul partid care a pus, mai presus de toate, interesele generale ale oamenilor muncii, ale întregii naţiuni şi, cu cele mai mari jertfe, a condus clasa muncitoare şi celelalte forţe progresiste, democratice, întregul popor în înfăptuirea revoluţiei de eliberare naţională şi socială, apoi a revoluţiei socialiste, în făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Putem afirma cu îndreptăţită mîndrie că partidul comuniştilor a demonstrat, prin întreaga sa activitate, că reprezintă centrul vital de la care iradiază lumina şi căldura dătătoare de viaţă, conştiinţa cea mai înaintată a poporului nostru.

NICOLAE CEAUŞESCU

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

centrul vital al naţiunii noastre

Oamenii muncii din ţara noastră, întregul popor cinstesc, în acest început de mai, împlinirea a 68 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, la istoricul Congres din mai 1921. Semnificaţiile acestei aniversări sînt sporite de faptul că în această primăvară Ziua Muncii a fost aureolată de împlinirea a 50 de ani de la marea demonstraţie patriotică, antifascistă şi antirăzboinică de la 1 Mai 1939.

Îndelungata existenţă şi activitate revoluţionară ale Partidului Comunist Român reprezintă o pilduitoare lecţie de slujire devotată a idealurilor şi intereselor vitale ale oamenilor muncii din ţara noastră, ale întregii naţiuni. Încă din anii grei ai luptei împotriva orînduirii întemeiate pe inegalitate şi asuprire socială, partidul a fost forţa politică pentru care mai presus de orice greutăţi şi prigoniri au fost aşezate cu consecvenţă năzuinţele şi vrerile celor mulţi, pe a căror muncă se sprijinea întreaga dezvoltare a ţării. În numele dreptului acestora la o viaţă mai bună şi mai demnă, în numele viitorului patriei, partidul comunist a organizat şi condus mari bătălii revoluţionare, în cursul cărora şi-a dovedit uriaşa capacitate de mobilizare, de organizare a rîndurilor clasei muncitoare, ale celorlalţi oameni ai muncii. Totodată, atunci cînd, prin politica agresivă a statelor fasciste şi revizioniste, se profilau grave primejdii la adresa integrităţii şi independenţei patriei, partidul a fost forţa cea mai hotărîtă a mişcării antifasciste, chemînd întreg poporul să se ridice la luptă, organizînd viguroase acţiuni revoluţionare cu caracter antifascist, antirăzboinic şi antirevizionist, între care şi marea demonstraţie patriotică de la 1 Mai 1939, în pregătirea şi desfăşurarea căreia o contribuţie determinantă au avut tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu. Partidul a elaborat, în anii grei ai războiului hitlerist. strategia luptei pentru salvarea ţării de la catastrofă naţională, înfăptuind unitatea de acţiune a clasei muncitoare şi, pe această bază, a tuturor forţelor patriotice, democratice, antifasciste din ţară. Aceasta a reprezentat temelia de nezdruncinat care a asigurat victoria glorioasei revoluţii de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, declanşată în august 1944. În perioada ce a urmat, Partidul Comunist Român a mobilizat şi organizat energiile şi puterile clasei muncitoare, ale întregului popor în desfăşurarea procesului de transformare revoluţionară a societăţii româneşti.

Sub conducerea partidului, naţiunea română a dobîndit mari succese pe drumul edificării noii orînduiri, cu deosebire în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu a fost ales în suprema funcţie de conducere în partid. Potrivit liniei politice a partidului, în această perioadă s-au elaborat şi înfăptuit ample programe de creştere a forţelor de producţie, de înflorire a tuturor domeniilor vieţii sociale. Cu adîncă încredere în potenţialul de creaţie al poporului român, în anii Epocii Nicolae Ceauşescu au avut loc procese transformatoare, înnoitoare de anvergură fără precedent, precum industrializarea socialistă, amplasarea armonioasă a forţelor de producţie pe întreg cuprinsul ţării, creşterea necontenită a contribuţiei agriculturii la dezvoltarea generală a patriei, aplicarea operativă în producţie a cuceririlor revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, formarea şi dezvoltarea conştiinţei înaintate, înflorirea puternică a învăţămîntului şi culturii. În numele bunăstării şi propăşirii oamenilor muncii s-a înnoit din temelii chipul aşezărilor patriei, edificîndu-se milioane şi milioane de locuinţe noi, moderne, îmbogăţindu-se necontenit zestrea edilitar-gospodărească, social-culturală a oraşelor şi satelor ţării. Vaste prefaceri înnoitoare s-au petrecut în structurile sociale ale ţării, în sfera organizării şi conducerii vieţii social-economice şi politice, făurindu-se şi perfecţionîndu-se necontenit un amplu cadru democratic de participare activă şi efectivă a tuturor oamenilor muncii la elaborarea şi înfăptuirea întregii politici a partidului şi statului nostru, pornindu-se, aşa cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie a.c., de la teza ştiinţifică, revoluţionară a construirii socialismului cu poporul şi pentru popor. România se înfăţişează astăzi ca o ţară cu o economie puternică, modernă şi armonioasă, în care trăieşte şi munceşte un popor harnic, adînc pătruns de răspunderile sale, stăpîn pe avuţia naţională, făurindu-şi de sine stătător prezentul şi viitorul. O strălucită expresie a acestor adevăruri o reprezintă lichidarea datoriei externe a ţării, la începutul acestei primăveri, rezultat al muncii eroice a poporului, confirmare a justeţei liniei politice a partidului de dezvoltare multilaterală, armonioasă a economiei româneşti.

Toate măreţele înfăptuiri realizate în acest răstimp sînt strîns legate de munca partidului, de noua concepţie afirmată în aceşti ani cu privire la perfecţionarea continuă a rolului şi funcţiilor partidului, a exercitării acestora în strînsă legătură cu năzuinţele şi interesele poporului, cu realităţile concret-istorice ale ţării, cu imperativele fiecărei etape pe care o străbate ţara, concepţie al cărei strălucit promotor este tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ilustrul militant patriot, Erou între eroii neamului.

Conducînd procesul revoluţionar al edificării noii orînduiri, al dezvoltării multilaterale a patriei, partidul însuşi a cunoscut ample prefaceri calitative. Puternic prin numărul şi însuşirile moral-politice ale membrilor săi, prin legăturile sale strînse cu poporul, Partidul Comunist Român se afirmă drept centru vital al naţiunii noastre. El este urmat cu încredere de întreg poporul adînc convins că, sub conducerea gloriosului partid comunist, ţara va urca noi trepte de progres şi civilizaţie. Această încredere îşi află ilustrare în ampla activitate creatoare ce angajează energiile şi capacitatea de gîndire şi iniţiativă ale tuturor oamenilor muncii din ţara noastră în ampla întrecere socialistă ce se desfăşoară în cinstea celei de-a 45-a aniversări a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă şi a Congresului al XIV-lea al partidului.

Reportajul săptămînii

O SĂRBĂTOARE A LIMBII ROMÂNE

Concursul național de limba și literatura română „Mihai Eminescu“

Zile luminoase de aprilie, zile inundate de tinerețe, de poezie, de optimism. Plaiurile Ipoteștiului, îmbrăcate în neasemuite straie — care i-au încîntat anii copilăriei Luceafarului poeziei românești — își întîmpină oaspeții cu flori de cireș, cu unduirile line ale „Lacului“ care, parcă, așteaptă să-l „cutremure“ o barcă...

Au sosit aici copii din întreaga țară. Copii care se apleacă cu dragoste și dăruire asupra cărților de literatură, copii care învață cu pasiune dorind să se exprime cît mai frumos și cît mai corect, copii care prețuiesc limba strămoșească, dulce „ca un fagure de miere“. Au sosit aici pentru pasionanta întrecere în cunoștințe, în măiestrie, în simțire: **Concursul național de limba și literatura română „Mihai Eminescu“**, aflat la cea de-a șaptea ediție. Un prilej cu totul remarcabil de a pătrunde în universul celui mai mare poet român. „Zbor către tine, Luceafăr nemuritor. Mi-e sufletul plin de poezia ta. Te caut în seara ce cade lin, în lacul ce ades l-ai cîntat, în codru, în lună și stele, în floarea cea albastră. Aș vrea să-ți dăruiesc gîndurile noastre adunate într-un nufar galben. În seară de april... zbor...“, scrie în caietul său de poezii, încă din prima zi a sosirii sale în tabără, o pionieră din București, **Oana Manole.**

Și alte caiete sînt răsfoite, încă în prima seară. Unii vor să mai revadă însemnările, notițele, în vederea confruntării de a doua zi, alții, ca și Oana, notează primele impresii.

În curtea Liceului „Mihai Eminescu“ din Botoșani — de obicei animată, și acum, în vacanță — este liniște desăvîrșită. Concursul a început. La ora stabilită a dimineții, elevii claselor a VI-a, a VII-a și a VIII-a s-au aflat în bănci. Afară — în preajma liceului s-au adunat prieteni, colegi, părinți.

Orele acordate lucrării s-au scurs. Ușa începe să se deschidă tot mai des și, îmbujorați, încă preocupați, băieții și fetele umplu curtea. Zumzetul ca de albine crește din ce în ce. „Ce subiect frumos, la a VII-a, «Călin (file de poveste)», e de părere un băiat dintr-a VIII-a. Dar și-al nostru. Mi-a plăcut să scriu despre Nică a lui Ștefan a Petrei“, adaugă. „Eu am scris vreo patru pagini despre „Premiul întîi“. Din Marin Preda am citit mai mult decît fragmentul acesta...“ Vin apoi la rînd discuțiile pe teme gramaticale. Argumentate, susținute. În apropierea lor, parcă te simți într-o aulă studențească.

Patru sute cincizeci și nouă de lucrări, scrise cu cele mai îngrijite litere și cele mai alese cuvinte — au fost așezate în teancuri înalte pe masa comisiei centrale, alcătuită din profesori și lectori universitari, profesori de limba și literatura română din București și din alte localități ale țării. De acum, și în zilele următoare, lucrările vor fi citite cu multă atenție, apreciindu-se atît claritatea, conciziunea și frumusețea stilului, cît și deprinderile de analiză și comentariu, de exprimare corectă, de aplicare a normelor de ortografie, de exactitate în rezolvarea problemelor de gramatică.

Cu gîndul încă la ceea ce reușiseră să redea în lucrările lor, „olimpicii“ răspund, în zilele următoare, invitației gazdelor. Li se oferă un program deosebit de bogat. Ospeție în școli, vizite în muzee, în unități economice și instituții de cultură, seri distractive. Dar amintirile care nu se vor șterge nicicînd din memorie sînt legate de orele petrecute la Ipotești, la „Lacul codrilor albastru“, în drumeția „Fiind băiet, păduri cutreieram“, de minunatul spectacol de sunet și lumină, oferit de pionierii botoșăneni.

Emoții, bucurii! Tîrziu, seara, curtea liceului s-a umplut de copii. De-abia întorși din excursiile în județ, cu toții s-au grăbit să afle rezultatele. Nu, nu sînt încă afișate. Emoții, emoții. În holuri, afară, se aprind luminile. Pe panou apar fișe lungi cu nume, cu note, cu... premii.

Multe premii, multe mențiuni. 127 la clasa a VI-a, 102 la a VII-a, 114 la a VIII-a! Bucuria este deplină. Stăm de vorbă cu cîțiva dintre pionieri, încercăm să le aflăm gîndurile.

Adrian Stogrea (cl. a VII-a, Șc. nr. 3, Rădăuți). „Am luat premiul întîi și nici nu știu ce să fac de bucurie. Mă întrebați pentru cine mă bucur, mai întîi, de succes? Pentru mine și pentru cei 1 400 de colegi. Sînt comandant de unitate. Care este cheia reușitei mele? Citesc mult, încerc să rețin tot ce este esențial, am fișe cu nume de eroi, cu situații, expresii“.

Crenguța Ciobotaru (cl. a VII-a, Șc. nr. 11, Buzău). „Detașamentul meu este cel mai bun din toată unitatea. Nu-i un lucru ușor. Sîntem peste 3 000 de pionieri. Cred că și alți colegi de clasă, care ar fi venit aici, ar fi făcut cinste școlii. Sînt fericită pentru premiul întîi obținut, ca și pentru zilele deosebite pe care le-am petrecut aici, la Botoșani“.

Florentina Apostol și Oana Bărbulescu (cl a VI-a și a VIII-a, Căteasca, Argeș). „Venim dintr-o comună frumoasă, dar aici, la Ipoteștiul lui Eminescu, este atît de minunat încît nu poți decît să fii mereu inspirat“, ne spune Florentina, care participă pentru întîia oară la o astfel de întrecere și care a reușit frumoasa performanță de a obține premiul al doilea. „Vreau să devin profesoară de limba română. Dar îmi doresc să scriu și versuri tot mai frumoase“, ne mărturisește Oana.

Ileana Nețoiu (cl. a VIII-a, Șc. nr. 7, București). „Cum ne simțim noi cu o „recoltă“ atît de frumoasă de premii și mențiuni? Desigur, sîntem fericiți că în această frumoasă confruntare am reprezentat cum se cuvenea Capitala. Ne-am simțit cu toții ca într-o mare familie care știe să gîndească, să scrie și să vorbească frumos în cea mai minunată limbă, limba română.“

La lumina Luceafărului, aici, în orașul natal al marelui poet Mihai Eminescu, pe meleagurile inegalabilului Ipotești, copii talentați, copii cu o deosebită sensibilitate au trăit zile de frumoase emoții, făcînd dovada pregătirii lor temeinice, a talentului și aptitudinilor cultivate și îndrumate cu atîta grijă și dragoste de societatea noastră socialistă.

ELENA MĂNESCU

Tribuna experienţei pionierești

În fiecare primăvară, pionierii judeţului nostru participă cu mult entuziasm la numeroasele activităţi de ocrotire și îmbogăţire a patrimoniului forestier. Sute și sute de pionieri din localităţile de munte își pregătesc din timp uneltele, iar cînd primăvara își lansează primele semnale, ei pornesc spre locurile unde vor crește viitoarele păduri, participînd alături de silvicultori la plantarea diferitelor specii de puieţi. La Tulnici și Nereju, Năruja și Vrîncioaia, Bordești și Gura Caliţei, Poiana Hristei și Tătăranu, pionierii deţin de-acum o bogată experienţă în plantarea și întreţinerea puieţilor, mîndrindu-se cu rezultatele muncii lor. În urmă cu doi ani, pionierii claselor V-VIII din comuna Vrîncioaia au plantat puieţi forestieri pe o suprafaţă de 20 ha. Continuînd această frumoasă acţiune, colegii noștri din Vrîncioaia și-au propus ca în această primăvară să planteze pe terenurile din preajma comunei mii de puieţi de pin, salcîm, sălcioară și cireș. Pionierii din Dumbrăviţa, Răstoaca, Nereju, Soveja și Năruja sînt cunoscuţi, de asemenea, pentru hărnicia cu care participă la întreţinerea culturilor în pepiniere, la recoltarea seminţelor și întreţinerea puieţilor din plantaţie. În vederea asigurării unei bogate baze furajere pentru creșterea viermilor de mătase, pionierii din Slobozia Bradului, Slobozia Ciorăști și Tătăranu, localităţi de șes, și-au propus plantarea a peste 10 000 de puieţi de dud. Acţiunea a început și se află în plină desfășurare.

La plantarea pomilor fructiferi, ca și la unele activităţi pentru ocrotirea pădurii, sînt prezenţi și pionierii municipiului Focșani. De-a lungul anilor, ei și-au creat în grădinile școlare adevărate livezi, avînd în același timp în îngrijire și parcurile de pe raza orașului. Cei ce drumeţesc la Crîngul Petrești, aflat la circa 3 km de Focșani, au prilejul să petreacă numeroase clipe plăcute în pădurea de agrement îngrijită cu dragoste și pasiune de către pionieri.

Valentina Fotin,
clasa a VII-a, Școala Tătăranu, jud. Vrancea,
pionier locţiitor al președintelui C.N.O.P.

FOTO REPORTER

„Cutezătorii"

Tot mai bogată, tot mai diversă a devenit corespondenţa primită de la prietenii noștri fotoreporteri. De la săptămînă la săptămînă se observă și o creștere substanţială a nivelului calitativ al fotografiilor trimise rubricii. Și acum, ATENŢIE, printre cele pe care le vedeţi astăzi în această rubrică se află și fotografia căreia, deocamdată, îi vom acorda ca premiu Almanahul „Cutezătorii" și un clasor filatelic. După aprecierea voastră, care este această fotografie? Așteptăm răspunsurile!

● **„Flori și... o floare!"** (inspiratul joc de cuvinte, ca și imaginea fotografică aparţin pionierilor de la C.P.Ș.P., Rîmnicu Vîlcea).

● **„O intîlnire cu muncitorii de la Combinatul de Oţeluri Speciale înseamnă, de multe ori, și momentul opţiunii pentru viitoarea meserie"** (foto — Călin Tatu, C.P.Ș.P., Tîrgoviște).

● **„Încă o lipitură corectă și aparatul va funcţiona!"** (de lucrul acesta este convins Daniel Irja de la C.P.Ș.P., Bistriţa, care a realizat instantaneul acesta).

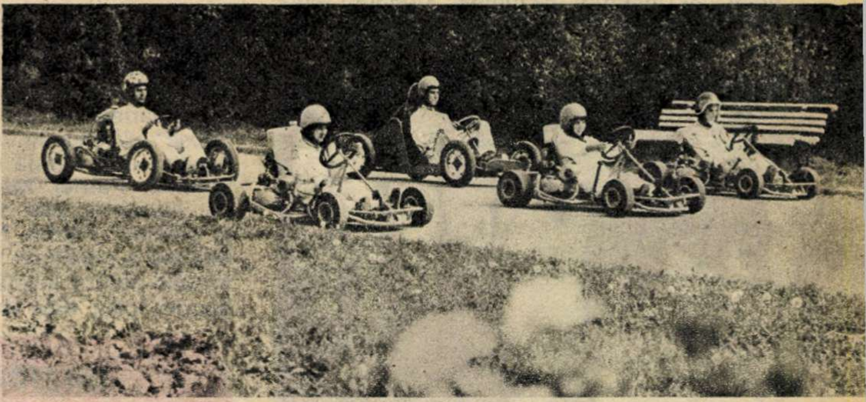

● **„Emoţii și concentrare, înainte de start"** (instantaneu semnat de pionierul Bogdan Tolea, C.P.Ș.P., Slobozia).

Dragi prieteni, așteptăm în continuare participarea voastră la concursul Fotoreporter „Cutezătorii". Adresa noastră (o repetăm pentru cei care se hotărăsc să participe de-acum înainte) **este următoarea**: Revista „Cutezătorii", Piaţa Scînteii nr. 1, Oficiul poștal 33, București. Pentru rubrica Fotoreporter „Cutezătorii".

Ritm

Evenimentelor sărbătorești din această primăvară, pionierii din toate judeţele ţării le dedică ample manifestări politico-educative, spectacole omagiale, cărora li se adaugă și frumosul buchet al faptelor de muncă, al succeselor obţinute în întreaga lor activitate ● **Pionierii din Rm. Sărat** ne anunţă că, recent, șapte echipaje reprezentative din școlile orașului lor au participat la concursul avînd ca generic **„Mari ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu"**. În cadrul acestor acţiuni au fost reliefate și marile edificii industriale înălţate în anii noștri pe teritoriul judeţului Buzău ● **„Dezvoltarea știinţei și tehnicii în România Epocii Nicolae Ceaușescu"** a constituit tema dialogului membrilor cercurilor tehnico-aplicative de la C.P.Ș.P. și din școlile orașului Mangalia cu muncitori fruntași și specialiști de la Șantierul Naval ● **Sub genericul „Cinstim patria, partidul și poporul"**, pionierii de la Școala nr. 1, Hîrșova, au dedicat evenimentelor aniversare ale acestei primăveri 15 spectacole organizate în cadrul amplei acţiuni de educaţie patriotică „Tot înainte!" ● **Prin versuri și prin sugestive creaţii de artă plastică,** pionierii-poeţi și pictori de la C.P.Ș.P. Vatra-Dornei au reflectat „Chipul copilăriei fericite în ţara păcii" — cum și-au intitulat ei această acţiune comună ● **Iată și o veste** pe care ne-o anunţă purtătorii cravatei roșii cu tricolor din judeţul Olt: în cinstea sărbătoririi a patru decenii de la crearea primelor detașamente de pionieri, ei și-au realizat angajamentul de muncă patriotică în proporţie de... 107,3%. Felicitări! ● **Pasionaţii sericicultori de la Școala Vadu Pașii-Buzău** ne scriu că, pentru a-și spori în acest an producţia de materie primă pentru „auriul fir de mătase", ei au plantat 500 de duzi, iniţiativa lor înscriindu-se sub genericul „Ștafeta generaţiilor" ● **Dar tot sub același generic**, membrii cercului de modelaj și de la „Atelierul fanteziei" de la C.P.Ș.P. Adjud-Vrancea, binecunoscuţi pentru talentul lor, au început lucrările pentru realizarea unei fresce în holul central al noului spital orășenesc ● **Iată și două imagini** elocvente pentru spiritul gospodăresc și hărnicia colegilor voștri de la școlile nr. 30 și 39 din Sectorul 2 al Capitalei ● **În încheiere** o știre pe care ne-o transmit reporterii subredacţiei „Cutezătorii" de la C.P.Ș.P., Craiova. Colegii lor Dan Antonie, Traian Genoiu, Marius Tuică și Viorel Trandafir, membri ai cercului de electronică, și-au intensificat eforturile pentru finalizarea lucrărilor cu care participă la actuala ediţie a concursului „Start spre viitor": un dispozitiv pentru transmiterea informaţiei prin infraroșii și un... obiect suspendat electronic.

ILEANA PIŢA

PIONIERI ÎN FESTIVALUL NAŢIONAL

Mii şi mii de pionieri şi şcolari de pe întreg cuprinsul ţării au urcat pe scenă în cadrul celei de-a VII-a ediţii a Festivalului Naţional al muncii şi creaţiei „Cîntarea României", aducînd odată cu ei nestematele portului, cîntecului şi dansului acestor străbune meleaguri româneşti, frumuseţea gîndirii creatoare şi talentul interpretativ, dragostea lor pentru valorile autentice ale artei.

Cu glasurile lor calde, tinereşti, ei şi-au exprimat neţărmurita recunoştinţă faţă de partid, de secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu, care le-au creat minunate condiţii de pregătire multilaterală, spre a se forma ca viitori constructori de nădejde ai României comuniste.

În paginile de faţă prezentăm cîteva secvenţe din sălile de spectacol ale marelui festival.

MONTAJ LITERAR

Patria, suprema iubire

Despre sensurile montajului muzical-literar-coregrafic, pe care pionierii de la Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei Buhuşi l-au intitulat: „Românie, plai de aur", am discutat chiar cu membrii formaţiei. Cristina Munteanu (clasa a VIII-a) a participat la trei ediţii ale festivalului. De fiecare dată la montaj. Rolul de-acum a fost cel mai complex şi mai greu de realizat. A muncit mult, sub îndrumarea tovarăşei profesoare, pentru a găsi paşii cei mai semnificativi şi mişcările scenice care exprimă cel mai mult ideile textului. Cristina Munteanu a sugerat prin dans evoluţia ascendentă a patriei, mîndria tinerei generaţii de a trăi şi învăţa într-o ţară a păcii, demnităţii şi muncii libere. Ciprian Cozma (clasa a VII-a) este debutant. S-a pregătit pentru etapa republicană cu multă seriozitate, repetînd ore în şir acasă, de unul singur. Pe scenă, el a „vorbit" clar şi convingător despre frumuseţile şi dezvoltarea judeţului, a făcut cunoscut mesajul de pace al pionierilor şi şoimilor patriei din oraşul său natal, a reliefat, alături de ceilalţi colegi, viaţa nouă a oamenilor şi copiilor pe aceste străvechi meleaguri româneşti. Colegii lor, Radu Nicolau (clasa a VII-a) şi Cristina Mihai (clasa a VI-a), au participat la cîte două ediţii ale festivalului. De această dată, ei au recitat versuri şi au cîntat, punînd în evidenţă spiritul de sacrificiu al strămoşilor noştri, recunoştinţa urmaşilor şi abnegaţia cu care aceştia muncesc pentru ca România să fie mai frumoasă, mai bogată. Din spusele lor am consemnat faptul că pregătirile pentru marele festival al muncii şi creaţiei au avut loc în paralel cu cele pentru concursurile pe obiecte de studiu, Cristina Munteanu şi Cristina Mihai obţinînd rezultate bune la faza judeţeană a concursului de limba română, în timp ce Radu şi Ciprian s-au evidenţiat la matematică.

Formaţiile care au evoluat pe scena Teatrului „Bacovia" din Bacău au prezentat teme variate — de la „Copiii lumii doresc pacea" (Şcoala nr. 1, Moineşti), la „E limba noastră o columnă vie" (Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Moineşti), pentru a încheia cu „Românie, plai de aur" (Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Buhuşi) — creînd imaginea vie a copilăriei fericite, a condiţiilor minunate pentru învăţătură şi viaţă de care se bucură cele mai tinere vlăstare ale ţării.

MUZICĂ CORALĂ

Primii ghiocei

Corul de voci egale cu acompaniament de pian al Şcolii nr. 1, Buftea, „a dat tonul" unor evoluţii de un ridicat nivel artistic, continuate pe scenele Conservatorului „Ciprian Porumbescu" şi Ateneului Român, de corul de cameră al Şcolii nr. 207. Afumaţi, corurile de voci egale *a capella* ale şcolilor nr. 143 şi 114 şi de corurile şcolilor nr. 64, 179 şi 196.

Răsplătită cu ropote de aplauze, evoluţia în concurs a corului de voci egale „Ghiocelul" al Şcolii nr. 169 din Bucureşti a încîntat deopotrivă juriul şi numerosul public. Deşi se află la prima sa participare în faza republicană a festivalului, corul, alcătuit din şoimi ai patriei şi pionieri din clasele II—IV, continuă o mai veche tradiţie artistică a şcolii, ale cărei formaţii au fost prezente printre laureatele tuturor ediţiilor precedente. După prima piesă — cîntecul „Copilărie" de Jean Lupu —, corul „Ghiocelul" a interpretat o dificilă piesă ritmată, „Cîntec de întrecere", de Alexandru Paşcanu. Imediat după ieşirea din scenă, am stat de vorbă cu Mădălina Mateescu, Mara Angelescu şi Radu Bucescu, membri ai corului şi solişti. Mădălina şi Mara au fost soliste la ambele piese prezentate în concurs, Radu li s-a alăturat numai la cea de-a doua. Am aflat astfel că, de curînd, „Ghiocelul" a încheiat imprimările pentru editarea unui disc intitulat „Şlagăre ale copilăriei", care urmează unui alt disc, „Povestea fraţilor Chiţ", de Mircea Neagu, la realizarea căruia şi-au dat concursul, alături de corul Şcolii nr. 5 din Zalău şi de corul de copii al Radioteleviziunii.

TEATRU

Călătoria de la orele... 14,30

La această oră a fost ridicată cortina pentru a intra în scenă eroii piesei „Călătorie peste trei mări". „Comandantul" navei este Corina Gabriela Radu, care joacă pentru prima dată un rol într-o piesă. Este în clasa a VII-a, Şcoala din Blăgeşti. Cel mai greu i s-a părut găsirea tonalităţii în care trebuie spuse replicile. După repetiţii şi repetiţii, lucrurile au devenit foarte clare şi deci uşoare. Aşa cum s-a întîmplat şi cu Cristina Bădiţă (clasa a VII-a), care a fost aleasă — şi pentru că învaţă foarte bine la matematică — să joace rolul Solului (locuitorii Insulei geometriei îl trimit pe vasul eroilor noştri). Prin ore şi ore de studiu şi acest rol a devenit „cuminte". Cristina ştie însă că printre cei 375 de elevi ai şcolii, mulţi sînt buni la matematică şi ar putea oricînd urca pe scenă în locul ei. Dar acum... despre călătorie şi cele trei mări ne-a vorbit mai mult Bogdan Ungureanu (clasa a VII-a). El este

„CÎNTAREA ROMÂNIEI“

„un leneş“, iar nota lui preferată... 2 (aceasta în piesă, pentru că la şcoală Bogdan este premiantul clasei). Cele trei mări reprezintă trimestrele anului şcolar, iar călătoria semnifică drumul pe care cei cu note slabe la învăţătură îl parcurg pînă la obţinerea, şi cu ajutorul colegilor, a unor rezultate bune. Tot într-o călătorie pornesc şi colegii lor mai mici, Răzvan Preda, Ramona David (amîndoi în clasa a III-a E) şi Maria Magdalena Cioclu (clasa a III-a D) de la Şcoala nr. 1, Gheorghe Gheorghiu-Dej. Toţi trei învaţă foarte bine. În acest an şcolar au numai note de 10 (cu excepţia celor trei de 9 ai Ramonei). Ei au reuşit să înveţe rolurile, mişcările şi să-şi realizeze costumele în aproape trei luni. Iar dacă Răzvan a mai jucat şi în clasa a II-a într-o piesă, în schimb colegele sale au debutat în acest an. Pentru Ramona, care a interpretat-o pe bătrîna Virgulă, cel mai dificil a fost, zice, sa se menţină permanent uşor încovoiată, sprijinită în baston. În rest, „Povestea lui Petrişor“, elevul care nu-şi face temele, se încheie cu „lecţia“ pe care intransigenta Virgulă i-o dă despre modul cum trebuie să înveţe de acum înainte.

MUZICĂ TÎNĂRĂ ŞI UŞOARĂ

Cîntec de bucurie

Foarte plăcută a fost reîntîlnirea cu cîţiva dintre membrii corului de la Şcoala nr. 279, din Bucureşti, de astă dată pe scena Teatrului satiric-muzical „Constantin Tănase“, locul de întrecere al formaţiilor de muzică tînără şi uşoară. Grupul vocal al şcolii mai sus-amintite a interpretat, cu deosebită sensibilitate, una dintre cele mai frumoase piese ale repertoriului de gen, compoziţia lui Ştefan Hruşcă şi Vasile Şeicaru, „Zori de zi“. Frumoase impresii au făcut şi grupurile de muzică tînără ale şcolilor nr. 104, 7, 15 din Bucureşti şi al Casei Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Sectorul 2.

Din glasuri limpezi, cristaline, s-a întrupat, în cele patru zile de întreceri, din cadrul Festivalului Naţional „Cîntarea României“, un minunat cîntec al bucuriei de a fi copil în România de azi.

DANS MODERN

Steluţe carpatine, în ritmurile muzicii

Despre ansamblul „Crai Nou“ al C.P.Ş.P. din Braşov pot fi rostite numai cuvinte de laudă şi preţuire; formaţiile şi genurile artistice cu care acest ansamblu a fost promovat la faza republicană a festivalului sînt numeroase. Ne-am oprit la „Steluţele carpatine“ — formaţie de dans modern în care evoluează 16 fete, dintre care vom aminti aici pe Paula Boldojar, Simona Condilă, Mădălina Chirică, Christa Klok, Loredana Voicu — toate purtînd în mişcare, priviri şi costumaţie ritmurile muzicii şi ale luminii pe care arta modernă le presupune. Dansurile moderne interpretate de „Steluţele carpatine“ din Braşov sînt inspirate de ritmurile vieţii, din realitate, din hărnicie şi muncă, din optimism şi bucuria de a ne şti participanţi la înfăptuirea ctitoriilor de azi. Dar poate nu ştiaţi: Paula, Simona şi Mădălina pot fi văzute „dansînd“ la braţ cu nota 10 (la matematică, chimie şi fizică), în toate pauzele dintre ore — un fel de dialoguri între învăţătură şi artă. Dacă spaţiul ne-ar fi permis, am fi putut vorbi la fel de frumos şi despre formaţiile din Făgăraş şi despre cele din Rupea sau din celelalte şcoli din judeţul Braşov, care au adus, pe scena etapei republicane a celei de-a VII-a ediţii a Festivalului Naţional „Cîntarea României“, frumuseţea cîntecului şi portului popular, tradiţiile noastre strămoşeşti, dar şi ritmurile vieţii noastre de astăzi, optimismul şi bucuria copilăriei fericite. Tuturor le oferim floarea admiraţiei şi preţuirii noastre.

BRIGĂZI ARTISTICE

Luceferii de seară

Se întunecase. Ionuţ Stan (clasa a IV-a C), Ana Negru (clasa a IV-a E) şi Alina Munteanu (clasa a IV-a D) de la Şcoala nr. 20, Bacău au trecut tăcuţi prin culise pentru a intra în scenă. Ionuţ mai ales părea emoţionat. Era prima dată cînd apărea în lumina reflectoarelor. Un spectacol de brigadă este altceva. Ana şi Alina cunosc mai bine „regulile“. Replicile şi scenele se derulează mult mai rapid decît în piesele de teatru. Dar nu mai au timp să ne spună prea multe. Brigada intrase deja „pe rol“. Faţă-n faţă, Alina şi Anca, cea din urmă în rolul Rodica, o elevă care nu-şi pregăteşte temele şi aşteaptă de fiecare dată să i se spună răspunsul din bancă. Colegii lor de la brigada Şcolii nr. 1, Comăneşti au compus chiar o baladă a „elevului migrator“, cel care trece de la o şcoală la alta, crezînd că aşa poate scăpa de muncă. Simona Paşca (clasa a VII-a, pionier comandant de unitate) şi Sorin Taşcu (clasa a VI-a, pionier comandant de detaşament) încep secvenţa în care sînt prezentaţi elevii care cred că notele slabe pe care le au se datorează numai... colegilor lor. Ceea ce nu-i adevărat, au demonstrat în continuare membrii brigăzii.

ANSAMBLURI FOLCLORICE

La Drăguş, tradiţia este continuată

La Drăguş, judeţul Braşov, tradiţia dansului popular, a jocului şi cîntecului, dragostea pentru crearea unor costume fără egal în frumuseţea lor, are o vechime de sute şi sute de ani. „La noi, şi eu, şi bunica, şi tata, şi mama, şi vecinii joacă la fel de bine şi frumos, pe cît ne vedeţi pe noi în festival“, ne spune „Coroniţa grîului“, care nu-i alta decît Camelia Sucaciu din clasa a II-a, cu un an mai mare decît „Sora Soarelui“ — Viorica Codrea —, amîndouă frumoase ca florile şi ca grîul. Ele poartă pălării cu ciucur, ie de bumbac ţesută la război, pieptăriţă făcută de vestitul cojocar din sat Dumitru Sofonea, şorţ pe fond roşu cu culori vii cum e curcubeul, ciorapi învărgaţi şi opinci sau ghete negre. La rîndul lor, băieţii poartă pălării negre şi cămăşi albe de bumbac, pantaloni albi — ciurele şi pieptare, brîu cu motive populare şi ştergare de Drăguş, ghete sau opinci. Iată-i aplaudaţi la scenă deschisă pe Gheorghe Lucean, împreună cu gemenele Adriana şi Rodica Buneriu, Gheorghe şi Marian Codrea, Ionel Marinaş, Corina Racu, Lucia Fogoroş, Ionela Stoia — toţi fermecători, frumoşi, talentaţi, jucînd, cîntînd, recitînd, doritori să exprime tot ce ştiu şi pot. Jocuri ca: „Româneasca“ sau „Şapte paşi“, cîntece cum sînt: „Dealul mohorului“ sau „Cărăruia“ redau artistic muncile de peste an, rotirea ciclică a anotimpurilor, dragostea omului faţă de natură, faţă de muncă şi hărnicie. Frumuseţea din natură, ritmurile vieţii, ale muncii sînt întîlnite la scara înaltei frumuseţi şi în sufletul, în creaţia şi prospeţimea artistică a pionierilor din Drăguş. Şi să nu uităm că la fiecare fază republicană a Festivalului Naţional „Cîntarea României“, ansamblul folcloric de la această şcoală a fost distins cu premiul I, începînd din 1977.

Asemenea secvenţe au putut fi urmărite în toate judeţele ţării, ele înscriindu-se ca momente de adîncă vibraţie patriotică în viaţa social-politică şi culturală a ţării.

Pagini realizate de **ION SBÂRNEA**,
CRISTIANA CRĂCIUN şi **ION CRÎNGULEANU**
Foto: **MIHAI NIEDL**

9 MAI 1945-1989

Prin istoricul act revoluționar de la 23 August 1944, țara noastră s-a angajat cu toate forțele și posibilitățile ei în războiul antihitlerist, aducîndu-și o contribuție dintre cele mai importante la victoria asupra fascismului. Ca potențial economic și militar utilizat în acest nobil scop, România s-a situat pe locul al patrulea între puterile coaliției antihitleriste, uriașele ei eforturi determinînd scurtarea cu aproximativ 7 luni a duratei pustiitorului război din Europa, încheiat la 9 mai 1945.

Urii profunde împotriva fascismului, setei nestinse de libertate și independență națională, sentimente de care era animat întregul nostru popor, le-au dat glas pe fronturile războiului peste o jumătate de milion de ostași români care, timp de 260 de zile, au luptat cu exemplară abnegație și total spirit de sacrificiu, alungîndu-i pe cotropitori de pe pămîntul patriei și luînd apoi parte activă la crîncenele bătălii duse pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din teritoriul Austriei. Nepieritoare vor rămîne pilduitoarele fapte de vitejie ale acestor înaintași ai noștri care, prin lupta și jertfa lor, ne-au creat nouă condițiile pentru a trăi liberi și demni în patria noastră liberă și demnă.

VOLUNTARUL

De la înălțimea podului se vedeau ostașii trecînd încolo și încoace, aplecați de mijloc ori stînd pe jos, cu spatele rezemat de pereții ei, cu armele și munițiile la îndemînă. Nu erau prea mulți, nu mai erau nici pe jumătate cîți fuseseră cu două zile în urmă, cînd, luîndu-i prin surprindere pe fasciști, cuceriseră această poziție înaintată și avantajoasă pe care se străduiau acum s-o păstreze pînă soseau întăririle.

Curînd îi văzură apropiindu-se prin șanțul de legătură. Erau – așa cum aveau să afle repede – ostași din batalionul de uteciști voluntari. Veneau aici, în linia întîi, direct de pe cîmpul de instrucție și, cum se întîmpla de fiecare dată în asemenea situații, veteranii îi priveau cu firească neîncredere în capacitatea lor combativă. Cu ordine rostite scurt și apăsat, nou-veniții au fost repede repartizați pe lungimea întregii tranșei.

Locul din stînga sergentului mitralior Ion Manea fu ocupat de un voluntar înăltuț, dar subțirel și cu obraji de copil. La început acesta încercase să intre în vorbă cu cei doi. Dar la întrebările lui – despre loc și despre inamic, despre ceea ce se petrecuse pînă atunci pe-acolo – Manea tăcuse ursuz, iar Danciu, muncit de îndoielile lui cu privire la acești prea tineri ostași, îi răspunsese cu zgîrcenie. Băiatul însă n-a dat nici un semn că s-ar fi simțit cumva afectat de atitudinea camarazilor lui. Și-a aranjat la-ndemînă pe parapet pușca, munițiile și grenadele, apoi, urcîndu-se pe cele trei trepte săpate în peretele din față al tranșeei, și-a înălțat cu precauție capul peste parapet.

Sergentul îl trase cu putere înapoi:

– Adăpostește-te! Cum ai ajuns pe front?

– Simplu. M-am cerut voluntar.

– Și cîți ani zici că ai tu?

Obrajii băiatului se împurpurară brusc. Dar n-a mai apucat să-i răspundă . Chiar în clipa aceea, de dincolo de pădurea de la marginea cîmpului, tunurile nemțești începură să bubuie și numaidecît în jurul lor obuzele prinseră să explodeze, aruncînd în văzduh trîmbe înalte de pămînt. Ieșind din pădure, își făcură apariția și hitleriștii. Cînd intrară în bătaia armelor, focul se dezlănțui de-a lungul întregii tranșei. Fără să ia în seamă exploziile obuzelor, Manea, cu mîinile încleștate pe mînerele mitralierei, trăgea deocamdată cu măsură, rafale scurte, ochite. Știa că pentru el secerișul adevărat avea să înceapă puțin mai tîrziu, cînd atacatorii vor fi mai aproape. Deodată însă trase o rafală lungă. Apoi încă una și încă una. După care trînti cu pumnul în pămîntul parapetului. Trei hitleriști, rămași pesemne de la contraatacul precedent într-o groapă mai veche de obuz, răsăriseră ca din pămînt și, tîrînd după ei o mitralieră, se repeziseră spre ridicătura aceea de pămînt, aflată la vreo sută de metri de tranșee. Pe unul îl lovise, dar doi scăpaseră și se adăpostiseră în spatele stîncii de pe creasta dîmbului. Curînd de-acolo o vijelie de foc se abătu peste poziția ostașilor noștri.

În clipa următoare, la cîțiva pași de ei, trupul unui ostaș se rostogoli de pe parapet în văiuga din fața tranșeei, ca un sac aruncat de cineva. La-nceput nu înțeleseră ce se întîmplă. Se lămuriră însă repede. Era tînărul voluntar, cu cîte o grenadă în fiecare mînă.

– Să-l acoperim cu foc! strigă Danciu, iar Manea, înțelegînd că ăsta era singurul lucru pe care mai putea să-l facă acum, se încleștă din nou de mitralieră, trăgînd rafală după rafală și spre hitleriștii din depărtare, care se ridicau ici-colo de la pămînt continuînd să înainteze, dar mai ales asupra dîmbului. Știa că băiatul n-avea prea multe șanse să iasă teafăr din încercarea asta și-i părea rău de el, de tinerețea lui, și-și reproșa că, într-un fel, el fusese acela care îl stîrnise. În același timp însă își simțea pieptul inundat de o căldură ciudată. Era un copil încă, dar cît curaj la el! Și cu cîtă pricepere se tîra, folosindu-se de fiecare cută a terenului! Poate că totuși va scăpa. Numai de nu s-ar ridica în picioare cînd va trebui să arunce grenadele. Că atunci mitraliera aceea l-ar reteza pe loc.

Teama aceasta lua tot mai mult locul firavei speranțe din inima și mintea lui Manea pe măsură ce tînărul ostaș se apropia de dîmb. Vru să-l strige pentru a-l avertiza, dar își dădu seama că acum era prea departe și în vacarmul din jur nu l-ar mai auzi. Mai bine să-l lase, să aștepte și să vadă cum va proceda. Cine știe, poate că acolo, la instrucție, i-au învățat pe tinerii ăștia și așa ceva.

Îi învățaseră, da, îi învățaseră! Manea încetă pînă și să mai respire cînd văzu că băiatul, care ajunsese la cincisprezece-șaisprezece metri de dîmbul pe care se aflau cei doi hitleriști cu mitraliera, nu se ridică, ci se întoarce pe spate și, după ce scoate, meticulos și calm, cuiele de siguranță de la cele două grenade, le aruncă apoi liniștit, dar cu putere, una după alta, peste cap. Două bubuituri năprasnice, aproape contopite, și dîmbul, și stînca de pe el explodară în mii de fărîme. Dar cu băiatul ce s-a-ntîmplat? Nimic. Iată-l întreg, neatins, stă tot lungit pe spate și-și flutură ca pe un steag, spre tranșee, o batistă mare, colorată. Manea înțelege acest semnal și în clipa următoare țîșnește din tranșee, se ridică, înalt și puternic, pe parapetul ei și, strigînd cît poate el de tare „Ura!", se prăvălește la vale, cu mitraliera pe care o duce în mîini ca pe o pușcă oarecare, trăgînd lungi rafale spre hitleriștii care, buimăciți de amuțirea mitralierei lor, stau lipiți de pămînt la cîteva sute de pași dincolo de dîmbul acela. În clipele următoare, veterani și recruți deopotrivă răsar pe parapetul tranșeei și, cu același strigăt ce nu mai contenește, trăgînd din toate armele, pornesc la atac.

*

Spre seara acelei zile, la adăpostul noii tranșei abia săpate, băiatul tocmai își curăța arma cînd Manea se apropie și se ghemui, uriaș, lîngă el.

– Mi-ai rămas dator cu un răspuns, îi zise el. Acu' poți să-mi spui, fără teamă și fără să mai roșești. Cîți ani ai? Dar de-adevăratelea.

Totuși obrajii ca de fată ai băiatului se împurpurară din nou cînd îi răspunse:

– Împlinesc șaptesprezece peste două zile. Da' cînd m-au întrebat, acolo, le-am spus că am optsprezece și jumătate...

CONSTANTIN DIACONU

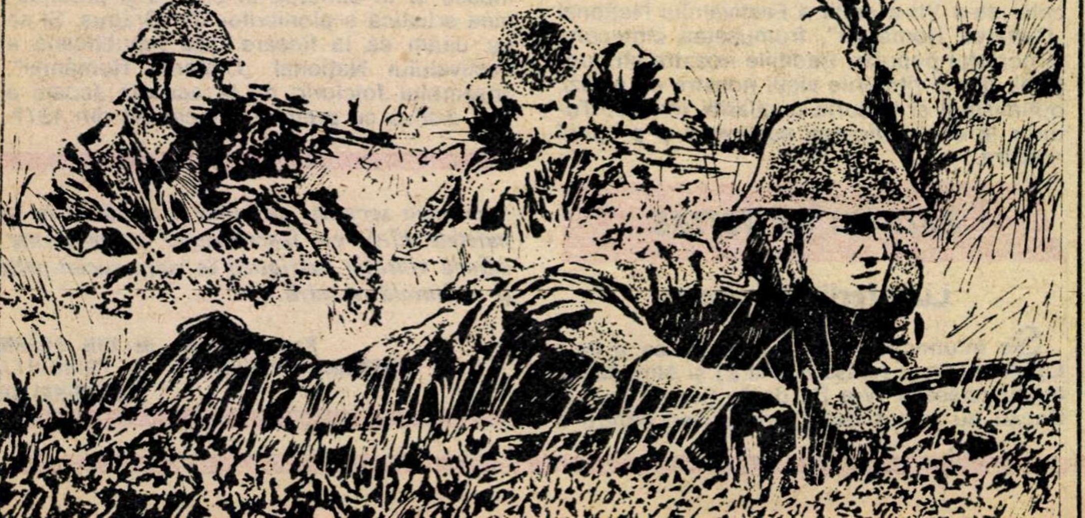

9 MAI 1877-1989

PAGINI DE EROISM

La 9 mai 1877, prin votul reprezentanților națiunii, a fost proclamată independența națională a României, împlinindu-se un înălțător ideal al luptei de veacuri a întregului popor român. Un nou stat independent se înscria pe harta politică a Europei, un stat independent, ce dovedise că e vrednic să-și cucerească acest drept și care va dovedi că este tot atît de vrednic să și-l apere pe cîmpul de luptă. Proclamarea independenței a fost consfințită în crîncenele bătălii de la Plevna, Rahova, Smîrdan, unde bravii ostași români, plecați de acasă să-și apere țara de turci, au săvîrșit acte de înalt eroism.

Rezultat al luptei eroice a armatei române împotriva Imperiului Otoman, al voinței ferme de libertate și neatîrnare, dobîndirea independenței naționale a dat un puternic imbold dezvoltării economice și sociale a țării, exercitind o puternică înrîurire asupra întregii evoluții istorice a României pe drumul progresului social, descătușind energiile pentru afirmarea tot mai puternică a poporului român ca națiune de-sine-stătătoare, liberă și independentă.

- „Aș vrea să știu care au fost cele dintîi bătălii purtate de ostașii noștri în Războiul de Independență“, ne-a scris **ADRIAN POENARU** din **BUCUREȘTI.**

Odată intrate în dispozitivul de luptă, traversînd Dunărea pe la Turnu Măgurele-Nicopol, trupele române au început marșul spre Plevna — unde era o mare concentrare de forțe otomane sub conducerea lui Osman-pașa. Plevna era o localitate-cetate în care turcii construiseră peste 20 de redute, un fel de cazemate din lemn și pămînt legate între ele prin șanțuri adînci și largi.

Pentru învingerea otomanilor s-au dat lupte crîncene, decisive fiind cele pentru cucerirea redutelor Grivița 1 și Grivița 2, ostașii români dînd dovadă de mult curaj și vitejie.

În zorii zilei de 30 august 1877, pe o ceață deasă, coloanele de atac au început mișcarea spre locul de adunare. Atacul Diviziei 3 infanterie s-a declanșat, conform ordinului, la ora 15,15. Coloana de atac și-a început mișcarea. În mijloc se afla maiorul George Șonțu care, plecînd la atac, spusese oamenilor: „Băieți, să fiți viteji, să înaintați bărbătește. Ni s-a încredințat cinstea de a deschide lupta; să fim vrednici de aceasta“. Îl urma îndeaproape batalionul căpitanului Nicolae Valter Mărăcineanu.

După ce a parcurs aproape 1 000 de metri, coloana de atac a Diviziei 3 Infanterie a ajuns la creasta dealului Bukov. Dar, spre surprinderea tuturor, în față nu se înfățișa reduta spre care porniseră, ci o vale lată de 600 de metri. Bravii dorobanți nu se opresc. În frunte cu maiorul Șonțu, ei coboară repede și apoi încep să urce panta în vîrful căreia se afla reduta. Lucrările de apărare întîlnite, care protejau reduta, au fost cucerite rînd pe rînd prin luptă la baionetă.

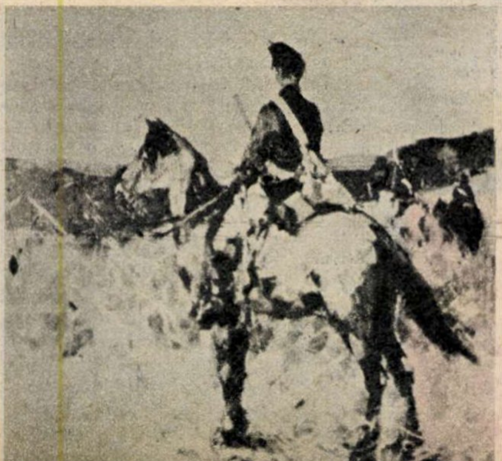

Ajunși la șanțul redutei, ostașii încearcă să escaladeze parapetul. Căpitanul Mărăcineanu, lovit de mai multe gloanțe, cade în fața redutei, unde, împreună cu adjutantul său, implîntau tricolorul României.

Puternicele încleștări pentru cucerirea redutelor Grivița, în care și-au dat viața mulți ostași, s-au terminat cu victoria armatei române, prin încercuirea și capitularea Plevnei. Dînd glas simțămintelor opiniei publice din țară, ziarul „România liberă“ din 3 septembrie 1877 scria: „S-au luptat ca niște lei copiii Carpaților!... Vitejii de la Grivița au înscris cu sîngele lor o frumoasă pagină de istorie.“ **(C.R.)**

Ați întrebat? Vă răspundem!

- „Am auzit că primul film românesc se intitulează «Războiul de Independență». Aș vrea amănunte în legătură cu aceasta“, ne-a scris **ANDREI PREDESCU** din **BOTOȘANI.**

Primul film artistic de lung metraj al cinematografiei românești este într-adevăr „Războiul de Independență“, a cărui premieră a avut loc la 1 septembrie 1912. Încununare a strădaniilor tuturor celor care au vrut să redea o filă din istoria patriei, filmul, realizat de Leon Popescu și Grigore Brezeanu, a entuziasmat pe toată lumea, bucurîndu-se de mare succes la public în toate provinciile românești. Distribuția a fost remarcabilă: în rolul lui Osman-pașa a jucat Constantin Nottara, Peneș Curcanul a fost interpretat de Aurel Athanasescu, iar în alte roluri au fost aplaudate Elvira Popescu, Maria Filotti și Maria Ciucurescu.

Acest film a fost realizat cu prilejul sărbătoririi a 35 de ani de la proclamarea Independenței de Stat a României. Mijloacele bănești ale înaintașilor cinematografiei românești erau modeste. Dar entuziasmul general al opiniei publice i-a ajutat enorm. Evenimentele evocate făceau parte într-un fel sau într-altul chiar din biografiile unora dintre realizatorii filmului. În ceea ce privește scenariul, interpretarea, costumele, decorurile s-au consultat cu nenumărați oameni care participaseră efectiv la marile bătălii de la Plevna, Rahova, Grivița etc.

Filmul a rulat cu deosebit succes și în străinătate, bucurîndu-se de aprecieri nu numai pentru calitățile sale artistice și documentare, ci și pentru faptul că s-a numărat printre cele dintîi filme artistice de lung metraj din lume. **(N.P.)**

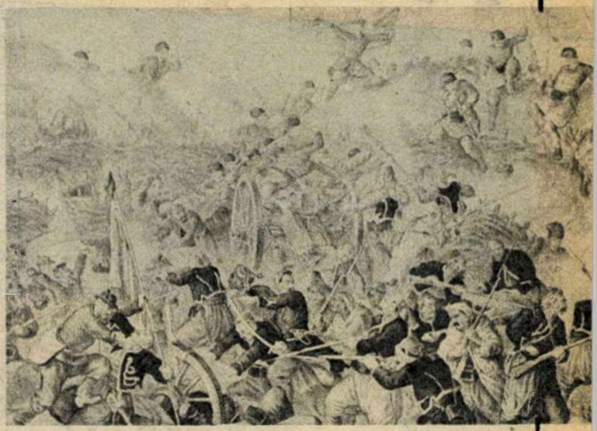

- „În afară de cunoscutul „Atac de la Smîrdan“, de Nicolae Grigorescu, ce alte lucrări și care pictori redau momente din luptele ostașilor români?“, ne-au întrebat **IULIA HEGHEDUȘ** și **PAVEL GHINEȚ** din **CLUJ-NAPOCA.**

Participanți la Războiul de Independență, în calitate de pictori de campanie, Carol Popp de Szathmary, Nicolae Grigorescu, Sava Henția (elev al lui Theodor Aman) și George Demetrescu-Mirea au redat, în lucrările lor artistice, numeroase momente ale dramatismului luptelor, ale curajului și bărbăției ostașilor români. Opera lui Carol Popp de Szathmary, care la acea dată avea 65 de ani, cuprinde numeroase acuarele, desene, crochiuri în care precizia notației se îmbină cu o poezie spontană, de o cuceritoare sinceritate. Din creațiile lui, amintim: „Tabără la Calafat“, „Peisaje la Grivița“, „Ostași în repaus“. Nicolae Grigorescu va reda, la rîndul lui, cu maximum de exactitate și simț dramatic, eroismul luptelor, îmbinînd tragismul acestora cu scene din viața ostașilor. Picturile în ulei degajă sinceritate și pasiune, învăluind momentele de război într-o aură de real și autentic nemaiîntîlnit decît la Goya și Callot. Deosebit de reușite și expresive sînt portretele de soldați, realizate în ulei, acuarelă sau peniță, cum sînt „Roșiori“, „Călărași“, „Sentinelă“, „Dorobanțul“. Cunoscutul tablou „Atacul de la Smîrdan“ va fi terminat de Grigorescu abia după opt luni, tabloul propriu-zis fiind precedat de numeroase crochiuri și studii. **(N.P.)**

Așezare străveche, atestată documentar încă din anul 1380, Macea este situată în plină cîmpie, la 23 km de municipiul Arad și la 5 km de orașul Curtici. Vestită prin hărnicia oamenilor săi, comuna a cunoscut o nouă dimensiune a vieții spirituale prin modernizarea începută încă din 1968 și dezvoltarea parcului dendrologic (din grecește: dendron „arbore“ + logos „studiu“). La ora actuală, parcul constituie un important obiectiv cultural — științific ce contribuie la înțelegerea, îndeosebi de către tineri, a relațiilor dintre om și mediul său natural de viață.

Primele încercări de organizare a Parcului dendrologic Macea au avut loc cu mai bine de 250 de ani în urmă.

Enciclopedie „Cutezătorii“

Parcul dendrologic MACEA

Astăzi, parcul se întinde pe o suprafață de 21 ha, cuprinzînd 1 600 de specii și varietăți de arbori și arbuști. În fiecare an, colecția se îmbogățește cu aproximativ 100 de specii. Numai în această primăvară, Parcul dendrologic din Macea a colaborat cu 209 unități de profil din țară și de peste hotare, cele mai multe din Canada și Japonia.

File din cartea naturii

În Parcul dendrologic Macea, pot fi întîlniți arbori, arbuști și plante din toate colțurile lumii, astfel încît se poate spune că el reprezintă o adevărată carte „vie“ a naturii. Aici vizitatorul poate afla, de pildă, că mușcata, floare atît de cunoscută, este originară din sudul Africii, imortelele își au originea în Australia, cerceluşii în Asia, condurașii în Peru, moțul curcanului în India.

Numai la Macea pot fi văzuți Prunus ferganica (cireșul asiatic), Prunus davidiana (specie de prun din Asia Centrală) sau Cerasus Teanschanica (vișin din Munții Tianșan) ale căror flori multicolore împodobesc aleile parcului. Și tot aici poate fi admirat singurul Larix sukacewii (un arbore rășinos) din țară, care are ace moi și delicate, ce se mlădiază ușor în adierea vîntului, întregul arbore fluturînd ca o flamură. În sectorul dendrologic, doi arțari, specific continentului nord-american, cresc unul lîngă altul, din aceeași familie, dar atît de diferiți: unul cu frunză galbenă, celălalt cu frunză argintie. Tot în colecția de la Macea se găsește și cel mai mare platan din țară. Are vîrsta de 200 de ani, înălțimea de 40 m, iar diametrul tulpinii de 163 cm. Coroana sa imensă este cea mai mare coroană arboricolă din țară. Cei patru stejari care îl străjuiesc de la o oarecare depărtare, deși sînt mai bătrîni (250 de ani), au numai o înălțime de 36 m, și diametrul trunchiului de 138 cm. Pe lîngă acești uriași, toți ceilalți arbori se înșiruie tăcuți și parcă respectuoși, deși printre ei se întîlnesc și „campioni“. Unul dintre aceștia este Ginkgo biloba (arborele pagodelor), cel mai mare din țară: 140 de ani, 25 m înălțime, diametrul tulpinii de 88 cm.

Arborii au preferințe?!

Cercetătorii răspund afirmativ, iar tovarășul profesor Pavel Covaci, care de un sfert de veac se ocupă de cercetări științifice și de organizarea parcului, ne-a arătat chiar un exemplar de Davidia imvolucrata, un arbore de talie mică, ce-și are originea pe continentul american. Acum este viguros și „liniștit“, sub umbra protectoare a paltinului (arțarul de cîmpie) de lîngă el. Dar ca să se ajungă aici au fost efectuate sute și sute de experiențe, pentru ca în cele din urmă să se descopere că acesta are ... o preferință anume. Îi place să crească la semiumbră, dar nu lîngă oricine, ci numai lîngă paltin. Fără îndoială, arborii și arbuștii au „obiceiurile“ lor, la care nu renunță chiar așa de ușor. Bunăoară, Dagherstroemia indica este un arbust ornamental foarte frumos: înalt de aproximativ 2 m, zvelt, cu flori de un roz sclipitor. Toți ceilalți arbuști cu care conviețuiește în zonele meridionale s-au adaptat fără să facă prea mult „caz“ de aceasta. Numai Dagherstroemia nu. După mai multe încercări acest arbust a fost „convins“ să crească și în clima subcarpatică, specifică zonei. Cum? Timp de trei ani a crescut în ghiveci. Pentru a i se crea condiții favorabile, era mutat cu ghiveci cu tot, cînd afară, cînd în seră. Cu timpul a acceptat noul său mediu de viață. Acum crește frumos, la rînd cu ceilalți arbuști.

Plantele și semnificațiile lor

Parcul dendrologic Macea are cîteva sectoare unicat în țară. Printre aceste este și cel al plantelor memoriale. Aici se găsesc plante cărora popoarele antichității le-au dat valoare de simbol. De exemplu, arborele preferat al dacilor este fagul. El reprezenta măreția, puterea de a învinge greutățile vieții și de a te menține, totdeauna, la un înalt nivel de înțelegere al lucrurilor și de comportare în societate. Vechii chinezi adoptaseră mai mulți arbori în funcție de clasele sociale: împăratul avea ca arbore reprezentativ pinul; cei învățați — cheleoteria (un arbust cu o înălțime de 3 m, cu flori albe și frunze mărunte); oamenii de rînd — plopul. Și popoarele Africii aveau preferințele lor. În Egiptul antic, de exemplu, la loc de cinste era măslinul, ce simboliza pacea, înțelegerea. În civilizațiile greacă și romană foarte apreciați erau bradul, molidul și plopul, bradul semnificînd sănătatea. În Persia, trandafirului i se acorda o mare onoare. Se spune chiar că la marile concursuri de recitări, dans și poezie erau acordate trei premii: premiul trei — o cupă de argint; premiul II — o cupă de aur; premiul I — un trandafir, acesta simbolizînd faptul că gloria este trecătoare, asemeni unui trandafir care nu strălucește decît o vară.

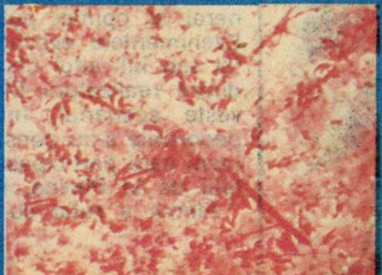

Eminesciana pădure de argint

Particularitatea parcului este dată de sectorul în care, din material dendrologic (thuya și buxus în special), au fost realizate imagini din cunoscute opere literare. Trecînd pe lîngă arbori foarte rari în țara noastră, cum sînt: Acer carpinilofolia (arțar cu frunză de carpen), Parotica poersica (arborele de fier) și Prunus kurilensis (prun din Insulele Kurile), o luăm pe aleea care duce la... „plopii fără soț“ și la „Pădurea de argint“ (aceasta formată dintr-un pîlc de mesteceni), alee, la capătul căreia se înalță maiestuos... un tei, arborele atît de îndrăgit de către poetul nostru național.

Nu departe de „Planeta Eminescu“ se află o inedită montare ce oferă vizitatorilor cîteva clipe de emoție, de armonie și frumos. Din exemplare de thuya și buxus, prin

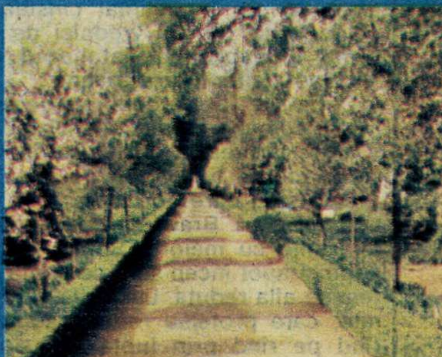

tundere plastică, împreună cu alți arbori și arbuști cu valoare ornamentală, au fost realizate imagini din „Capra cu trei iezi“ și din renumitul dans românesc „Hora“. Pentru a completa acest complex arhitectural, pe una din laturile ansamblului marcat, în centru, printr-un impunător salcîm piramidal, a fost „sculptat“ ciobănașul din celebra noastră baladă „Miorița“.

Prin colecțiile sale, Parcul dendrologic Macea reprezintă o adevărată și cuprinzătoare carte de învățătură, de înțelegere și ocrotire a naturii.

ION SBÂRNEA

CALEIDOSCOP

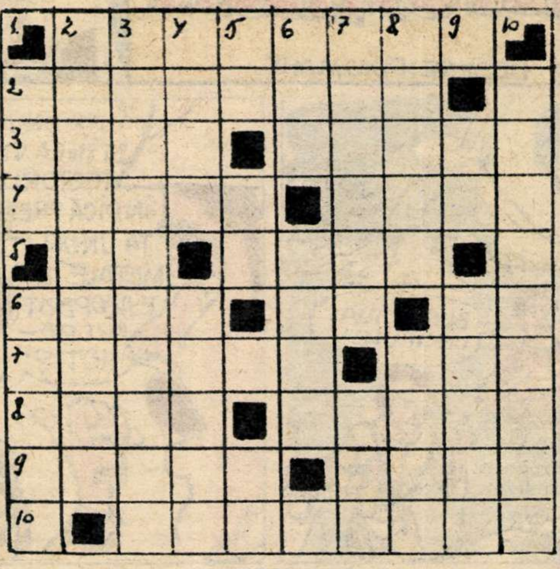

Pe verticală

ORIZONTAL: *1) Se află pe toate șantierele de construcții. 2) Decopertări în vederea turnării fundațiilor. 3) Tovarăș de drum... pe o roată. Greutăți învechite. 4) Loc stabilit pentru ridicarea unei construcții. Sudat (fig.). 5) Curte! Locuință temporară, mai cu seamă în vacanță. 6) Litosferă. Reuni! Cazne! 7) Folosit la transportarea materialelor pe șantier. Zeci de sute. 8) Nisip cernut. Terenuri apte pentru construcții. 9) Încet, dar sigur (fem.). Zburător de odinioară. 10) Operațiune ce se înscrie printre ultimele în terminarea unei clădiri.*

VERTICAL: *1) Și aici se construiește intens. Scara... unui aparat de radio. 2) Cu ele se construiește. 3) Unitate locativă într-un bloc. 4) Construcții pentru locuințe. Evidența locatarilor (pl.). 5) Acut! Lance! Perioadă de planificare și realizare a unui număr stabilit de construcții. 6) Picături de rouă (amestecate!). A înfrumuseța (inf.). 7) Amortizoare. Bahlui. 8) Agent de legătură în construcții. Scunde. 9) Leșii! Constructorul numărul unu. 10) Utilaje ce se folosesc pe toate șantierele de construcții.*

DICȚIONAR: *RUO.*

Nelu Olteanu,
Iași

Şah

Controlul poziției:

ALB — Rg1, Dd4, Td1, Tf1, Nb2, Cc3, Cf3; pioni: a2, b3, c4, e4, f2, g2, h3;
NEGRU — Rg8, De7, Ta8, Tf8, Nc8, Ng7, Cf7; pioni: a6, c7, c6, d6, f6, g6, h7.

Negrul la mutare încearcă un atac prematur expunîndu-se unei spectaculoase combinații în urma căreia va pierde o figură și partida.

Soluția în numărul următor.

FURNIZEAZĂ LUMINĂ

(Monoverb: 3—5)

A—M

A. Moga

Fantezie rebusistă

Înscrieți în cele opt căsuțe din jurul fiecărei cifre, pornind de la căsuța însemnată și urmînd sensul acelor de ceasornic, cuvinte conform definițiilor:

1) Personal care face parte din echipajul unei nave sau aeronave. 2) Trecere cu vederea. 3) Relatare a unei convorbiri avută de un ziarist cu o personalitate. 4) Efectuează operații de ajustare, asamblare sau reparare a pieselor mecanice (pl.). 5) Afluent pe stînga al Dunării, care izvorăște la vest de orașul Buzău. 6) Dispozitiv care întrerupe sau restabilește circulația unui fluid (pl.). 7) Interpretează rolul principal (fem.). 8) Asemănătoare. 9) Aer îmbogățit cu ozon.

Citind literele inscrise în casetele marcate cu puncte, veți afla numele a cinci elemente chimice din sistemul periodic al elementelor.

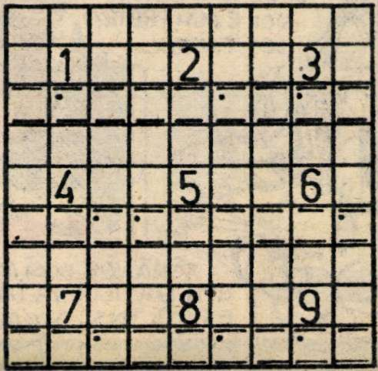

Epigrame

Constatare

Se plîngea colega mea,
Că matematica-i grea.
Cred c-a spus-o într-o doara:
Pentru mine e ușoară!

Unui elev care se preocupă mai mult de joacă

Ieri amicul meu Ilie,
A luat patru la chimie.
Dar cu firea nu se trece,
Că la fotbal are... zece!

Nicolae Meianu

Nu toate cheile se potrivesc lacătelor din imagine. Identificați-le pe cele care corespund.

Virgil Tomuleț

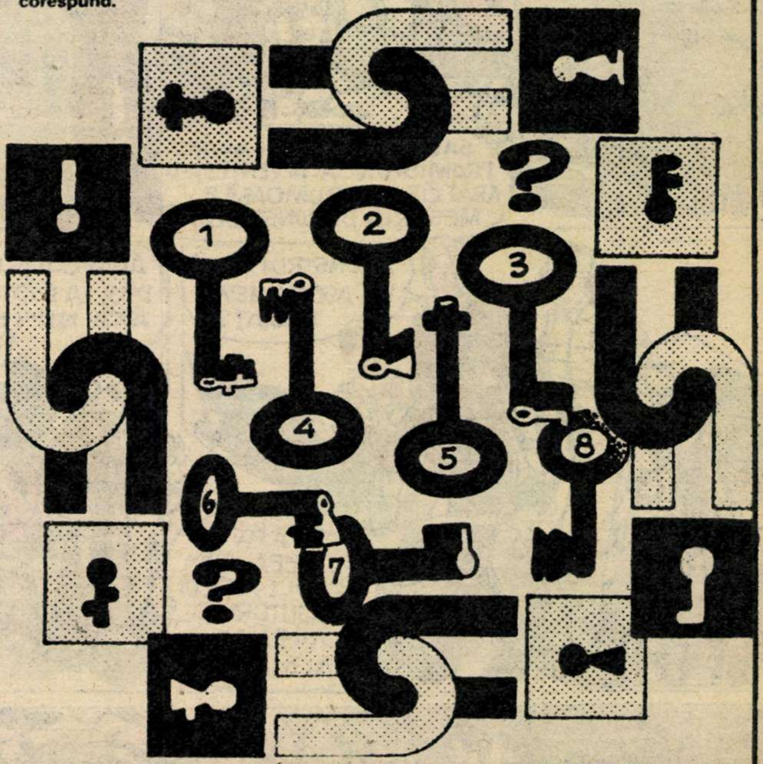

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

ORA DE MATEMATICĂ: 1) Aritmetica. 2) Binom. Romb. 3) Sg. Par. 4) Clasă. Ot. 5) Ia. Irosire. 6) S. Cu. Al. Ir. 7) Aduna. Alge. 8) Operații. 9) Val. Client. 10) Grup. Fișic.

ȘAH: 1. Dd4! D:h1+ 2. Rd2 D:a1 3. Df6 după care Nh6 sau Nh8 urmează mat.

JOCUL DIN CUBURI: 5; 24; 15; 8.

DIN GEOGRAFIE: Prospectare.

LA ALEGERE: Opțiune.

COPERTA NOASTRĂ

Foto:
MIHAI NIEDL

Pionieri brașoveni în Festivalul Național „Cîntarea României".

Ce v-a plăcut din acest număr?
Ce ați dori să mai publicăm?

CUTEZĂTORII 18 **Redacția revistelor pentru copii — București**

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **IOAN DONCA;** *PREZENTAREA ARTISTICĂ:*
POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **VIOREL SÂMPETREAN**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 12 pagini 1,50 lei**

STÎNCA VULTURILOR

SCENARIU: CONSTANTIN DIACONU DESENE: PUIU MANU

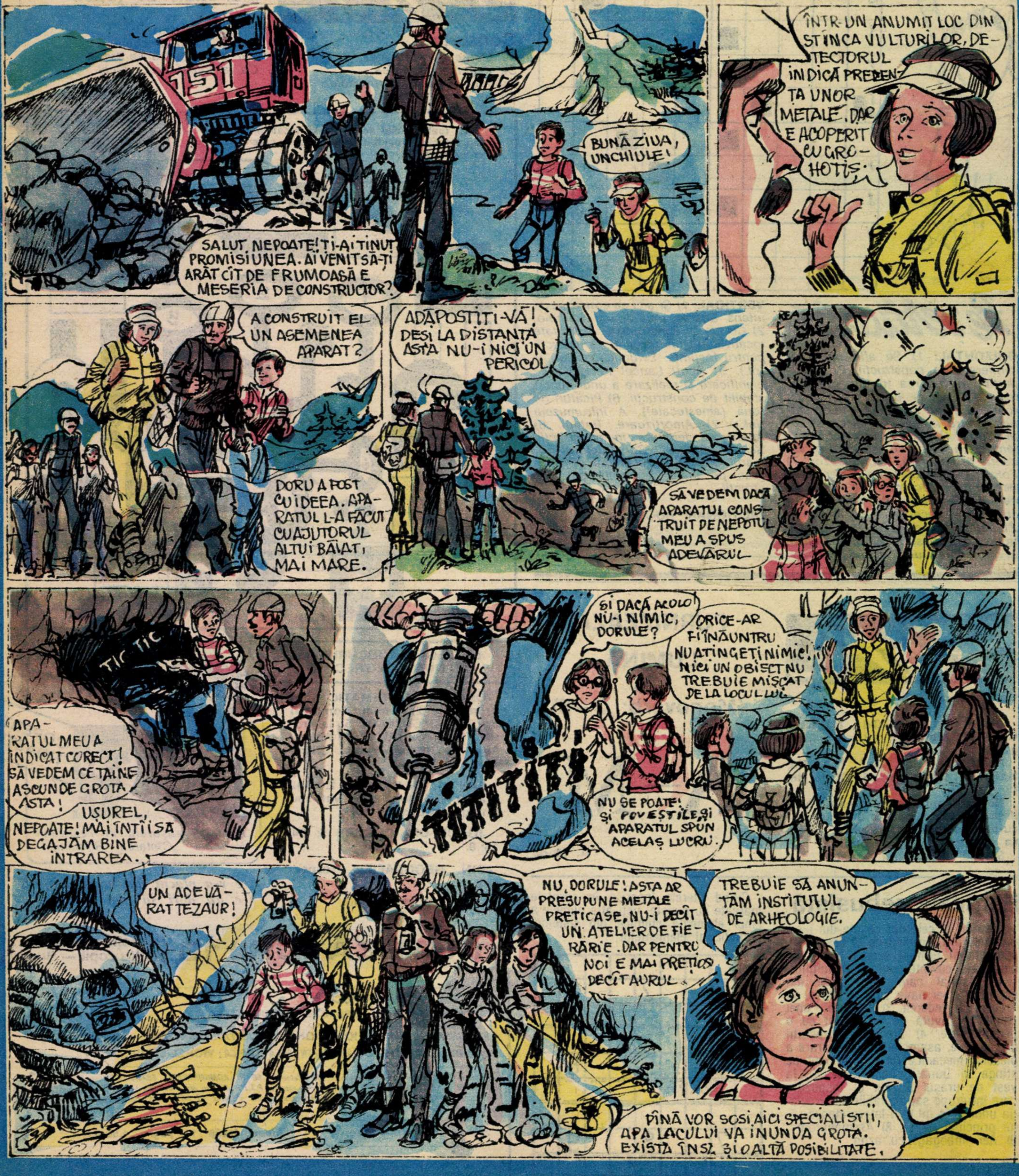
SALUT, NEPOATE! ȚI-AI ȚINUT PROMISIUNEA. AI VENIT SĂ-ȚI ARĂT CÎT DE FRUMOASĂ E MESERIA DE CONSTRUCTOR?
BUNĂ ZIUA, UNCHIULE!
151
ÎNTR-UN ANUMIT LOC DIN STÎNCA VULTURILOR, DETECTORUL INDICĂ PREZENȚA UNOR METALE, DAR E ACOPERIT CU GROHOTIȘ.
A CONSTRUIT EL UN ASEMENEA APARAT?
DORU A FOST CU IDEEA. APARATUL L-A FĂCUT CU AJUTORUL ALTUI BĂIAT, MAI MARE.
ADĂPOSTIȚI-VĂ! DEȘI LA DISTANȚĂ ASTA NU-I NICI UN PERICOL
SĂ VEDEM DACĂ APARATUL CONSTRUIT DE NEPOTUL MEU A SPUS ADEVĂRUL
TIC TIC
APARATUL MEU A INDICAT CORECT! SĂ VEDEM CE TAINE ASCUNDE GROTA ASTA!
UȘUREL, NEPOATE! MAI ÎNTÎI SĂ DEGAJĂM BINE INTRAREA.
TITITITITI
ȘI DACĂ ACOLO NU-I NIMIC, DORULE?
NU SE POATE! ȘI POVEȘTILE ȘI APARATUL SPUN ACELAȘ LUCRU.
ORICE-AR FI ÎNĂUNTRU NU ATINGEȚI NIMIC! NICI UN OBIECT NU TREBUIE MIȘCAT DE LA LOCUL LUI.
UN ADEVĂRAT TEZAUR!
NU, DORULE! ASTA AR PRESUPUNE METALE PREȚIOASE, NU-I DECÎT UN ATELIER DE FIERĂRIE. DAR PENTRU NOI E MAI PREȚIOS DECÎT AURUL.
TREBUIE SĂ ANUNȚĂM INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE.
PÎNĂ VOR SOSI AICI SPECIALIȘTII, APA LACULUI VA INUNDA GROTA. EXISTĂ ÎNSĂ ȘI O ALTĂ POSIBILITATE.

(Va urma)

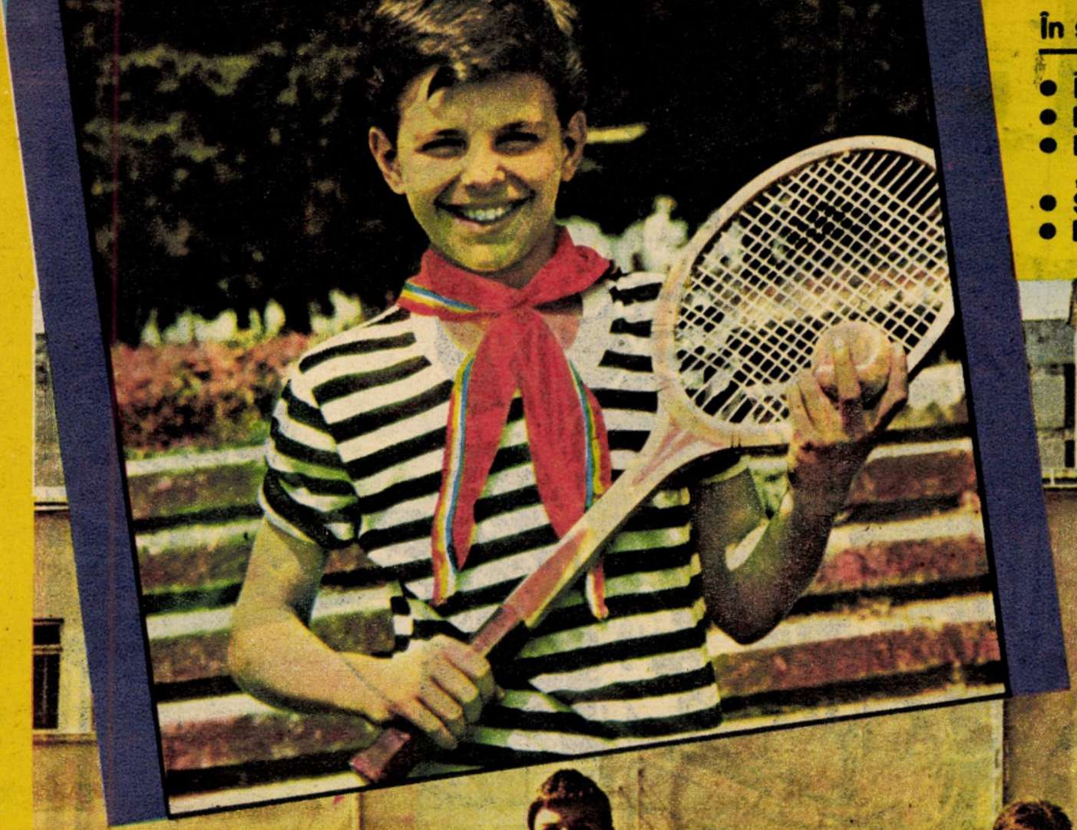

În sumar:

- Întrecerea „Cutezători spre viitor"
- Limba noastră-i o comoară
- Printre constructorii mineralierului „Comănești"
- Semafor: A doua surpriză
- Enciclopedie: Marea Barieră de Corali

STOP
STOP
STOP

Cutezătorii

19

JOI, 11 MAI 1989
ANUL XXIII (NR. 1 126)

SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

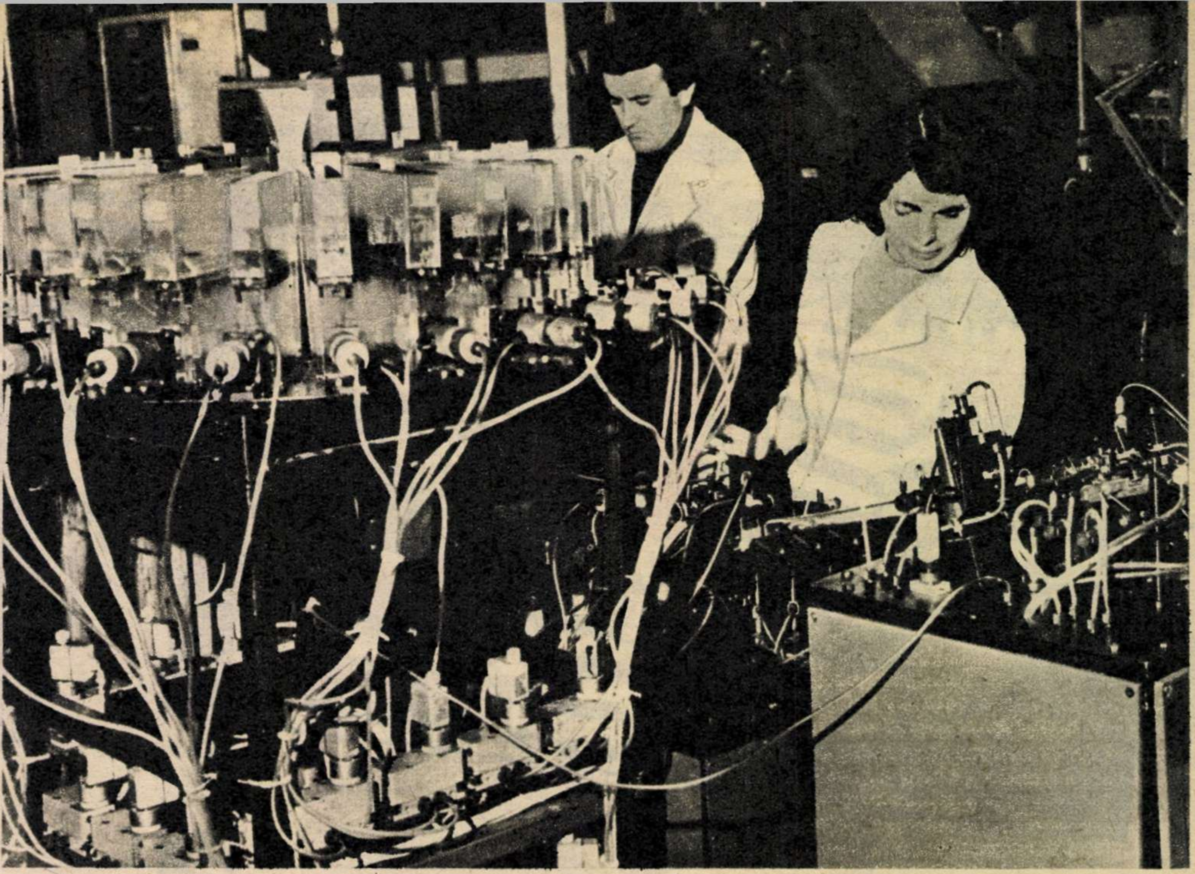

Înaltului omagiu adus tovarăşului Nicolae Ceauşescu, tovarăşei Elena Ceauşescu, cu prilejul marilor evenimente de la inceputul acestei luni – împlinirea a 50 de ani de la eroicul 1 Mai 1939 şi a 68 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român –, oamenii muncii din întreaga ţară îi adaugă exemplare realizări în toate domeniile de activitate.

Rezultatele remarcabile înregistrate în această săptămînă de către colectivele de oameni ai muncii din industrie, agricultură, de pe şantierele de construcţii, din institute de cercetări, inginerie tehnologică şi proiectare, din celelalte sectoare ale vieţii economico-sociale, contribuie în tot mai mare măsură la înfăptuirea neabătută a obiectivelor de dezvoltare economico-socială a patriei în acest an şi în perspectivă, la creşterea nivelului de trai material şi spiritual al întregului popor.

Marile realizări ale acestor zile demonstrează hotărîrea muncitorilor şi specialiştilor, a întregului personal muncitor de a-şi îndeplini integral sarcinile care le revin. Practic, în toate domeniile de activitate, oamenii muncii îşi intensifică eforturile, acţionînd neabătut, în spiritul sarcinilor subliniate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 12–14 aprilie 1989, precum şi la recenta şedinţă a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Pe primul plan al activităţii se situează realizarea integrală a planului, reducerea cheltuielilor de producţie, creşterea mai accentuată a nivelului tehnic şi calitativ al fiecărui produs, continua perfecţionare a organizării şi modernizarea producţiei, punerea în funcţiune la termen a tuturor capacităţilor de producţie proiectate. Pornind de la faptul că, o dată cu lichidarea datoriei externe, ţara noastră îşi lărgeşte cooperarea economică pe pieţele internaţionale, oamenii muncii din unităţile economice depun o muncă susţinută, de maximă răspundere, pentru realizarea exemplară a producţiei destinate exportului, pentru ridicarea competitivităţii produselor, pentru onorarea la timp şi în cele mai bune condiţii calitative a angajamentelor asumate.

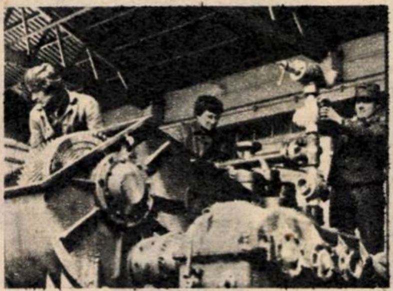

Puternic mobilizaţi de îndemnurile şi orientările secretarului general al partidului, muncitorii şi specialiştii, oamenii muncii din întreaga ţară acţionează cu înaltă responsabilitate, cu forţe sporite pentru a face din anul 1989 anul cu cele mai bune rezultate în industrie, în agricultură, în celelalte domenii. Întîmpinînd cu exemplare fapte de muncă a 45-a aniversare a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă şi Congresul al XIV-lea al partidului, întregul popor îşi exprimă adeziunea deplină la politica internă şi externă a partidului şi statului, recunoştinţa fierbinte faţă de modul strălucit în care partidul nostru, secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, asigură înaintarea neabătută a patriei pe calea socialismului şi comunismului.

Orizont românesc

● Constructorii și montorii de pe șantierul Centralei- Electrice de Termoficare Drobeta-Turnu Severin au pus în funcțiune cel de-al 4-lea grup energetic de 50 MW. Puterea instalată în nouă termocentrală a ajuns astfel la 200 MW. Forțele sînt concentrate acum la grupurile 5 și 6 de aceeași capacitate fiecare, urmărindu-se ca, prin aplicarea unor tehnologii de înalt randament, să se realizeze în acest trimestru un volum de construcții-montaj dublu față de cel realizat în primele trei luni ale anului.

● Oamenii muncii din unitățile economice ale județului Buzău au livrat suplimentar partenerilor de peste hotare produse în valoare de peste 40 milioane lei, fapt ce se datorează aplicării unor măsuri tehnico-organizatorice eficiente, constituirii unor secții, ateliere, linii tehnologice și formații specializate, care lucrează numai pentru realizarea producției destinate exportului. În vederea onorării în avans a unor comenzi și creșterii competitivității producției pentru export au fost asimilate numeroase produse noi și au fost introduse în fabricație 36 de tehnologii avansate.

● Sondorii și specialiștii din cadrul Schelei de Producție a Gazelor Naturale din Tîrgu-Mureș au livrat economiei naționale, în plus față de graficele la zi, 250 milioane metri cubi de gaze naturale, au pus în funcțiune, în devans față de plan, 3 noi sonde, iar alte 4 au fost reactivate și reintroduse în circuitul productiv. Prin modernizarea continuă a proceselor de extracție, productivitatea muncii a înregistrat o creștere de 38 000 lei pe fiecare lucrător, iar cheltuielile materiale au fost diminuate cu peste 19 milioane lei.

● Constructorii de locuințe din județul Iași au predat la cheie, în perioada care a trecut de la începutul anului, 656 de apartamente, cu 106 mai mult față de prevederi. Buna organizare a muncii, aprovizionarea ritmică cu materiale, aplicarea de soluții și tehnologii moderne în măsură să conducă la amplificarea gradului de industrializare a lucrărilor pe șantiere sînt doar cîțiva din factorii care au determinat obținerea acestui însemnat succes. Noile blocuri au fost înălțate în cartierele Combinatului de Utilaj Greu, Nicolina, Dacia, precum și în localitățile Pașcani, Tg. Frumos, Podul Iloaiei, Belcești și Răducăneni. Alte 1 500 de apartamente se află în stadii avansate de execuție, urmînd a fi predate noilor locatari în lunile viitoare.

Educația patriotică constituie o parte inseparabilă a dezvoltării construcției socialiste, a formării omului nou. Să sădim în conștiința oamenilor muncii, a tineretului patriei noastre sentimentul mîndriei de a fi cetățeni ai României socialiste, de a fi participanți activi la realizarea celei mai drepte societăți din lume, de a fi permanent la datorie, de a servi, în orice împrejurări, poporul, patria, independența și suveranitatea României!

NICOLAE CEAUȘESCU

SUPREMUL SIMȚĂMÎNT AL IUBIRII DE ȚARĂ

Ca și patria, etern este simțămîntul iubirii de țară. Dătător de nebănuite puteri și energii, el conferă un sens înalt muncii și vieții omului, așezîndu-le sub semnul duratei, al continuității eforturilor unui popor în neîntrerupta cernere a timpului. La oricare dintre luminoasele ei pagini deschidem marea carte a trecutului național se găsesc mărturii și atestări fără număr ale adevărului că răspunderea pentru țară a reprezentat un imbold lăuntric ce a dat tărie oamenilor pămîntului românesc să se ridice deasupra vitregiilor timpurilor, să nu-și plece nicicînd fruntea sub povara greutăților cu care i-au încercat vremurile, să trăiască mereu liber, demn și drept.

În iubirea de țară, românii au înmănuncheat, deopotrivă, atașamentul lor nestrămutat față de vatra strămoșească, dar și față de limba, portul și datinile străbune, mîndria de a aparține unui neam de veche și nobilă obîrșie, statornic trăitor pe meleagurile pe care s-a plămădit, dragostea lor pentru istoria lor zbuciumată, dar glorioasă și îndelungată, grija pentru ca să fie mereu asigurate prezentul și viitorul liber al patriei. Și fiind izvodit din asemenea simțiri și gînduri, din asemenea aspirații și vreri, patriotismul a fost temelia trainică pe care s-au clădit toate izbînzile și împlinirile lor. Din iubirea lor adîncă pentru țară, pentru libertate, pentru dreptate s-au scris pe întreg pămîntul românesc atîtea și atîtea nume de locuri — ca simboluri nepieritoare ale vitejiei și neînfricării în fața oricărui vrăjmaș, ca dovezi ale faptului că din iubirea de moșie se poate înălța un zid de nebiruit, săpîndu-se pentru totdeauna pe frontispiciul istoriei naționale cuvintele „Pe-aici nu se trece!“ cu gînd dușman, hrăpăreț.

Așa precum a fost de-a lungul întregii noastre istorii naționale, iubirea de țară este astăzi un nesecat izvor de tărie, de putere a poporului român în vasta operă transformatoare, constructivă în care sînt angajate energiile sale. Potrivit însă noilor realități economice, sociale, politice din țara noastră, edificate în anii construcției socialiste, patriotismul și-a adăugat astăzi trăsături și valori noi, a dobîndit un conținut nou, mai bogat în substanța sa, mai intens ca trăire, mai amplu ca sferă de cuprindere. Căci societatea românească de astăzi se înfățișează ca o societate în care poporul este deținătorul suprem al puterii politice și unicul stăpîn al avuției naționale; în România socialistă s-a edificat și se perfecționează necontenit o societate a echității și dreptății sociale, în care toți fiii patriei sînt pe deplin egali în drepturi și îndatoriri, au aceleași interese, aspirații și idealuri, dobîndind un nou statut social-politic — acela de proprietari, producători și beneficiari ai roadelor muncii lor.

Dintotdeauna simțămîntul profund, autentic al iubirii de țară s-a exprimat prin fapte, prin acțiune, pe măsura cerințelor și imperativelor fiecărui moment istoric pe care l-a trăit poporul nostru. Astăzi, momentul pe care îl străbate România socialistă este unul de însemnătate hotărîtoare pentru destinele sale viitoare; comandamentul esențial al acestei etape îl constituie mobilizarea întregului potențial material și uman al națiunii în vederea asigurării ascensiunii țării, pînă la sfîrșitul actualului cincinal, într-un stadiu nou, mai înalt, de dezvoltare economico-socială și trecerii României, în perspectiva anilor 2000, în rîndul țărilor puternic dezvoltate ale lumii. Măreția obiectivelor pe care și le propune acum societatea românească, importanța vitală a epocii pe care o parcurgem pentru așezarea unor trainice temelii progresului multilateral al țării, însuși viitorului acesteia, solicită, tocmai de aceea, din partea fiecăruia dintre fiii pămîntului românesc o angajare activă, susținută, cu toate energiile și puterile de muncă în acest mare efort creator al națiunii.

Astăzi, mai mult ca oricînd, iubirea de patrie se exprimă prin faptă, prin muncă harnică pentru țară. Prin strădanii și eforturi, prin abnegație și dăruire s-au realizat marile înfăptuiri ale acestor ani: dezvoltarea generală multilaterală a țării, sporirea puterii economice, creșterea forțelor de producție, înnoirea chipului așezărilor patriei; prin muncă plină de răspundere, prin patriotică dăruire, poporul român a achitat integral, la începutul acestei primăveri, întreaga datorie externă a țării, asigurînd astfel deplina independență politică și economică a patriei, așezînd trainice temelii viitorului liber al poporului nostru. Această măreață victorie, ilustrînd forța economiei românești, justețea politicii partidului nostru, deschide noi și largi orizonturi dezvoltării viitoare a țării, înaintării sale neabătute pe calea progresului și a civilizației.

A fi, în toate privințele, la înălțimea acestui eroic timp — iată expresia cea mai concentrată a patriotismului socialist revoluționar, a dorinței de a vedea țara mereu mai mîndră și mai prosperă, liberă, suverană, demnă. Dar a fi la înălțimea vremilor de acum înseamnă — urmînd înaltul exemplu al muncii și vieții tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, al activității lor desfășurate cu înaltă răspundere patriotică, sub semnul preocupării pentru continua dezvoltare a țării — a-ți face zi de zi datoria cu înaltă răspundere, a munci sub semnul unei ridicate calități, al unei eficiențe superioare. Pentru că în societatea noastră munca este marea sursă și resursă a dezvoltării multilaterale a țării, a creării de noi valori materiale și spirituale, iar forța de creație a oamenilor pămîntului românesc — marea bogăție a națiunii. Tocmai de aceea, documentele de partid, cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu subliniază cerința așezării întregii munci și vieți a poporului sub semnul spiritului revoluționar, al hotărîrii de a face totul pentru ca prin fapte de hărnicie, prin spirit gospodăresc, prin înaltă răspundere socială, cetățenească, anii ce vin să adauge noi și noi împliniri realizărilor de pînă acum, iar România să înflorească, dăinuind etern mîndră, liberă, suverană.

● Pasionanta întrecere pionierească „Cutezători spre viitor", în plină desfășurare ● În fiecare detașament, în fiecare unitate, o vie și interesantă activitate ● Cu toții, purtătorii cravatei roșii cu tricolor se străduiesc să învețe cît mai bine, să fie disciplinați, să obțină rezultate deosebite în munca patriotică, în activitatea artistică și sportivă.

Toți pentru unul, unul pentru toți!

Așezată între dealuri domoale, frumoasa **comună dîmbovițeană Bezdead** se întinde de-a lungul mai multor kilometri. Așa că pentru copiii săi au fost construite două școli. Cea dintîi — înălțîndu-se maiestuoasă pe trei niveluri — se află chiar la intrarea în comună. Cea de-a doua — înconjurată întotdeauna de verdeață și de flori, din primăvară pînă toamna tîrziu — te întîmpină cu aerul ei vesel, la celălalt capăt al localității.

*

Se anunțase la „Semaforul" **Școlii nr. 2** că un detașament întreg, cel al clasei a VII-a B, se pregătește intens pentru concursurile școlare pe materii. Toți, absolut toți vor concura! Și toți, absolut toți vor obține note mari, calificîndu-se pentru etapele următoare. Cel puțin, așa susțineau ei... Și totuși, cîțiva neîncrezători în succesul lor deplin se găsiseră la... **Școala nr. 1!** Aflaseră ei, cumva, că în acel detașament **Marian Anghelescu,** un năzdrăvan pe care-l cunoșteau, nu trecea cu nici un chip bariera notelor de 6. „Cum o să cîștige el la olimpiadă?!" își ziceau cei de la „1". Desigur, nu cu răutate și nici cu „bucuria" că a VII-a B nu va reuși ce-și propusese. Nici vorbă! Doar și ei aveau de furcă cu unul dintre colegi, **Mihai Stoenciu,** dintr-a V-a, și știau din experiență că nu-i deloc simplu un salt spectaculos de la note de minimă rezistență la cele de „vîrf". De aceea erau intrigați de hotărîrea prietenilor din celălalt capăt al comunei. Știrea aceasta le stîrnise totuși ambiția. De ce să nu încerce și ei să facă ceva mai... deosebit?

Așa s-a declanșat întrecerea!

În **familia Chițu** fiecare dintre cei cinci copii — trei fete și doi băieți, toți elevi la Școala nr. 2 — are cîte o răspundere mai importantă în gospodărie (cumpărături, ordine în locuință etc.), ca și datoria, ca frați, de a-și oferi unul altuia ajutorul cînd este vorba despre învățătură. Părinții, ambii ocupați în producție, au mare nădejde și siguranță în „cei mici de acasă", pe care, de fapt, îi consideră... mari! Îi știu că sînt harnici, serioși. Niciunul dintre ei nu le-a dat griji privitoare la învățătură. Notele lor, fără excepție, sînt de la 8 în sus. Mihaela, cea din clasa a VII-a B, are numai 9 și 10! De aceea, probabil, s-a și oferit să-l „impulsioneze" pe colegul lor, **Marian Anghelescu,** să sară ștacheta mult mai mult peste notele mediocre. Unii au obiectat că Mihaela este și așa destul de ocupată acasă, cu frații mai mici, că este comandantă de grupă, și deci și cu răspunderi. Putea și altcineva să-l ajute pe colegul lor... Dar ea a insistat.

*

În cercul de carting de la Școala nr. 1, păreri diferite: să-l includă între membrii săi și pe **Mihai Stoenciu,** sau să se mai aștepte pînă cînd acesta va dovedi, într-adevăr, că este condițional, ținîndu-și promisiunea privind îmbunătățirea comportării, a rezultatelor la învățătură?

Mihai însă, după atîtea discuții în jurul lui, se simțise grozav de... incomodat. Mai bine l-ar fi lăsat în pace. Știa el de-acum ce avea de făcut: să pună de-o parte bicicleta, să nu mai piardă timpul în căutarea tovarășilor de joacă și plimbări și să... învețe! Pe urmă o să-l roage chiar ei să vină la cerc. Că doar cine știa să facă cele mai grozave viraje cu bicicleta decît el? Și cine știa să repare orice? Tot el! Așa că...

*

Duminică însorită. În curtea Școlii nr. 1, zumzet puternic al motoarelor de carturi. Voci de fete și de băieți se aud încurajînd: „Hai, Dorina!", „Mergi așa, Alexandre!", „Bravo, Mihai!". Da, Mihai Stoenciu se află, într-adevăr, așezat voinicește în scaunul unuia dintre carturi. Cu siguranță, în buzunarul lui se află carnetul cu notele — așa cum le așteptau colegii lui! — foarte bune. „Raliul" de azi era organizat în cinstea detașamentului clasei a VII-a B de la Școala nr. 2. Aflaseră că toți membrii lui fuseseră la înălțime la etapa pe școală a concursurilor pe materii. Mai mult de jumătate dintre ei luaseră note de 10. Frumoase succese! Iar succesele trebuiau sărbătorite împreună cu prietenii. Și ei erau cei mai buni și mai apropiați prieteni. Cu toții, fii ai unei comune de oameni harnici și de nădejde. Cu toții dornici să le semene, să fie schimbul lor de mîine.

ELENA MĂNESCU

Explicații foto:

- O parte dintre cei cincizeci de membri ai cercului de carting și numeroasele lor diplome obținute în diferite întreceri sportive (foto 1).
- Sidonia Mănduță, cîștigătoare a locului II la etapa județeană a concursului de carting. (foto 2).
- Trei dintre cei cinci frați, pionieri la Școala nr. 2: Liviu, Mihaela și Maria Chițu (foto 3).
- Mihaela și Marian într-o discuție... profesională (foto 4).

Pe adresa redacţiei a sosit o scrisoare

Stimată redacţie,

M-am gîndit să mă adresez dumneavoastră cu rugămintea de a publica în paginile revistei această scrisoare prin care dorim să popularizăm faptele frumoase ale unor pionieri din Capitală.

În munca mea de bibliotecar am avut plăcuta ocazie de a găsi, printre miile de cititori care frecventează Biblioteca pentru copii din Bucureşti, şi cîţiva care nu se mărginesc doar la împrumutul şi la lectura cărţilor, ci manifestă o deosebită grijă faţă de fondul de carte existent în biblioteca noastră. Această grijă, ce s-a manifestat adesea prin curăţarea şi lipirea volumelor mai des solicitate, prin îmbrăcarea celor cu copertele deteriorate etc., ne-a făcut chiar să ne gîndim la organizarea unui concurs dotat cu „trofeul micului cititor“, prin care să-i răsplătim pe cei mai grijulii dintre ei. Buni prieteni ai cărţilor şi, poate, viitori cîştigători ai trofeului sînt pionierii Mădălina Stîlpeanu, Monica Petre, Claudia Negară, Oliviana Petrescu, de la Şcoala nr. 5, Florentina Mareş. de la Şcoala nr. 24, Ingheborg Goos, de la Liceul nr. 34 şi Alexandru Micuţ, de la Liceul „Nicolae Tonitza“, pe care îi felicităm încă o dată şi prin intermediul revistei.

Cu mulţumiri,
Constanţa Dumitrescu,
bibliotecar,
Biblioteca pentru copii, Bucureşti

Fotoreporter „CUTEZĂTORII“

Primăvara pionierească bogată în împliniri. Diversitatea activităţilor organizate de către purtătorii cravatei roşii cu tricolor oferă şi fotoreporterilor nenumărate ocazii de a-şi încerca măiestria, de a reţine pe pelicula fotografică unele dintre cele mai frumoase momente.

- „Cu pas vioi, în marş pionieresc!“. Pionier fotoreporter, **Cătălin Bordei**, de la **C.P.Ş.P. Tîrgovişte.**
- „Este pe cale să apară un nou aparat de radio“, ne informează membrii **Cercului foto** de la **C.P.Ş.P. Bistriţa,** prezentîndu-i şi pe constructorii lui, pionierii **Cornel Buhai** şi **Otinel Murza.**
- „Culoare şi... talent în cercul de artă plastică“, ne sugerează pionierii fotoreporteri de la **C.P.Ş.P. Mangalia.**
- „O şezătoare cu sute de spectatori“. Şi... talentaţii fotoreporteri de la **C.P.Ş.P. Bicaz,** judeţul **Neamţ,** adăugăm noi.

Dragi prieteni, rubrica Fotoreporter „Cutezătorii“ are tot mai mulţi colaboratori statornici. Astfel, concursul nostru se anunţă deosebit de palpitant. De la pionierii tîrgovişteni — cîştigătorii de anul trecut ai premiului I — am primit un top de fotografii „la zi“ (cum au precizat ei) din care am şi început să publicăm. Ei dovedesc că au rămas la fel de ambiţioşi ca şi în anul trecut. Se apropie însă de ei, cu insistenţă, încă mulţi alţi iubitori ai artei fotografice din Cluj-Napoca, Bistriţa, Oradea, Alexandria, Slobozia, Iaşi, Arad, Olteniţa şi din multe alte localităţi ale ţării.

Tuturor le dorim mult succes!

Ritm

Membrii cercurilor de la C.P.Ş.P. din Sebeş-Alba au avut ideea de a organiza un schimb de experienţă cu tema „Pionierii oraşului se prezintă“. Colegii din toate şcolile oraşului au subscris cu mare entuziasm la această acţiune, fiindcă au avut astfel un nou prilej să-şi evidenţieze propriile realizări şi succese cu care se mîndresc ● **De curînd, la Ateneul Român** a putut fi audiat un concert datorită căruia în sală anotimpul primăverii a pătruns nu numai prin intermediul repertoriului, ci şi prin acela al... vîrstei interpreţilor! Pentru că acest frumos concert, intitulat „Cînt de copii, primăvara“, a fost susţinut de către binecunoscutul ansamblu coral „Infantes Maris“ al C.P.Ş.P. din Constanţa ● **Pădurea Pustnicul** a devenit şi în acest an... scena în aer liber pe care s-a desfăşurat tradiţionalul „Festival pionieresc de primăvară“, la care au participat peste 1 200 de copii bucureşteni ● **Ştiţi cîte lucruri interesante** puteţi afla vizitînd prima şcoală românească din Scheii-Braşovului? Faptul vi-l confirmă membrii cercului literar „Mugurii“ de la C.P.Ş.P. Sf. Gheorghe-Covasna, care au întreprins o excursie special pentru a o vizita. Au avut astfel prilejul să treacă pragul clasei în care a învăţat Anton Pann, dar şi al sălilor care găzduiesc vechea tipografie a lui Coresi şi colecţia de scrieri aparţinînd cronicarilor sau reprezentanţilor Şcolii Ardelene ● **În urmă cu patru ani,** în comuna Scînteia — Ialomiţa a fost amenajat un muzeu al eroilor, la realizarea căruia şi-au adus contribuţia şi pionierii şcolii din localitate. Bineînţeles, îmbogăţirea colecţiilor cu noi documente, fotografii, ordine, medalii sau obiecte ce au aparţinut bunicilor şi străbunicilor, viteji ostaşi pe cîmpul de luptă al Războiului de Independenţă sau al celor două războaie mondiale, constituie pentru ei o preocupare permanentă, în cadrul acţiunii-concurs „Patrie română, ţară de eroi“ ● **Împreună cu colegii lor de la cercul de istorie,** membrii cercului de pictură şi-au propus să înfrumuseţeze Şcoala nr. 3 din Capitală cu o frescă intitulată „Gînd pentru patrie“. Iniţiativa lor se înscrie sub genericul „Ştafeta generaţiilor“, al amplei acţiuni de educaţie patriotică „Tot înainte!“ ● **Garoafe şi trandafiri de Sîntana!** Nu, nu este vorba de... nişte specii noi, ci de o iniţiativă nouă a membrilor cercului de agrobiologie al şcolii din această frumoasă localitate arădeană. Odată cu sosirea primăverii, ei s-au gîndit să adauge serelor şi lotului legumicol încă două parcele, pe care au sădi garoafe, dar mai ales foarte mulţ trandafiri. Şi iată că acum abia aşteaptă să-i admire înflorind într- superbă constelaţie de culori ● **Felicitările rubricii** le adresăm tuturo celor despre care am scris mai su dar şi Georgianei Matei, elevă î clasa a IV-a B la Şcoala nr. 4 di Turnu Măgurele pentru notele de „pe linie“, pentru participarea me torie la concursul de matematică pentru succesele înregistrate scenele actualei ediţii a „Cîntării R mâniei“.

COPIII ȘI ARTELE

Tradiția artei populare autentice este continuată și de formația folclorică din Boghinți, județul Maramureș, care, cu fiecare apariție în spectacol, aduce nestematele fără de egal ale portului și cîntecului frumoaselor plaiuri de pe văile Izei, Vișeului și Lăpușului.

Laureată a Festivalului Național „Cîntarea României", Florica Grigoraș, clasa a V-a, Liceul de artă „George Enescu" din București, s-a clasat pe primul loc la edițiile din 1987 și 1988 ale concursului de interpretare de la Suceava. Evoluînd remarcabil și la concursul internațional „Cita di Stresa" — Italia, Florica a obținut premiul I absolut la individual, la categoria ei de vîrstă.

APLAUZE

La studioul de teatru „Așchiuță", de la C.P.Ș.P. din Piatra Neamț, acolo unde își desfășoară activitatea mai vechea noastră cunoștință - pionierul George Valer Hribovschi -, îl putem întîlni și pe Daniel Drumea. Elev în clasa a III-a la Școala nr. 3 din municipiul de la poalele Ceahlăului, Daniel este un actor deosebit de talentat. Recită și dă viață, pe scenă, unor personaje dintre cele mai îndrăgite de spectatori.

Dintre cele mai izbutite creații actoricești din repertoriul lui Daniel, rolul lui Nică, dintr-o dramatizare după Ion Creangă, a fost difuzată de curînd la Radio. Daniel interpretează cu aceeași dezinvoltură și cu talent toate rolurile, pe care le iubește deopotrivă, deși, în taină, visează la rolul lui... Tic, într-o eventuală dramatizare a cărții lui preferate, „Cireșarii", de Constantin Chiriță.

CONCURSUL

PALETA DE AUR

Tradiționalul nostru concurs de artă plastică „Paleta de aur" se bucură și în această ediție de o largă și valoroasă participare, cu lucrări care mai de care mai frumoase și mai semnificative, inspirate din viața și activitatea pionierilor, precum și din cea a întregii țări. Iată, bunăoară, cercurile de desen de la Școala din Murgeni — Vaslui, de la C.P.Ș.P. Timișoara și altele ne-au și trimis o bună parte din realizările lor artistice. După cum am anunțat și în numărul 16 din acest an al revistei „Cutezătorii", așteptăm, în continuare, pînă la data de 15 august, și lucrările cunoscutelor cercuri de desen din Bîrlad, Albeștii de Argeș, Buzău, Suceava, Constanța, Vișeu de Sus, Orșova, Codlea, Satu Mare, Slobozia și altele, care s-au remarcat în concursurile anterioare, dar și de la cele mai nou înființate. Concursul este dotat cu frumoase premii, cu diplome pentru talent și fantezie.

Amintim că lucrările pot fi executate în orice tehnică și fără limitare în ceea ce privește dimensiunea acestora.

Vă dorim succes!

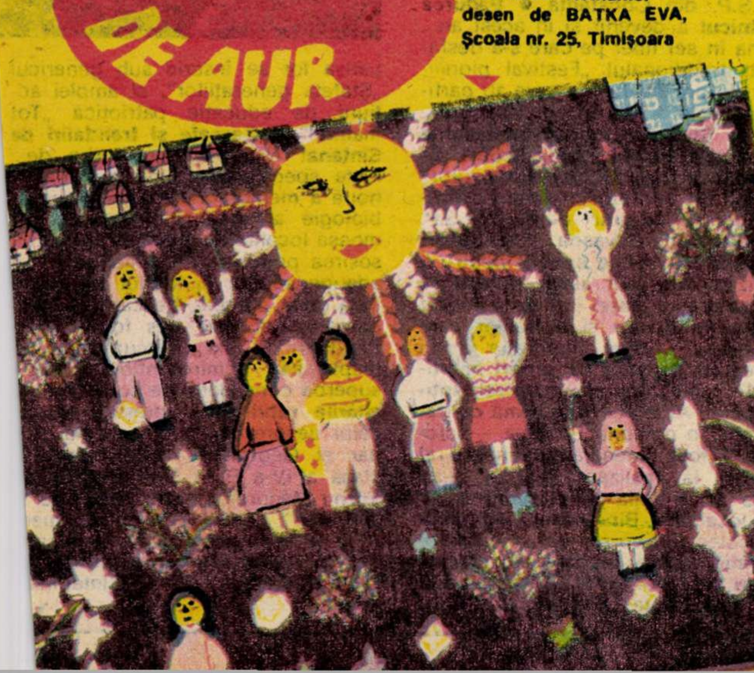

„Cîntarea României" — desen de BATKA EVA, Școala nr. 25, Timișoara

„Limba noastră-i o comoară"

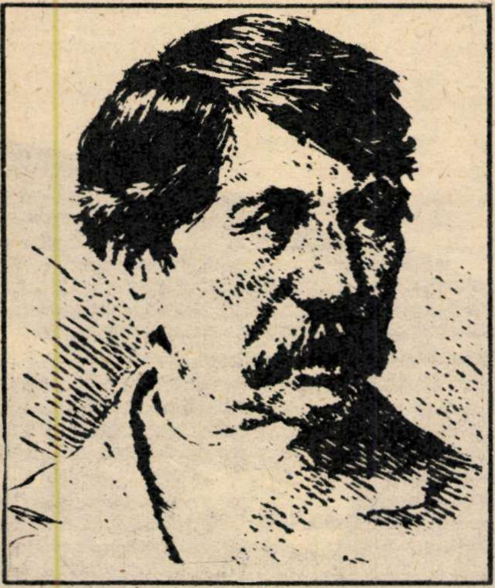

Printre scriitorii noștri clasici care au cultivat cu deosebire frumusețile limbii române se numără și Alexandru Vlahuță (1858-1919), autorul atît de cunoscutei lucrări „România pitorească" și al altor frumoase cărți.

„Ca să faceți o frumoasă limbă literară, citiți pe Eminescu, pe Creangă, pe Delavrancea și pe Caragiale. Și, după ce-i veți citi, recitiți-i!"

AL. VLAHUȚĂ

ISTORIA UNUI CUVÎNT

PORUMB

Cultura porumbului a început la noi destul de tîrziu, la sfîrșitul secolului al XVII-lea, înlocuindu-se treptat cultura meiului, o cereală cunoscută încă din antichitate.

Pentru denumirea porumbului limba noastră dispune de trei termeni, cu o răspîndire geografică bine determinată: **porumb,** în zona de sud a țării, **păpușoi, popușoi,** în estul teritoriului, și **cucuruz,** în aria transcarpatică. Fiecare dintre aceste trei cuvinte prezintă interes din punctul de vedere al modului în care a luat naștere.

Astfel, **porumb** provine de la numele **porumbelului,** nume moștenit din latinește: **palumbus,** care însemnează „porumbel sălbatic". Probabil că în imaginația populară asemănarea cu porumbelul a pornit de la forma și culoarea știuletelui de porumb, dacă nu chiar de la aspectul plantei înseși abia răsărite.

Pentru evitarea omonimiei, numele păsării s-a diminutivat: **porumb** + sufixul **-el** = **porumbel.**

Prin Moldova circulă **păpușoi** (și varianta **popușoi),** un derivat cu sufix augmentativ de la **păpușă.** Acesta e un cuvînt vechi, moștenit din latină **(pupa)** și derivat de timpuriu cu sufixul **-ușă,** care e de origine traco-dacă. După cum se vede, și în cazul lui **păpușoi** avem de-a face, la origine, cu o întrebuințare figurată, știuletele de porumb semănînd cu o păpușă. Aria lingvistică a lui păpușoi conține, pentru denumirea păsării, și cuvîntul **hulub,** împrumutat din limbile slave de răsărit.

Cucuruz, răspîndit în Transilvania, desemna la început numai fructul coniferelor **(cucuruz de brad).** Prin asemănarea porumbului depănușat cu fructul bradului s-a ajuns ca acest cuvînt să se îmbogățească și cu semnificația „porumb". De precizat că în Ardeal numele păsării nu s-a diminutivat, circulă sub forma inițială, **porumb,** pentru că pericolul omonimiei nu există.

Iată, prin urmare, trei cuvinte, care denumesc o cereală foarte importantă, a căror naștere este rod al imaginației populare.

Am spus mai sus că extinderea vertiginoasă a culturii porumbului a determinat o restrîngere la maximum a culturii meiului. Rezultatul acestei relații a fost acela că în terminologia porumbului au fost integrate și cuvintele: **mălai** (ca denumire a porumbului sau a turtei de porumb) și **mămăligă,** amîndouă legate prin origine de **mei** din latinescul **milium).**

GR. BRÂNCUȘ

CUM VORBIM? CUM SCRIEM?

-ȚI, ȚI-, ȚI

A-ți sau **ați? Dă-ți** sau **dăți? Păstrați** sau **păstra-ți? Deschide-ți** sau **deschideți? Îți** sau **î-ți? Ți-a** sau **ția? Ți-i** sau **ții?** Iată o serie de întrebări al căror răspuns este legat de analiza logică și gramaticală, mai precis de identificarea corectă a ceea ce reprezintă elementul lor aparent comun **ți** în fiecare situație.

Ți este una dintre formele neaccentuate de dativ ale pronumelui personal și reflexiv de persoana a doua singular. Această formă este de sine stătătoare, nelegată de alte cuvinte, în construcții ca **ți se pare, ți l-am dat** (ca și **mi se pare, i l-am dat** etc.). Ea poate fi însă legată prin cratimă de alt cuvînt, următor sau precedent: **ți-aduci aminte, ți-am spus, ți-l dau,** respectiv **nu-ți dau, să-ți spun** etc., și chiar prin două cratime de cuvintele învecinate din ambele poziții: **părîndu-ți-se, dîndu-ți-l.**

Pe de altă parte, **-ți** este desinența (terminația) curentă pentru persoana a doua plural de la toate timpurile și modurile care au această persoană. Ca orice terminație gramaticală, acest **ți** se scrie neseparat de restul formei verbale, deci: **cîntați, cîntarăți, cîntaseți** sau **cîntaserăți.**

Grupul de sunete și de litere **ți** se mai poate întîlni la începutul rădăcinii unor cuvinte **(țigară, ține),** precum și la sfîrșitul unor forme în care terminația **-i** apare după un **ț** originar **(agăți),** sau provenit din **t (bați, bărbați).**

Cele mai frecvente greșeli de scriere au la bază confuzia între pronume și desinență. Ea este favorizată de existența unor situații de omofonie (pronunțări identice).

1. Se scrie corect **a-ți** cînd avem a face cu prepoziția **a** (care introduce un verb la infinitiv) și pronumele **ți,** dar **ați** cînd este vorba de persoana a doua plural a verbului auxiliar de la perfectul compus și de la condițional **pentru a-ți aminti** (amintiți-vă discuția despre **a-și),** dar **ați vrut, ați vrea.** Atenție la urarea **Bine ați venit!**

2. Se scrie corect **dă-ți** persoana a doua singular a imperativului reflexiv: **dă-ți seama!, dă-ți arama pe față!,** dar **dăți** pluralul substantivului **dată** sinonim cu **oară—ori: alte dăți, de multe dăți.** La fel ca **dă-ți** se scrie cu cratimă între verb și pronume orice formă de persoana a doua singular a imperativului pozitiv reflexiv: **adu-ți (aminte), citește-ți (lecția)!, fă-ți (datoria)!, termină-ți (desenul).**

3. Orice formă verbală de persoana a doua plural se scrie fără cratimă înaintea terminației **ți: cîntați, aveți, mergeți, citiți, hotărîți, vreți, veți** (auxiliar). La verbele reflexive pronumele, care trebuie separat prin cratimă, este la această persoană **vă: citiți-vă (compunerea)!, hotărîți-vă!** Se scrie deci corect numai **Păstrați curățenia! (păstra-ți** nu reprezintă nimic), **Nu aruncați hîrtii pe jos!**

4. La unele verbe, de conjugarea a treia, persoana a doua plural a imperativului pozitiv și negativ, a indicativului prezent și a conjunctivului prezent activ (nepronominal) se pronunță la fel cu persoana a doua singular a imperativului pozitiv reflexiv cu pronumele în dativ; ortografia deosebește aceste situații. Se scrie corect **Bate-ți singur capul!,** dar **Bateți la ușă!; Deschide-ți inima și spune-mi ce te doare!,** dar **Vă rog să deschideți fereastra.** Pentru aceste situații regula poate fi formulată în felul următor: **ți** este pronume și se separă prin cratimă dacă subiectul verbului este **tu (Bate-ți tu capul); ți** este terminație și se scrie într-un cuvînt dacă subiectul verbului este **voi** sau **dumneavoastră (Bateți voi la ușă).**

5. Se scrie corect numai **îți,** ca și **îmi, îi, își** (nu **î-ți,** întrucît **î** nu reprezintă nimic).

6. Se scrie corect numai **ți-a, ți-ai, ți-am: ți-a dat, ți-am spus (ția, țiai, țiam** nu reprezintă nimic).

7. Se scrie corect **ți-l** cînd e vorba de două pronume **(banii ți-i dau)** sau de pronume + verbul **a fi (Nu ți-i bine?),** dar **ții** cînd avem a face cu verbul **a ține (tu ții).**

Ca regulă generală, **ți** se scrie cu cratimă (înainte sau după) numai atunci cînd este pronume (personal sau reflexiv în dativ), iar această valoare se recunoaște prin posibilitatea de a subînțelege alături de el altă formă pronominală de persoana a doua singular: de obicei forma accentuată de dativ **ție (ți-a spus, ți-i dau, pentru a-ți aminti),** uneori subiectul **tu (dă-ți seama, adu-ți aminte),** și adjectivul posesiv **tău, ta (fă-ți datoria).**

MIOARA AVRAM

De la comuniști învățăm cutezanța

MÎNDRIA DE A CONSTRUI CEL MAI MARE VAPOR ROMÂNESC

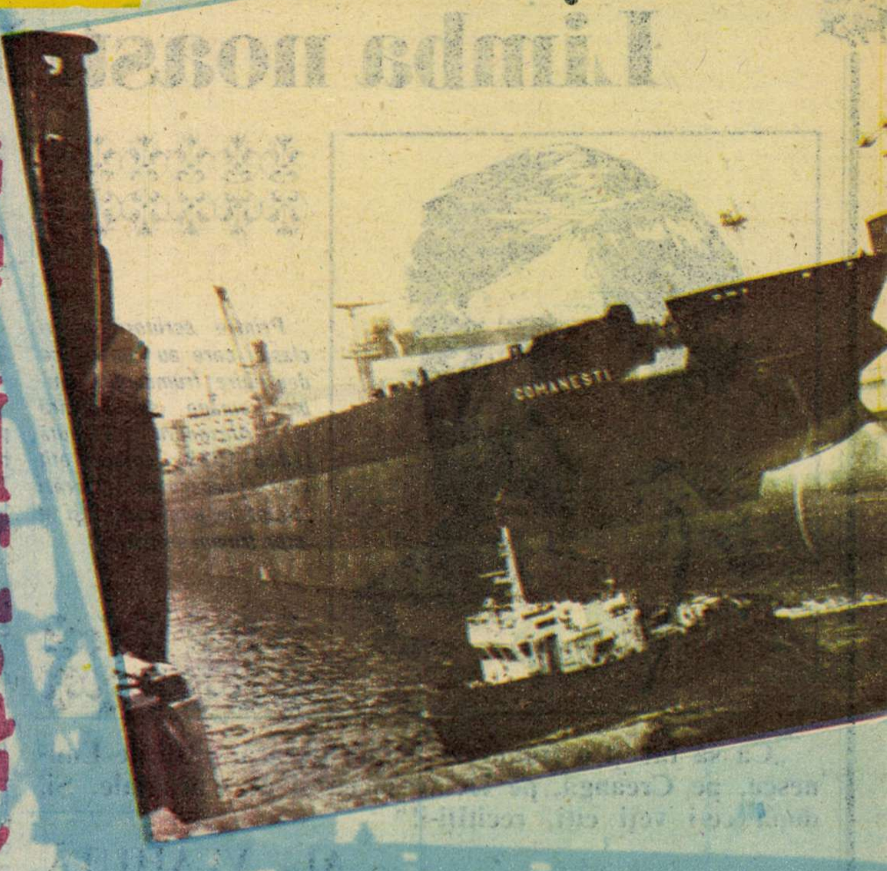

Alexandru și Cătălin au ieșit din clasă mai tăcuți ca de obicei. Imaginile de pe mările și oceanele lumii, pe care aparatul de proiecție le derulase în timpul orei de curs, reveneau în mintea lor una după alta, încet și foarte clar. Și, dintr-o dată, dorința amîndurora de a deveni marinari se transformă în hotărîre definitivă. Colegii lor însă nu și-au dat seama de aceasta. Cîte unul repeta din notițele luate la ora de geografie: cel mai mare ocean al lumii este... cel mai mare fluviu... „Dar care este cel mai mare vapor românesc?“ a întrebat Alexandru. Nimeni n-a mai zis nimic. Pentru că nu știau ce să zică.

Aceleași cuvinte ni le-a adresat Alexandru și nouă, în curtea școlii. Dar nici noi n-am știut ce să spunem în acel moment. Ne-a trezit însă curiozitatea și tot încercînd să aflăm am ajuns la Întreprinderea de Construcții Navale Constanța.

O ÎNTREBARE... LA EA ACASĂ

...Au întors capul, privindu-mă. Cu o anume nedumerire. Era evident faptul că nu înțeleseseră vorbele, deși le rostisem limpede și suficient de tare pentru a putea fi auzite de toată lumea. Aparatul de sudură „a tăcut“. Doar macaraua aceea uriașă venea spre noi zornăind sacadat din toate articulațiile, purtînd în tentaculele ei un schelet metalic imens. Sus, în cabină, omul de la pupitrul de comandă ne văzuse, ne-a făcut chiar un semn cu mîna „să așteptăm puțin“, a mai înaintat cîțiva metri, după care a fixat „încărcătura“ (cum zicea el) la locul ei, alături de celelalte subsecții ale viitoarei nave. Subsecțiile sînt subansamble de dimensiuni mari, ajungînd pînă la o greutate de 800—900 de tone, care se montează fiecare în parte, apoi se asamblează una cîte una într-o ordine dinainte știută.

Cum se făcuse o liniște deplină, am repetat întrebarea pe care mi-o adresase Alexandru:

— Știți care este cel mai mare vapor construit vreodată în țara noastră?

Maiștrii Culai și Țup, șefii de echipă Alexandru Omet și Aurel Pușcaș, sudorii Angela Corlat și Aurel Ivan și toți ceilalți se uitau la mine mai mult decît întrebător. Pînă și Larion Mazur, din cabina macaralei, scosese capul pe gemulețul acela pentru a se dumiri ce și cum. Era evident că la o asemenea întrebare nu se gîndiseră să răspundă, deși munciseră zile și nopți la această realizare de marcă a tehnicii românești: la vaporul „Comănești“, cea mai mare înfăptuire a navaliștilor români.

L-am salutat pe maistrul Alexandru Omet, pe care-l cunoșteam de cîțiva ani buni. Rămăsese, ca și atunci, „veteranul“. Părul i se albise parcă și mai mult. Sclipea metalic în bătaia soarelui, fluturînd la babord ca o flamură neastîmpărată.

— Meștere Omet, acum un deceniu erați — mă refer la cei pe care i-am cunoscut atunci — foarte mîndri pentru faptul de a fi construit primele vapoare românești de 150 000 tdw. Cu ce se mîndresc navaliștii constănțeni în acest moment?

Interlocutorul nostru a zîmbit, cu ochi luminați de o lăuntrică bucurie. Revedea, probabil, vapoarele gigant ale flotei românești de acum un deceniu construite aici, vapoare ce duc în blindajul lor, pe mările și oceanele globului, gîndurile, „mîngîierile“ aspre și mîndria celor care le-au conceput și care le-au dat viață. Văzîndu-le pornind maiestuos din doc, navaliștii au știut că pot mai mult. Au încercat și au reușit.

Pionierii constănțeni, prieteni buni ai marinarilor flotei noastre marine.

— Mîndria noastră de acum — ne spune el — se numește „Comănești“. Este un mineralier de 165 000 tdw. Cel mai mare vas construit în țara noastră. Peste cîteva momente va pleca în primul său voiaj.

Dimensiunile lui sînt impresionante. Este un gigant al mărilor, care va purta pe toate meridianele Pămîntului renumele constructorilor români.

— Meștere, cum ați descrie mineralierul „Comănești“ pentru cei care încă nu l-au văzut?

— Simplu. Le-aș spune să-și imagineze un bloc înalt de 10 etaje, cu suprafața bazei mai mare decît aceea a trei terenuri de fotbal puse cap la cap.

N-AU MAI AȘTEPTAT SĂ TREACĂ ANII

Mineralierul „Comănești“ trona în apele mării. Gigantic. Neclintit. Imperturbabil. O imagine materială a inteligenței umane. Pentru a o înfăptui, navaliștii au continuat să învețe, au experimentat, au pus viață în tot ceea ce au făcut.

...L-am reîntîlnit pe maistrul Dumitru Țup. Cu un deceniu în urmă, cînd l-am cunoscut, bănuiam că tînărul acela cu ochi luminoși o să ajungă un om de bază în șantier. El n-a mai avut răbdare să aștepte anii. Clipele libere și le petrecea studiind. A terminat școala de maiștri. S-a și căsătorit între timp. Vorbește cu multă dragoste despre copiii

MANGALIA
CONSTANTA

Cîntec marin

Se leagănă spre soare marea-ncet,
Alunecînd în zbor de pescăruşi visînd
Ca nişte versuri calme-ntr-un sonet,
Cînd înfloreşte liliacul pe pămînt.

Vapoarele despică zări, spre timp, departe
Iar marinarii cîntă imnuri la catarg;
Întregul orizont şi marea par o carte
Spre gînd şi vis, spre cer deschisă larg.

Din şantier, spre alte continente, se desprinde
O nouă navă ca livada înflorită-n mai
Şi marea-n valuri albe o cuprinde —
„Drum bun, cu imn de pace spre alt plai..."

ION CRÎNGULEANU

săi, George şi Iulian. Astăzi, toţi spun despre el că este unul dintre cei mai buni navalişti. Caracteristicile muncii sale? Seriozitatea, înaltul profesionalism, operativitatea.

— Care credeţi că ar fi secretul rezultatelor bune obţinute de formaţia pe care o conduceţi?

— Care să fie? Am muncit împreună, am învăţat împreună. Ne cunoaştem de mult timp. Noi, mă gîndesc la formaţia mea, am fost printre primii în şantier care am ridicat blocsecţiile de mare tonaj. Am folosit noi metode de muncă. Am reuşit să realizăm în 3—4 luni ce realizam înainte într-un an.

„Comăneşti"! Lungimea — 303 m; lăţimea — 42 m; înălţimea — 46 m. Pe puntea mineralierului ar putea avea loc, simultan, fără mari inconveniente, două sau chiar trei meciuri de fotbal. Lumina îl învăluia în culori albe.

...Pe şantier oamenii se află într-un continuu proces de autodepăşire. L-am întrebat pe maistrul Dumitru Ţup care sînt navaliştii cei mai buni. „Mulţi, foarte mulţi!" ne-a răspuns. Printre ei şi maistrul Boritz Culai, „mic de statură, dar mare la inimă", cum îl caracterizează inginerul Gelu Popa, şeful atelierului montaj. L-am regăsit pe maistrul Culai aproape neschimbat. La fel de energic, sever şi foarte exact în ceea ce face, ca pe vremea cînd l-am cunoscut, cu zece ani în urmă, lucrînd la montajul petrolierului „Libertatea". Neschimbat? se miră. Apoi, vorbindu-şi parcă: 3 nave de 55 000 tdw, 13 de 65 000 tdw, 5 de 150 000 tdw, 28 barje, o geamandură pentru foraj marin, 4 pontoane pentru montat conducte, 2 feriboturi, 3 docuri plutitoare şi, recent, supervasul „Comăneşti"... Am înţeles şi am zîmbit amîndoi.

— Cum a fost în noaptea aceea de iulie...?

— Dumneavoastră ştiţi numai de o noapte. Oamenii mei au fost în mai multe nopţi „prinşi" de pereţii vasului. Nopţi pe care le-am trăit de parcă ar fi fost zile. Le-am muncit. Mai mult ce să spunem!...

Undeva, în sala motoarelor, se auzi un zgomot ascuns. Peste cîteva clipe deveni din ce în ce mai puternic. Colosul „Comăneşti" porni. Tăia apa mării impasibil. De neînfrînt.

Şeful de echipă Aurel Puşcaş avea 22 de ani cînd îşi folosea forţa braţelor tinere, alături de alţi 6—7 oameni, pentru a acţiona vinciurile. În acea zi de vară, cînd sirenele anunţau pornirea în larg a petrolierului „Libertatea", Aurel Puşcaş nu-şi lua ochii, ce mîndru era, de la puntea teugă (construcţie situată deasupra punţii superioare, la prora navei, în interiorul căreia sînt amenajate magazii). I se părea cea mai frumoasă. Acolo lucrase el, acolo îşi sădise o parte din visele sale.Cine este în locul tău la vinciuri, Aurele?

— Nu mai sînt vinciurile. În locul celor 8 oameni acum lucrează unul singur.

Aşa l-am cunoscut pe lăcătuşul Costică Amariei. Are 19 ani. Nu ştia prea multe despre vinciuri. El lucrează altfel. Prin simpla apăsare a unei manete ridică o întreagă secţie de volum, fragment din scheletul unei subsecţii, pentru a fi centrată la planeitate. O mişcare simplă în aparenţă, dar de mare precizie.

DESPRE OAMENI SE VORBEŞTE DUPĂ CUM MUNCESC

În rada portului Constanţa, mineralierul „Comăneşti" intră despicînd apa mării.

Sub sclipirea culorilor de la babord şi tribord, de la proră şi pupă, n-am mai ştiut care sînt urmele lăsate de aparatul de sudură mînuit de Costina Nistor. Nici modul cum s-a contopit în masivitatea vaporului inovaţia şefului de echipă Gheorghe Trifan. Nu i-am găsit să-i întrebăm. Despre ei ne-au vorbit inginerul Gelu Popa şi maiştrii Culai şi Ţup, şi şeful de echipă Aurel Puşcaş. Vorbe simple, adevărate. Dacă, de pildă, în urmă cu ani, Costina, în primele ei zile ca sudoriţă, se plîngea că-i este frică să lucreze la înălţime, mai ales pe timp de noapte, acum este cotată ca un sudor de mîna întîi. Ea a executat o anume sudură între subsecţiile navei numai în 4 zile, în timp ce alţii efectuează aceeaşi lucrare în 7—8 zile. Gheorghe Trifan, ucenic numai cu 10 ani în urmă, a fost ales, ni s-a spus, datorită muncii sale, şef de echipă, a obţinut brevetul de inventator şi a devenit unul dintre cei mai buni specialişti ai secţiei unde lucrează.

Imens şi solitar, mineralierul „Comăneşti" încîntă privirea, spre marea mîndrie a constructorilor săi: 165 000 tdw, zeci de mii de tăieturi în metal, prelucrări, montări, piese, subansamble. Şi, dincolo de toate, macaralele care cu forţa lor au uşurat munca oamenilor.

În acea blîndă după-amiază, maistrul macaragiu Ştefan Munteanu învăluia mineralierul cu amintirea zilelor şi nopţilor de trudă. Se bucura. „Abia de acum începe greul, zicea el. Pentru că există acest termen de comparaţie". Ştia ce ştia. De mai bine de un deceniu crescuse şi se formase în şantier. În acest timp a absolvit liceul, s-a înscris la şcoala de maiştri, s-a mutat în casă nouă. Are 30 de ani, Marius, băieţelul de 6 ani rămîne, fără îndoială, frumuseţea sa de inimă şi gînd. Ne-a povestit cu căldură mici întîmplări din viaţă, ne-a vorbit de proiecte, de realizările sale... Deodată a sunat telefonul. Undeva, pe şantier, era nevoie de tînărul maistru...

Cer subţire de primăvară. Colosul de oţel este gata de drum. Valurile mării vin nărăvaşe, dar se pierd înfiorate pînă să ajungă la el, strivite parcă de o putere extraordinară...

Inginerul Constantin Corelevschi, şi sociologul Ion Ţiţa-Călin, şi maistrul Constantin Ghimiş, şi muncitorul instructor Constantin Iosif îşi reluaseră activitatea la centrul de perfecţionare a sudorilor şi maiştrilor. Pregătesc, desigur, noile succese ale navaliştilor constănţeni. Acestea vor veni cu siguranţă. Pentru că, după cum se vede, şi procesul muncii s-a schimbat, îmbunătăţindu-se continuu. A fost înfiinţat centrul de perfecţionare, unde navaliştii îşi însuşesc noutăţile din meseria lor, au apărut funcţii noi. De pildă, funcţia de muncitor-instructor. Cel care o îndeplineşte se ocupă de creşterea nivelului de pregătire profesională a celorlalţi muncitori. De asemenea, s-au ivit în şantier macaralele portal, uriaşe, sprijinite pe doi stîlpi masivi de oţel, capabile să ridice greutăţi de 500 de tone. În aceste condiţii, montajul unui feribot — navă sau pod plutitor special amenajat pentru a transporta locomotive, vagoane şi automobile de pe un mal pe altul al unei ape — a fost redus de la 6 la 2 luni şi 18 zile. Şi exemplele ar putea continua.

Asemenea restructurări fundamentale au cunoscut toate întreprinderile din ţara noastră, ceea ce a făcut ca economia românească să realizeze produse de înalt nivel tehnic, comparabile cu cele obţinute pe plan mondial.

Mineralierul „Comăneşti" este unul dintre acestea.

ION SBÂRNE

SEMAFOR!

A DOUA SURPRIZĂ

– Alo, strigă emoționat Tudorel Roibu, dați-mi, vă rog, Federația de Șah. Federația, da. Aștept.

Pînă să primească legătura, trase cu coada ochiului să vadă ce efect produseseră cuvintele lui asupra persoanelor care așteptau să le vină rîndul la cabina telefonică. Erau oameni obișnuiți, care doreau să vorbească la telefon cu alți oameni la fel de obișnuiți, despre tot felul de chestiuni, se înțelege, cît se poate de obișnuite. Numai el, Tudorel Roibu, avea șansa de a fi eroul unei situații neobișnuite, cum este aceea de a vorbi cu o Federație, cuvînt pe care îl pronunța cît putea de des și de sonor. Dintre toți trecătorii, se simțea cel mai important, unic, adevărat purtător de noutăți.

Strada era aglomerată de mașini, o autobetonieră duduia la stop chiar în dreptul cabinei telefonice. Dar Tudorel reuși să desprindă din țesătura de claxoane, scîrțîit de frîne și uruit de motoare, esențialul. Totul va decurge după cum s-a stabilit: la școala voastră va sosi, în jurul orei 18, un maestru de șah, Marin Done, pentru a susține simultanul propus de voi. Ai notat? Marin Done. Vă dorim succes.

De fapt, nu făcuse decît să verifice, la rugămintea profesorului diriginte Ioniță, dacă lucrurile mergeau așa cum le stabilise dînsul anterior cu Federația. Tudorel Roibu făcu însă din scurta convorbire telefonică un mic tezaur de bucurii, noutăți și mari planuri de viitor cu care porni mîndru și visător prin oraș.

Dar de unde mai răsărise și fata aceea? Tudorel Roibu și-a dat seama de la început că o mai văzuse, dar nu știa unde. O fată obișnuită pe care, în altă situație, n-ar fi deosebit-o din mulțime. Se oprise uitîndu-se la el în timp ce el se uita, bineînțeles, la roata acelei „Dacii" 1100. Bătrînul șofer n-ar fi reușit decît cu greu și poate chiar deloc să scoată singur anvelopa spre a înlocui camera spartă.

Îl rugase fără nici o speranță pe primul trecător, care se nimerise a fi Tudorel Roibu.

Adevărul este că Tudorel nu schimbase în viața lui o cameră de roată. Dar, între timp, în această viață intervenise ceva important, convorbirea cu Fedeația. După un astfel de eveniment, simțea că nu mai poate, că-i este imposibil să spună „nu pot, nu mă pricep".

Tudorel pusese jos cutia de șah apucîndu-se de lucru. Șoferul cel bătrîn și bătrîna lui soție, amîndoi firavi, albi și temători, îl priveau cu infinit respect. Ciocan, levier, pană de lemn, talc, anvelopă, jantă, cameră, pompă, manometru. Tudorel Roibu nu mai umblase niciodată de unul singur cu ele, dar, o dată și o dată, omul trebuie să înceapă. A strîns din dinți și, ajutat de sfaturile omului, a făcut totul cum trebuie.

Fata îl privea întruna. Îi luase cutia de șah de pe jos, suflase praful și stătea cu ea în mînă, zîmbind. „Ce-ai văzut? o întreba în gînd Tudorel, magulit. Un băiat care se pricepe la toate, asta ai văzut. Sau poate crezi că o să greșesc? Ei bine, nu!"

La urmă, bătrînul, înainte de a se urca despovărat de grijă la volan, îi dădu o hîrtie de 25 de lei, nouă-nouță. „E o zi plină de lucruri plăcute", își spuse Tudorel, împăturind-o cu grijă, ca să n-o mototolească. Atunci se auzi glasul fetei:

– Ai tu la tine ceva albastru?

– Acum știu de unde te cunosc! spuse vesel Tudorel. N-ai fost anul trecut în tabără la Timiș?

– Am fost. De asta te țin minte. Mă cheamă Marina. Tu ești Roibu Tudor.

Jocul, foarte răspîndit în seria lor de la Timiș, era foarte simplu. Oriunde te-ai fi aflat, un coleg te întreba dacă ai la tine ceva albastru. O batistă albastră, o bucățică de hîrtie albastră, un cap de ață albastră. Dacă n-aveai „albastru", trebuia să îndeplinești o „poruncă" veselă: să imiți cîntecul cocoșului, să faci clătite, dar de cele mai multe ori să recunoști o greșeală făcută indiferent față de cine și să-ți ceri scuze.

– Ai tu la tine ceva albastru? repetă fata.

– N-am, spuse Tudorel, bănuitor. Ce-ți veni? Acum nu sîntem la Timiș.

– Jocul trebuie respectat oriunde. Dacă n-ai albastru, îți dau ceva de făcut.

– Dar tu ai albastru? rîse Tudorel.

– Dacă te-ai uita mai bine la mine, ai găsi singur răspunsul.

O privi atent. Fata avea într-adevăr ceva albastru, chiar foarte albastru: ochi albaștri! Pînă atunci, Tudorel nu observase.

– Și ce poruncă or să-mi auda urechile?

– Dă-i omului banii înapoi, șopti repede Marina.

– Poftim? Da' de ce să-i dau?

– Fără întrebări. Eu am albastru, tu n-ai albastru. Dă-i banii înapoi.

– N-ar trebui să te amesteci, bombăni Tudorel. Nu dau nimic.

– Am albastru la mine, repetă ea, privindu-l tăios. Calci regula jocului?

Tudorel înapoie, strîmbîndu-se, banii. Bătrînul șofer era nespus de stînjenit. Ai fi spus că se simte vinovat de supărarea lui Tudorel. Dar Tudorel era supărat numai pe Marina.

– O să am grijă din timp să nu mai nimerim în aceeași tabără. Dă-mi cutia, n-o mai ține ca pe o mătură. Știi măcar la ce servește?

– Parcă ar fi un joc de șah... Joci șah?

– De performanță, fetițo. După-amiază am un simultan, dar tu probabil nu știi ce înseamnă asta.

Ecourile acestei întîmplări nu-l sîcîiră totuși prea îndelung pe Tudorel. Avea multe de făcut. După ore, luă conducerea operațiunilor privind aranjarea meselor de șah și a scaunelor, controlul ceasurilor. Locul său era la masa nr. 16. Potrivit rezultatelor pe care le obținuse la ultimele concursuri, Tudorel nu era decît al șaisprezecelea jucător din școală, dar trăgea nădejde să poată ajunge, nu după multă vreme, la masa nr. 1.

Deocamdată, avea o atribuție importantă: să-l primească pe oaspete la intrarea profesorilor. Emoționat, dădu fuga într-acolo, și ce-i văzură ochii? Din nou, fata de la Timiș, Marina.

– Văd că nu scap de tine! Ai luat-o în serios cu simultanul? oftă el. Nu este pentru începători.

Fata părea însă a se fi schimbat, avea ceva nou și foarte serios în ochii care parcă nu mai erau albaștri, ci de-a dreptul negri.

– Vom vedea. Participanții s-au adunat? Începeam imediat. Ești amabil să-mi arăți drumul?

– Acum nu pot. Ia-o înainte și la stînga, dar n-o să poți juca, toate mesele sînt ocupate. Eu rămîn aici să-l aștept pe maestrul de șah Marin Done.

– În evidența Federației nu există nici un maestru Marin Done, ci doar maestra Marina Done, adică eu, spuse fata cu un fel de răceală.

– Tu... dumneata... ești... maestra?! Cum... cu dum... cu tine dăm simultanul?! se bîlbîi Tudorel.

– Exact. Dacă știam că înveți la școala asta, nici nu mai veneam. În orice caz, cu voi nu mai vreau să joc. La revedere.

– Stai, șopti el. Cum adică nu vrei să joci cu noi? De ce?

– Am plecat. Dacă și ceilalți sînt prost crescuți ca tine... Cu categoria asta nu joc!

– Nu sînt toți ca mine, pe cuvînt! șopti el disperat. Ceilalți sînt fără cusur, ai să vezi. Nu poți pleca. Te rog să rămîi! Doar am fost împreună la Timiș...

– Să mă gîndesc, nu știu, spuse ea. Nu prea meriți. Numai dacă ai la tine ceva albastru. Atunci ai avea dreptul să-mi ceri să joc și cu voi.

– N-am nimic albastru, oftă Tudorel. De unde să am? Iar începi... Ba am. Cerul! Nu este el albastru? Și nu este al tuturor? Deci este și al meu. Am albastru. Întotdeauna îl voi avea!

Marina zîmbi și el văzu că avea din nou ochi albaștri.

OVIDIU ZOTTA

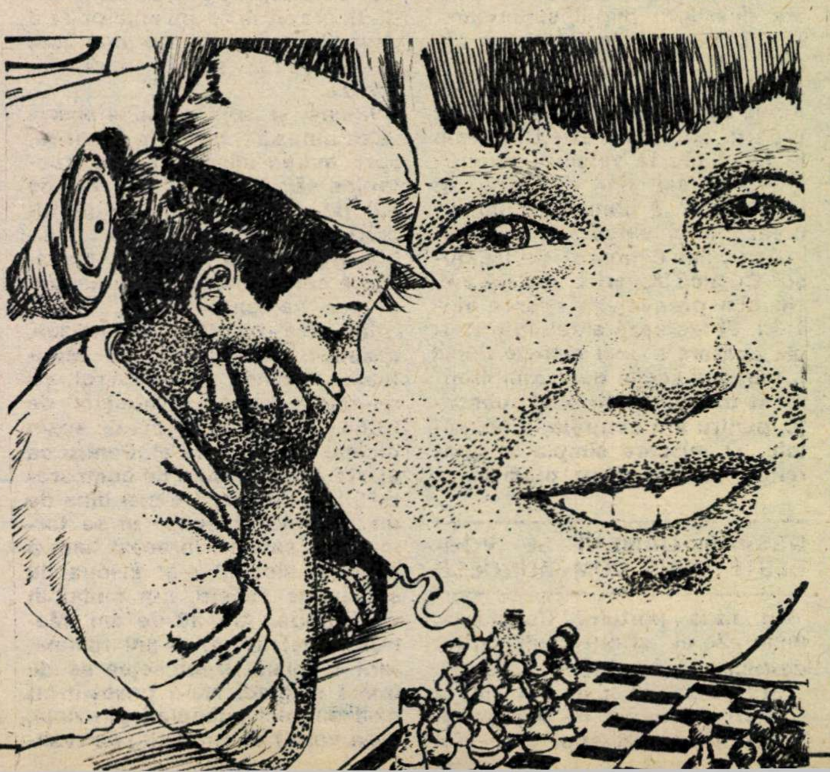

ISTORIE, CULTURĂ, CIVILIZAȚIE

Omul și instrumentele muzicale

(1)

Încă în urmă cu multe milenii, omul — iubitor de sunete melodioase, sensibil la tot ceea ce reprezintă frumusețe și armonie — s-a preocupat de realizarea unor instrumente muzicale. A construit astfel atît instrumente simple de percuție (tobe), de suflat (fluiere), cît și unele cu coarde care vibrau plăcut prin ciupire (harfa, lira) sau prin lovire (un fel de țambal), ori prin frecare cu un arc — descoperind că înălțimea sunetului emis depinde de lungimea, grosimea și întinderea coardei.

Se pare că primul instrument muzical făurit de om a fost **toba** (deși la început era folosită numai pentru semnalizări și comunicații sonore), urmată apoi de **fluier.** După acestea au apărut instrumente cu coarde ciupite. Muzica marilor civilizații ale antichității ne va rămîne pentru totdeauna necunoscută, dar știm că ea a existat și a avut un rol deosebit în viața oamenilor din acele depărtate epoci istorice. Am aflat despre aceasta datorită dovezilor rămase prin hărnicia și talentul artiștilor vremii care au realizat sculpturi, fresce, picturi, au scris texte și au făurit instrumente muzicale descoperite, peste veacuri, în morminte și în ruine. Vestigii egiptene atestă folosirea **harpei** încă din îndepărtatele timpuri ale secolelor XXVIII-XXVI î.e.n. În urmă cu vreo 4 700 de ani, sumerienii, asirienii și babilonienii cîntau la **liră.** Chiar pe atunci existau organizate adevărate orchestre.

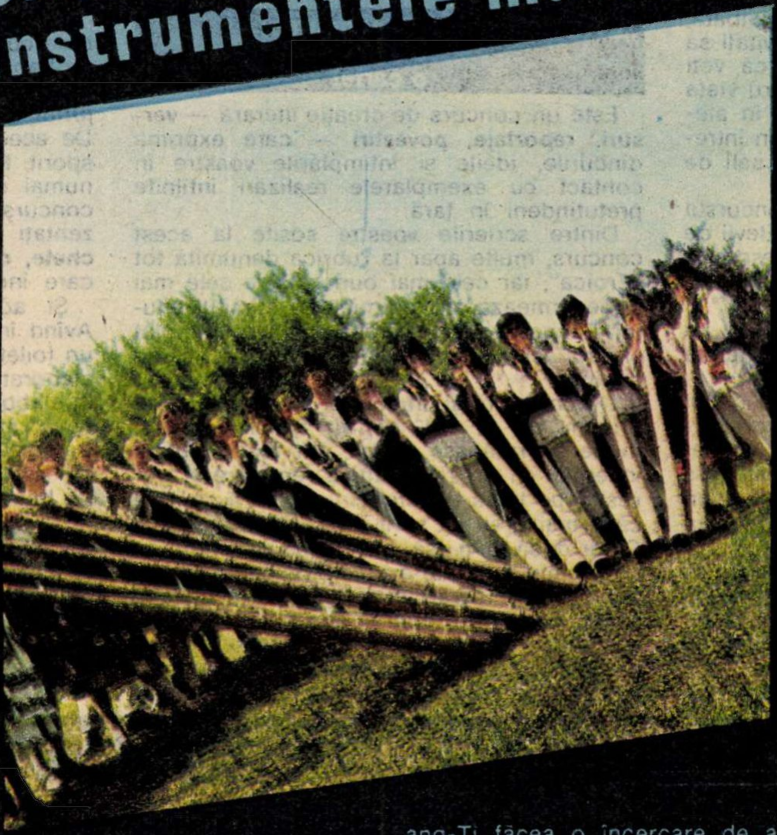

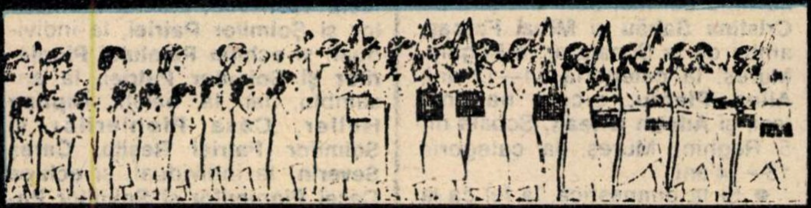

Cel mai vechi strămoș cunoscut al viorii a fost lucrat în India, cu peste șapte mii de ani în urmă. Se numea **ravanostron,** iar pe coardele lui se cînta cu ajutorul unui arc obișnuit de vînătoare. **Chitara** și **lăuta** au fost aduse în Europa de arabi, cu multe secole în urmă. Dar, cum am mai arătat, fluierele se remarcă nu doar printre cele mai vechi, ci și printre cele mai răspîndite instrumente muzicale atît în Europa, cît și în Asia și America. Erau confecționate din lut sau din lemn și chiar din argint. Le-a urmat, pare-se, în familia instrumentelor de suflat, **naiul,** alcătuit din mai multe fluiere legate între ele. Dintre instrumentele de percuție, în afară de tobe se bucură de o existență multimilenară și altele: **cilindrii** de metal sau de lemn care, potrivit lungimii și grosimii lor, produceau sunete diferite; **gonguri** (discuri uriașe de metal, ce se lovesc cu un ciocan și emit un sunet întunecat, dar solemn, ce se aude pînă departe), folosite și azi în orchestrele simfonice.

Cu 2 600 de ani î.e.n., Huang-Ti făcea o încercare de a codifica muzica chineză, atribuind nume poetice diferitelor note; astfel **do** a fost numit „clopotul galben", **re,** „marele vîrf de săgeată", **sol,** „clopotul de lemn", **si,** „clopotul ecoului" etc. Grecii au formulat o teorie muzicală inspirată din opera lui Pitagora, care a stat la baza muzicii europene. Se pare că tot în Grecia antică s-a născut ideea succesiunii celor șapte note muzicale, numite mai tîrziu gamă. **Lira-chitară** a lui Orfeu era instrumentul preferat al vechilor greci. Se spune că Amphion, rege al Tebei, în jurul anilor 1370 î.e.n., era un vestit cîntăreț la liră. Tot prin acea vreme, Linus, poet și muzician grec, a introdus ritmul în poezie și a pus pe melodii cele dintîi versuri. El l-a avut ca discipol pe Orfeu. În jurul anului 200 î.e.n. a fost inventat, în Grecia, instrumentul de suflat numit **choros,** un fel de trompetă, iar pe la 170 î.e.n. se crede că Ctesibius ar fi făurit un instrument alcătuit din mai multe fluiere mari, cu tonuri diferite, socotit cel dintîi strămoș de orgă.

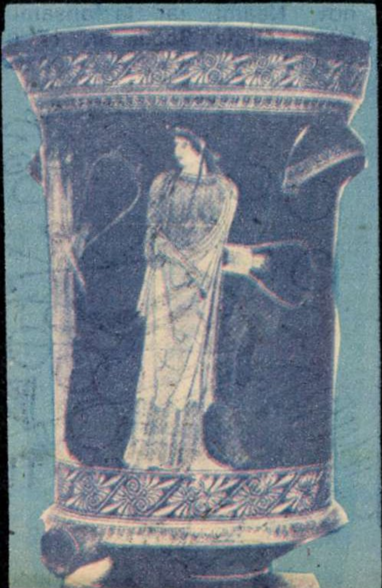

Depășind pragul erei noastre, oamenii s-au preocupat tot mai mult de teoria muzicii, de introducerea unui sistem de notare a sunetelor, de făurirea a noi instrumente și perfecționarea celor vechi, găsirea unor mijloace mai expresive de interpretare... Astfel, în anul 915, Huebald din Flandra a făcut încercări de armonizare în muzică, însă fără succes, deoarece n-a putut depăși dificultatea notării. Cam un secol mai tîrziu, italianul Guy d'Arezzo a inventat notele muzicale și gama, destul de apropiate de cele actuale, așezînd notele pe linii (portative), însă fără a ține seama de măsură. În anul 1 200, Franco din Colonia introduce acordurile, regulile tactului și ale timpului împărțind notele în patru valori: maxima, longa, brevis (scurtă) și remibrevis.

Înainte de secolul al X-lea este inventat **arcușul,** care favorizează construirea unor tipuri superioare de instrumente cu coarde, cu sonorități și timbre nemaiauzite pînă atunci, alcătuind familia **violelor** din secolul al XVI-lea: **vioara, viola, violoncelul** și **contrabasul.** Cea care atinge o treaptă înaltă de perfecțiune este vioara, datorită cunoștințelor și artei unor încă neîntrecuți lutieri italieni: Nicolo **Amati** (1596—1648), Antonius Stradivarius (1644—1737) și Giuseppe Guarnerius (1687—1745). Sunetelor unor viori create de Stradivarius le-a dat strălucire și desăvîrșitul muzician român, care a fost George Enescu.

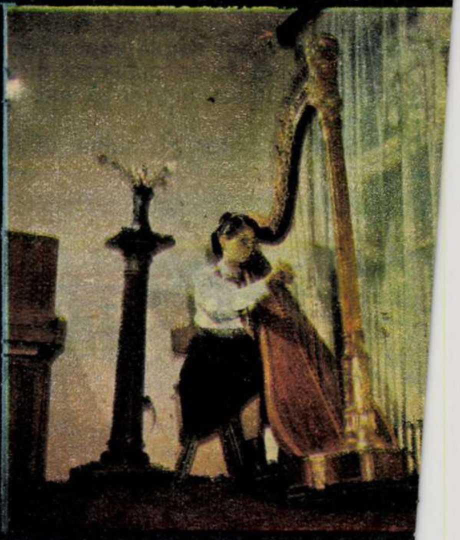

CLAUDIU VODĂ

va invităm la

CONCURSURILE REVISTEI „CUTEZĂTORII“

O ZI DIN VIAȚA ROMÂNIEI DE AZI

La acest concurs aveți pentru întîia oară prilejul să vă măsurați forțele cu fotografii și cu fotoreporterii profesioniști!

Este cel mai mare concurs fotografic organizat pînă acum.

Cînd se desfășoară? În ziua de sîmbătă, 20 mai 1989. În această zi sînteți invitați să efectuați fotografii oriunde credeți că veți surprinde imagini semnificative pentru viața României de azi: în școala voastră, în ateliere, pe terenul de sport, în cartier, în întreprinderi, pe ogoare, pe șantiere, în săli de spectacole și așa mai departe.

Cine participă? ● Sînt invitați la concursul nostru toți pionierii — deci și tu! ● Elevii de liceu și studenții ● Părinții ● Profesorii ● Ceilalți fotografi amatori ● Și, bineînțeles, fotografii profesioniști!

Unde și cînd veți trimite fotografiile? La redacția revistei noastre, punîndu-le în cutia poștală pînă cel tîrziu 27 mai 1989.

Care sînt premiile? Juriul — alcătuit din cei mai cunoscuți artiști fotografi, fotoreporteri, operatori de film și ziariști — va decerna pentru fiecare din cele cinci categorii de participanți **cîte 30 de premii.** În plus, **un televizor** pentru cea mai reușită imagine sau set de imagini din tot concursul!

Mai mult: cu cele mai reușite fotografii se va organiza **o amplă expoziție** la București, ele urmînd să fie publicate nu numai în revista „Cutezătorii", ci și **într-un album de artă.**

Stimate cititor, nu numai că ești invitat să participi în calitate de prieten al revistei, dar **te rugăm să faci cunoscut acest concurs prietenilor, profesorilor, părinților și cunoștințelor tale,** prezentîndu-le modul de participare pe care ți l-am descris. Avem în vedere că, în acest sens, vei fi nu numai un bun participant, ci și un bun organizator!

„EROICA“ — un concurs, o rubrică, o carte!

Este un concurs de creație literară — **versuri, reportaje, povestiri** — care exprimă gîndurile, ideile și întîmplările voastre în contact cu exemplarele realizări întîlnite pretutindeni în țară.

Dintre scrierile voastre sosite la acest concurs, multe apar la rubrica denumită tot „Eroica", iar cele mai bune dintre cele mai bune urmează a fi premiate la sfîrșitul anului. Ele vor fi publicate așa cum s-a întîmplat și pînă acum, în paginile unor cărți scrise de copii.

O constatare și, în același timp, o invitație: primim de la voi, pentru acest concurs, multe și frumoase poezii, dar foarte puține încercări în proză — adică reportaje și povestiri pe tema concursului. Oare vi se pare că e mai greu să scrii proză decît versuri?! Chiar dacă ar fi așa, trebuie să vă gîndiți că un premiu e cu atît mai valoros cu cît corespunde unei lucrări mai dificile! Pe de altă parte, a scrie un reportaj sau o povestire înseamnă a extrage din realitate fapte cît mai grăitoare, a construi un subiect, a avea personaje bine caracterizate și a povesti în mod cît mai atrăgător despre toate acestea. Nu este tocmai ușor, dar cu atît mai mult trebuie să încercați! Cine reușește? Poate **chiar tu,** cel care citești aceste rînduri!

SEMAFOR

Concursul și rubrica „Semafor" vă sînt bine cunoscute. Mai puțin cunoscut vă este, probabil, faptul că, în clipa de față, datorită lucrărilor foarte bune pe care le-ați trimis, juriul are... greutăți în stabilirea premiilor. De aceea s-a propus ca numărul lor să fie sporit. Propunere acceptată! Este vorba însă numai despre prima etapă din acest an a concursului. Sînteți așteptați deci să vă prezentați cu **foiletoane, schițe satirice, anchete, caricaturi etc,** pentru etapa a doua, care începe chiar astăzi.

Și acum, rezolvarea unei „probleme". Avînd în vedere că o anchetă, o caricatură, un foileton satiric etc sînt uneori anevoie de elaborat, unii participanți au simțit nevoia ca în elaborarea lucrărilor ei să fie ajutați de cineva: mama, tatăl, profesorul, bunicul, un frate sau o soră mai mare. Au făcut acest lucru avînd încă teama că procedează incorect: Ei bine, incorect este doar faptul că au uitat să precizeze acest lucru în scrisoare! **Să clarificăm situația: oricare cititor poate să colaboreze cu cineva în elaborarea unei lucrări,** cu condiția să precizeze neapărat în scrisoare de către cine a fost ajutat! Dacă lucrarea este reușită, vor fi premiați ambii autori, asta-i tot! Și e foarte bine, nu credeți?

PIONIERI ÎN ÎNTRECERILE „DACIADEI"

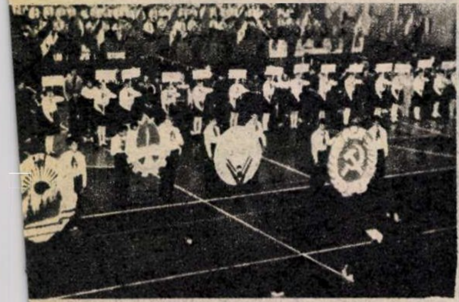

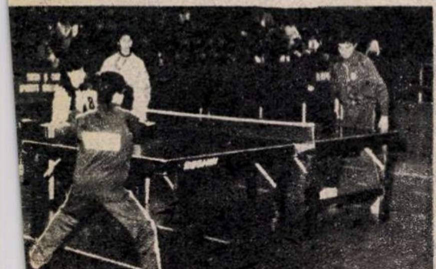

CAMPIONI '89

Aflate în plină desfășurare, întrecerile sportive pionierești din cadrul etapei de masă a „Daciadei", și-au și desemnat campionii naționali la trei discipline sportive: la tenis de masă, la badminton și la gimnastică. Convinși că doriți să aflați care sînt acești noi campioni și fiind siguri, totodată, că unii dintre ei vor ajunge, peste cîțiva ani, pe cele mai înalte trepte ale sportului de performanță, vi-i prezentăm mai jos. Iată-i:

● În cadrul Cupei „Pionierul" la tenis de masă, pe locurile întîi s-au situat următorii: **Denisa Rencu,** Școala Oltina, Constanța, și **Marius Cînjan,** Școala nr. 12 Craiova, Dolj, la categoria 11—12 ani; **Mariana Stanciu,** Școala nr. 7 Sfîntu Gheorghe, Covasna, si **Călin Sotelecan,** Liceul „George Coșbuc", Cluj-Napoca, județul Cluj, la categoria 13—14 ani.

● La Cupa Caselor Pionierilor și Șoimilor Patriei cîștigători au fost: **Mihaela Tatiana Liahu,** C.P.Ș.P. Botoșani, și **Remus Iana,** C.P.Ș.P. Timișoara, la categoria 11—12 ani; **Mioara Rîndașu,** C.P.Ș.P. Tg. Jiu, Gorj, și **Ovidiu Milici,** C.P.Ș.P. Cîmpulung Moldovenesc, Suceava, la categoria 11—13 ani.

● Cupa „Pionierul" la badminton i-a impus atenției generale ca fiind cei mai buni din țară pe **Cristina Sabău** și **Mihai Farcaș,** ambii de la Școala nr. 2 Reghin, Mureș, la categoria 11—12 ani; **Alina Pieptu,** Liceul național Iași, și **Adrian Oltean,** Școala nr. 5 Reghin, Mureș, la categoria 13—14 ani.

● Și la gimnastică, la fel ca la tenis de masă, s-au desfășurat două competiții ale purtătorilor cravatei roșii cu tricolor. Pe locul întîi, în cadrul Cupei „Pionierul" s-a situat, la individual fete, **Sabina Mazilu,** Școala Roznov, Neamț, iar la ansamblu fete, **echipa Școlii nr. 17** din Ploiești, Prahova. La Cupa Caselor Pionierilor și Șoimilor Patriei, pe cea mai înaltă treaptă a podiumului au urcat, la fete, **Daniela Vasilescu, Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei,** la individual, și **echipa Palatului Pionierilor și Șoimilor Patriei,** la ansamblu, iar la băieți, **Ciprian Heller, Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei Reșița, Caraș Severin,** la individual, și **echipa Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei Timișoara, Timiș,** la ansamblu.

Tuturor campionilor naționali '89 la aceste discipline sportive le transmitem calde felicitări și urări de noi și tot mai valoroase succese atît la învățătură cît și în sport.

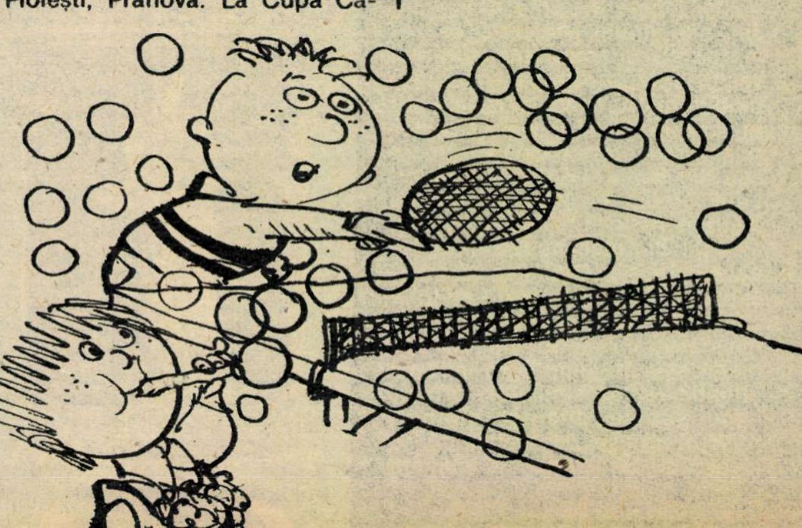

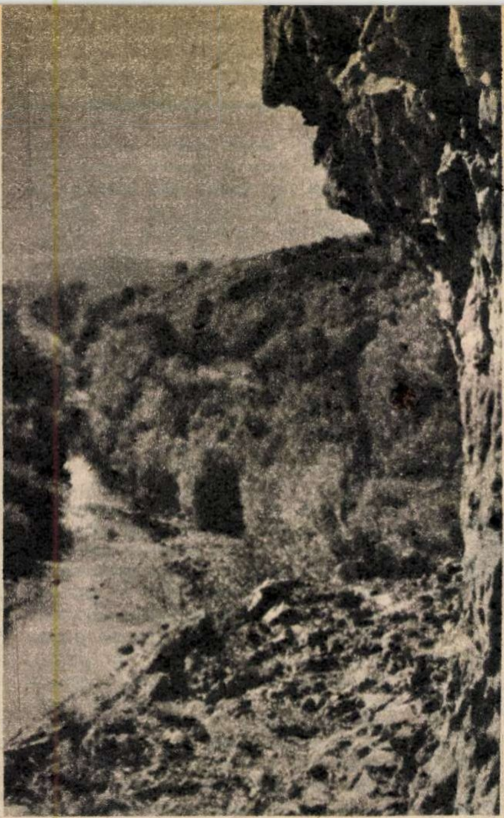

Ați întrebat? Vă răspundem!

Monument al naturii

● „Am auzit că pe lingă „Sfinxul" Bucegilor sau «Babele», in țara noastră există și alte asemenea monumente create de natură. Este adevărat?" ne întreabă EMILIA PETROVAN din TIMIȘOARA.

În țară mai există multe astfel de monumente ale naturii. Parcurgînd sălbaticele chei ale rîului Nera, în județul Caraș-Severin, de pildă, întîlnești la un moment dat o formație stîncoasă de o formă aparte. Ca și altele asemănătoare, a fost modelată de natură, prin acțiunea lentă a șiroirilor de ape, a vîntului și a diferențelor de temperatură... Interesant este că, văzută din profil, seamănă cu o figură omenească, pe care se distinge: arcada ochiului, nasul acvilin, buzele, bărbia voluntară și un gît prelung, așa cum observați în imaginea fotografică. E cunoscută sub numele de „Sfinxul" Nerei. (C.V.)

Ce este procesul de fotosinteză?

● „Sînt pasionat de biologie și aș dori să știu mai multe despre procesul de fotosinteză", ne-a scris DORU BOGDAN, clasa a VIII-a, ORAVIȚA, județul Caraș-Severin.

Fotosinteza este procesul fiziologic cel mai important din viața plantelor, deoarece în acest proces ia naștere materia organică din materia anorganică. În procesul de fotosinteză natura se dovedește un chimist desăvîrșit, care folosește materii prime ieftine, răspîndite peste tot (apa și bioxidul de carbon) și o sursă de energie inepuizabilă — energia razelor solare.

În anul 1772, fizicianul englez Pristley descoperă procesul fotosintezei demonstrînd că plantele au o proprietate pe care nu o au animalele: pot trăi într-o atmosferă încărcată cu bioxid de carbon, în lipsa oxigenului. Ținînd un șoricel sub un clopot de sticlă, acesta se va asfixia. Dacă în aceeași atmosferă se introduce o ramură verde de mentă, aceasta nu numai că nu se va ofili, ci chiar va crește. Introducînd acum din nou șoricelul, se constată că acesta se simte foarte bine și, cît timp este împreună cu planta verde, trăiește fără semne de îmbolnăvire. Prin această experiență simplă, Pristley a dovedit că plantele „însănătoșesc" aerul atmosferic, produc mereu o substanță necesară pentru animale și, consumînd substanța care viciază atmosfera, o face propice pentru animale. În acea perioadă nu se cunoștea nici oxigenul (descoperit ulterior chiar de Pristley), nici bioxidul de carbon. După descoperirea acestor gaze s-a putut stabili mai bine în ce constă procesul de fotosinteză. Un alt cercetător, **Ingenhonsz** arată că numai plantele verzi sînt capabile de fotosinteză și numai în prezența luminii. La întuneric, plantele viciază atmosfera ca și animalele.

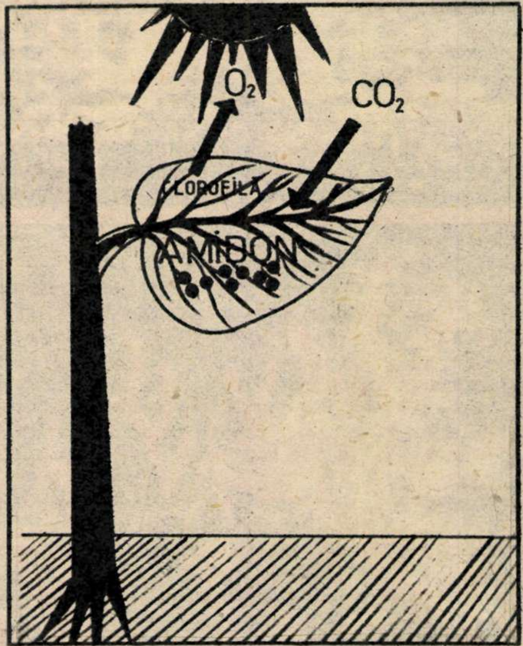

În ultimul timp s-au făcut progrese uriașe pentru cunoașterea și aprofundarea procesului de fotosinteză, iar în viitor va fi posibil ca acesta să fie reprodus în condiții de laborator și în afara celulelor.

Fotosinteza reprezinta cel mai grandios proces fiziologic care se desfășoară permanent în natură, fără de care viața pe Terra nu ar putea exista și perpetua.

Biolog dr. Gheorghe Mohan

Pe scurt

● Andreea Ciobanu — Cîmpulung, Argeș. Inventatorul englez Richard Trevithick a construit un motor cu abur de înaltă presiune cu care a dotat un tip de locomotivă (patentată în 1802), un vehicul propulsat cu abur (1803) și o locomotivă (1804). Totuși în domeniul feroviar inginerul englez George Stephenson este considerat întemeietorul acestui tip de transport **● Robert Mutescu — Băile Herculane.** Penicilina este primul dintre antibiotice, descoperit de Alexander Fleming în 1929. Primele aplicări terapeutice au fost făcute în timpul celui de-al doilea război mondial, deoarece de abia după 10 ani de la descoperirea ei, cercetătorii E.B. Chain și H.W. Florey au experimentat-o și i-au demonstrat eficiența ei. Este utilizată în septicemii, scarlatina, pneumonii etc. Vaccinul antirabic a fost descoperit și aplicat de către savantul francez Louis Pasteur în 1885. (N.P.).

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT

PREZENTAREA RAPORTULUI INDIVIDUAL AL PIONIERULUI

Între îndatoririle ce revin comandamentelor pionierești din toate unitățile și detașamentele, un loc important revine preocupării pentru buna organizare și desfășurare a adunărilor lunare cu ceremonial, în cadrul cărora, după dezbaterea temei aflate pe ordinea de zi, pionierii din ciclul gimnazial prezintă raportul individual asupra modului în care și-au îndeplinit îndatoririle și sarcinile ce le-au fost încredințate.

Întrucît în cadrul unei asemenea adunări nu pot prezenta raportul individual decît 2–4 pionieri, este necesar ca fiecare comandament să-și întocmească, încă de la începutul anului școlar, un grafic de desfășurare, astfel încît, pînă în ultima lună de școală, să fie cuprinși toți pionierii în această importantă acțiune.

În pregătirea raportului individual, purtătorii cravatei roșii cu tricolor vor porni de la o cît mai bună cunoaștere a drepturilor și îndatoririlor ce le revin potrivit Statutului Organizației Pionierilor și prevederilor Codului etic al pionierului. La ce probleme se vor referi, așadar, pionierii în raportul pe care îl vor prezenta în fața detașamentului? În primul rînd se va avea în vedere modul în care își îndeplinesc principala îndatorire patriotică, învățătura, prezentînd rezultatele obținute și analizînd în spirit autocritic neîmplinirile. Se vor face, de asemenea, referiri la activitatea tehnico-productivă, la comportare, la respectarea prevederilor Codului etic al pionierului. Un loc important din raportul individual trebuie să-l ocupe prezentarea modului în care pionierul și-a îndeplinit sarcinile permanente pe care le-a avut în cadrul detașamentului, a contribuției aduse la organizarea și desfășurarea activităților din detașament.

Pentru a-și face o imagine cît mai completă asupra activității desfășurate de către colegul care prezintă raportul, membrii comandamentului, cît și ceilalți membri ai detașamentului, pot adresa diferite întrebări referitoare la contribuția pionierului respectiv la îndeplinirea programului de activități, la organizarea unor acțiuni etc.

După prezentarea raportului individual, comandamentul, ca și alți pionieri, fac aprecieri asupra acestuia, subliniind realizările obținute de colegul care a prezentat raportul și arătînd, totodată, lipsurile asupra cărora acesta trebuie să-și concentreze eforturile, în vederea lichidării lor. Se vor face, de asemenea, recomandări și se vor stabili cele mai potrivite măsuri concrete pentru îmbunătățirea activității.

Susținerea raportului individual de către fiecare pionier contribuie la creșterea răspunderii față de organizarea, desfășurarea și conducerea propriilor activități, dar și la o mai deplină valorificare a spiritului de inițiativă și a capacității organizatorice a fiecărui membru al colectivului.

Enciclopedie „Cutezătorii“

MAREA BARIERĂ DE CORALI

Între operele pe care natura le-a creat de-a lungul a milioane de ani, Marea Barieră de Corali (Marea Barieră australiană de recife) este cel mai mare complex de corali de pe planeta noastră. Această minune a naturii ce-și ridică fortificațiile din adîncurile unor ape de un albastru neobișnuit este creația oceanului și a făpturilor sale. Monumentala construcție se întinde pe o lungime de peste 2 000 km, cuprinzînd o suprafață de 128 000 km², de-a lungul țărmului australian, în partea de vest a Mării Coralilor din dreptul insulei Heron spre nord, pînă în dreptul insulei Murray din strîmtoarea Torres. Deoarece coralii nu se pot dezvolta în zone unde temperatura apei este mai mică de 20°C, aceștia nu și-au întins construcțiile spre sud de insula Heron, unde apele încep să se răcească. Nici mai la nord de insula Murray nu s-au întins, deoarece apele dulci ale rîurilor care vin din Noua Guinee i-ar fi ucis. Căci pentru corali, temperatura apei, lumina, gradul de salinitate și conținutul de hrană și oxigen al apei sînt decisive.

În Marea Barieră de Corali, sute de mii de specii de corali de cele mai vii culori își înalță aici turnurile și ramurile deasupra unei platforme calcaroase construită de-a lungul timpului de predecesorii lor. Nu i-au clintit nici valurile măcinătoare, nici furtunile. Se spune că dacă această platformă ar fi fost alcătuită din cele mai rezistente roci continentale, ea ar fi dispărut de mii de ani, măcinată de ape. Dar opera coralilor a rămas în picioare, sfidînd timpul.

Marea Barieră de Corali a fost descoperită în anul 1670 de exploratorul englez James Cook, cînd vasul său „Endeavour“ era cît pe aci să eșueze pe un banc de corali. Astăzi, între Marea Barieră de Corali și coasta australiană pot circula numai navigatori deosebit de pricepuți, care știu să se strecoare printre pericolele nevăzute ce se pot ivi aici la orice pas.

Nici un loc din natură nu este atît de plin de viață exuberantă ca Marea Barieră de Corali. Interminabilul șir coraligen aflat la o distanță de 150—200 km de țărmul continentului reprezintă, de fapt, o adevărată grădină zoologică submarină în care natura a concentrat atît cele mai frumoase, cît și unele dintre cele mai disgrațioase creații ale ei. Aici cele mai mici făpturi marine conviețuiesc alături de cele mai mari reptile. Se întîlnesc, de asemenea, unele dintre cele mai frumoase specii de pești, precum și diferite animale cu înfățișare de plante sau plante cu înfățișare de animale. Alături de păstrăvul cu pete albastre trăiesc pești-papagali verzi, de culoarea mazării, trandafirii sau de culoarea bronzului, rîndunica-de-mare, cu dungi verticale, negre și aurii. Numeroase alte specii de pești au veșmîntul atît de colorat încît își ascund formele de pește. Unii sînt monocromi, de un albastru intens, în timp ce alții poartă veșminte de un galben strălucitor combinat cu negru mat, alb cu portocaliu sau verde cu maro. Aceștia sînt doar locuitorii înotători ai recifului. Meduze, moluște dintre cele mai ciudate, stele și arici de mare, ca și numeroase alte vietăți agățătoare decorează deopotrivă reciful. Și toate aceste făpturi sălășluiesc în complexul de structuri realizate de unul dintre cei mai simpli membri ai regnului animal de dimensiuni microscopice. Dacă am cerceta un coral extras de curînd din apele mării — fie unul dintre cei care își desfac crenguțele în formă de copac sau coarne de cerb, fie unul dintre cei cu aspect de sferă sau de ciupercă —, am observa că acesta este format dintr-o multitudine de alveole. Fiecare dintre aceste alveole este ocupată de o mică viețuitoare: polipul. Acest organism foarte primitiv este format dintr-o simplă cavitate căptușită cu țesuturi vii, foarte puternic încrețite, ce se deschid spre exterior printr-un orificiu înconjurat de o coroană de tentacule, cu ajutorul cărora își capturează hrana. Sînt puține insule de corali în zona Marii Bariere, fiindcă cea mai mare dintre alcătuirile care constituie recifele se află sub apă. Totuși există numeroase complexe de corali ce ocupă zeci de kilometri pătrați, care sînt în permanență în bătaia soarelui și deci servesc drept uscat, ca loc de popas pentru păsările recifului și pentru țestoasele care vin să-și depună ouăle. Chiar și micile recife coraliere nisipoase, lipsite de copaci, sînt pline de păsări ce vin să-și facă cuibul aici în timpul primăverii australe. Insulele împădurite, precum insula Fairfax, găzduiesc numeroase păsări de mare. Oameni nu prea traiesc pe insulițele de corali. Doar insulele Heron și Green sînt locuite. Puțini oameni mai pot fi găsiți la cele cîteva faruri de semnalizare, risipite de-a lungul Marii Bariere de recife și la două-trei avanposturi unde locuiesc cercetatorii vieții recifelor. Multe alte insulițe sînt nelocuite, necercetate. Între stîncile îmbrăcate cu bureți și grupuri de corali ce se ridică din ape, se întinde nisipul. La baza fiecărei stînci există numeroase scobituri unde se odihnesc marii pești de pradă, precum codul de stîncă Maori, codul cu rețea de sîrmă, păstrăvul coralilor și chiar rechinii. În apele dintre stînci trăiesc peștele liliac, peștele papagal, peștele buzat și numeroși alți pești tropicali, cu spini ascuțiți ca niște lănci ce se întind pe ambele parți ale corpului, începînd de la baza cozii. Pretutindeni, făpturile recifului își duc existența astfel încît întreaga citadelă de corali e plină permanent de mișcare și culoare. Noaptea, mulți dintre peștii prădători merg la culcare, schimbîndu-și culorile strălucitoare din timpul zilei în „haine“ lipsite de culoare, pentru noapte. Noaptea peștii sînt mai rari, în schimb formele inferioare de viață sînt abundente. Moluștele ies din nisip în căutare de hrană, crabii, stelele și aricii de mare mișună și ei. Dar cei ce modifică total decorul apelor nopții sînt polipii de corali, răspîndiți cu milioanele ca niște galaxii de flori. Hrănindu-se mai ales noaptea, ei își întind tentaculele pentru a prinde planctonul. În timp ce-și capturează hrana, polipii de corali sînt atacați de diferiți inamici. Cel mai periculos dintre aceștia este steaua de mare. În ultimii ani, stelele de mare s-au înmulțit într-atît încît ele distrug permanent mari colonii de corali, lăsînd în urmă doar calcarul mort. Acestui dușman i se alătură un altul, tot atît de primejdios: poluarea. Ca și stelele de mare, ea tinde să primejduiască milenara fortificație pe care însăși viața a înălțat-o în apele Pacificului.

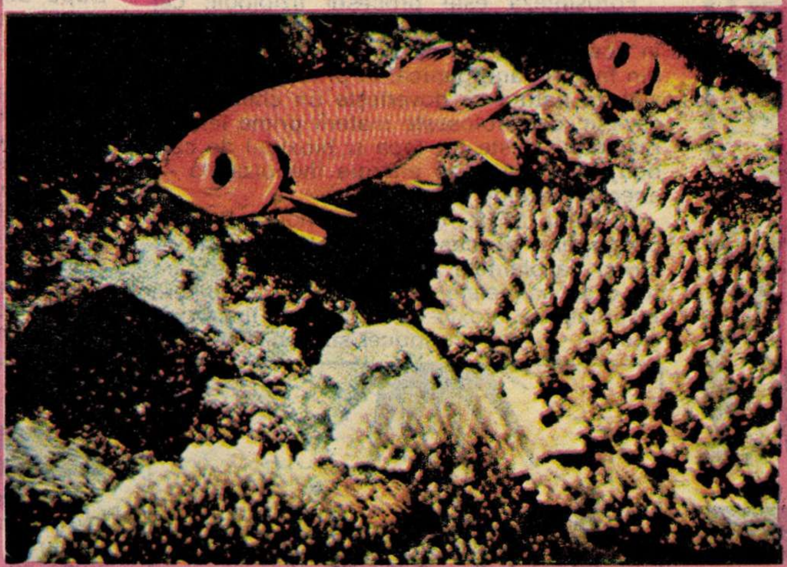

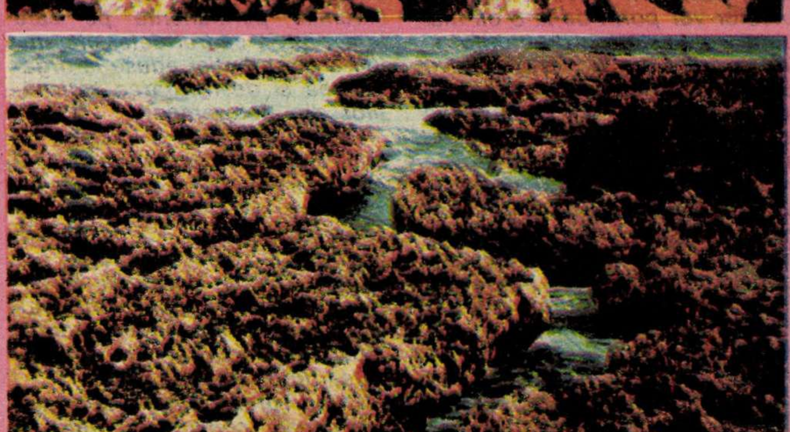

ECATERINA ROȘCA

A

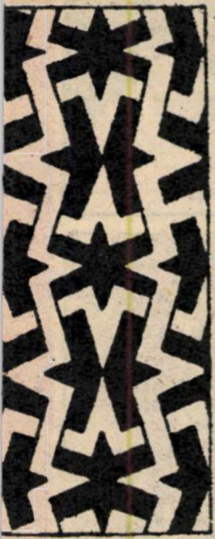

B

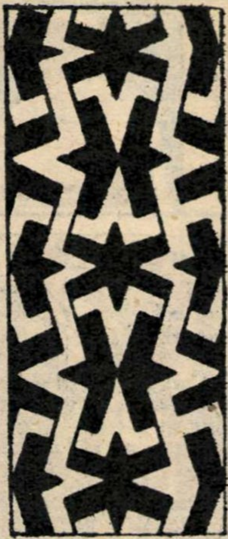

OBSERVAȚI DEOSEBIRILE?

Desenul A se deosebește de cel notat cu B prin cinci mici detalii. Aflați-le!

Virgil Tomuleț

CALCUL

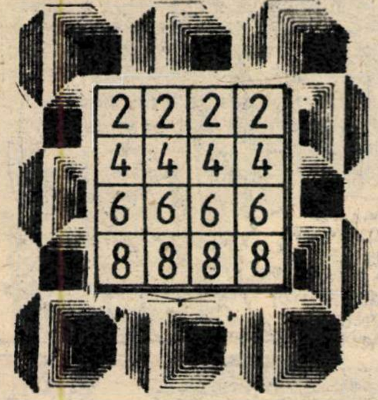

2	2	2	2
4	4	4	4
6	6	6	6
8	8	8	8

Cifrele adunate pe coloanele verticale totalizează 20. Aranjați în așa fel cifrele încît ele să totalizeze 20 și pe orizontale, și pe diagonale.

Virgil Tomuleț

POPAS ÎN CHIMIE

Completați careurile libere potrivit definițiilor: 1 = halogen; 2 = a amesteca metale; 3 = element radioactiv cu numărul atomic 87; 4 = niobiu; 5 = capabilă să elibereze în soluție apoasă ioni —OH; 6 = gaz inert; 7 = îngrămădire de vapori condensați în picături de apă; 8 = crom.

Claudiu Vodă

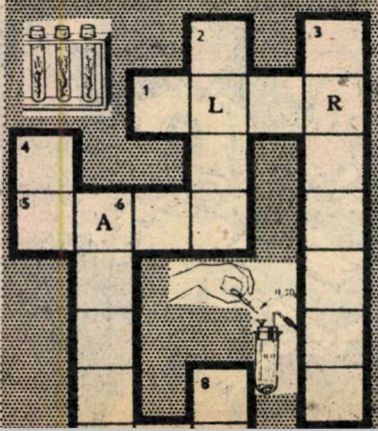

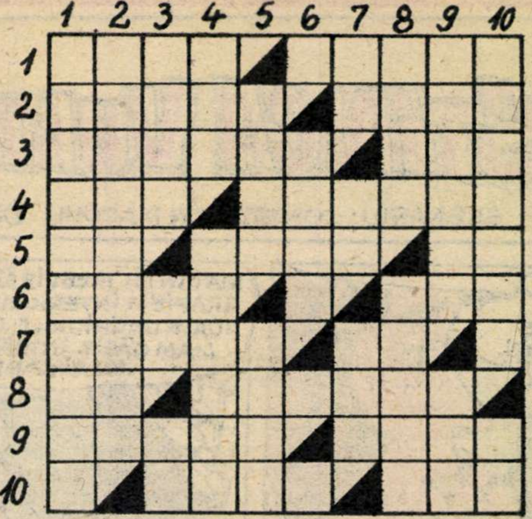

În familie

ORIZONTAL: 1) Cea mai scumpă ființă. Duios și plin de bunătate. 2) În familie. Amîndoi sîntem de-o mamă (fem. sing.). 3) Sînt fiul lui (dim. pl.). Preș. 4) Exclamație de bucurie. A eclipsa. 5) 65 aniversări! Întreaga familie, ba chiar și prietenii. Cuier! 6) Din garderoba bunicului. Mînă caii. 7) Pasăre exotică. Intim pentru dumneata. 8) Vara cea mijlocie! Grațios patruped exotic. 9) Băiat. Ceașcă. 10) Folosit. Tulpină de grîu, orez etc.
VERTICAL: 1) După copilărie. 2) Construcții auxiliare pe lîngă casă. 3) Apelativ respectuos. Coase. Refuz. 4) Cei mai buni. Mașină de gătit. 5) Nu-i acesta. Aspiră. 6) Fiul lui Dedal. 7) Deschide ușa! În trib! Lemn foarte tare. 8) În carnetul școlar. Mobilă-n casă. 9) Ac (fig. pl.) Fata din Lugoj. 10) Pe șa. Usturoi.

Emanoil Aruxandrei
Școala nr. 3,
Vorona, Botoșani

ȘAH

Controlul poziției:
Alb — Rg1, Df4, Ta1, Tf1, Nc1, Ng2, Cc3; pioni; a2, b2, c2, f2, g3, h2;
Negru — Rg8, Dd7, Tb8, Te8, Ng7, Nh3, Ce5; pioni: a7, f7, g6, h7.

De această dată albul începe un atac prematur, care îl duce la pierdere: Td1.

Soluția în numărul următor.

CALITĂȚI

(Triverb: 11, 7, 9)

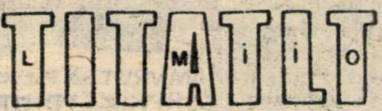

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

ANGRENAJE

În ce sens (a sau b) e necesar să fie acționată maneta din stînga pentru ca gheata din dreapta să lovească mingea?

Claudiu Vodă

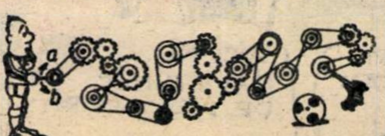

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

Pe verticală: 1) Macarale. 2) Săpături. 3) Ataș. Ocale. 4) Teren. Unit. 5) Rt. Cort. 6) Sial. Ri. Zn. 7) Camion. Mii. 8) Ales. Aride. 9) Lentă. Icar. 10) Tencuire.

Fantezie rebusistă: Antimoniu. Calciubor. Titanazot.

Furnizează lumină: Dinam

Șah: 1... f5 (atacînd dama albă) 2.Cd5! N:d4 3.C:e7+ Rg7 4.N:d4+

Care chei corespund: Cheile 1 și 3 nu se potrivesc.

AGRICOLĂ

(Monoverb: 8—12)

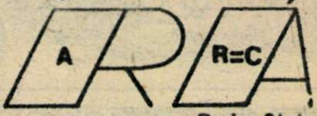

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

TICUȚĂ CEL UITUC

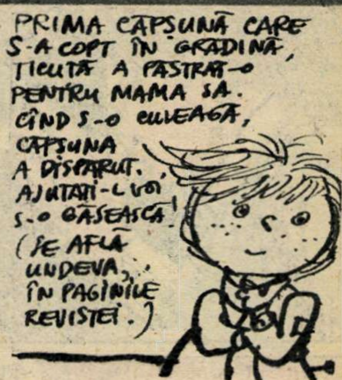

PRIMA CĂPȘUNĂ CARE S-A COPT ÎN GRĂDINĂ, TICUȚĂ A PĂSTRAT-O PENTRU MAMA SA. CÎND S-O CULEAGĂ, CĂPȘUNA A DISPĂRUT. AJUTAȚI-L VOI S-O GĂSEASCĂ! (SE AFLĂ UNDEVA... ÎN PAGINILE REVISTEI.)

COPERTA NOASTRĂ

Foto: Mihai NIEDL

Pionierul Andrei Popa, Școala nr. 1
București, o speranță a tenisului.
Membri ai patrulei de circulați
Școala nr. 179 din Capitală.

CUTEZĂTORII 19 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA
RESPONSABIL DE NUMAR: CONSTANTIN DIACONU; PREZENTAREA ARTISTICĂ: POMPILIU DUMITRESCU; PREZENTAREA TEHNICĂ: IOAN MIHĂESCU

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 16 pagini 1,50 lei

STÎNCA VULTURILOR

SCENARIU: CONSTANTIN DIACONU DESENE: PUIU MANU

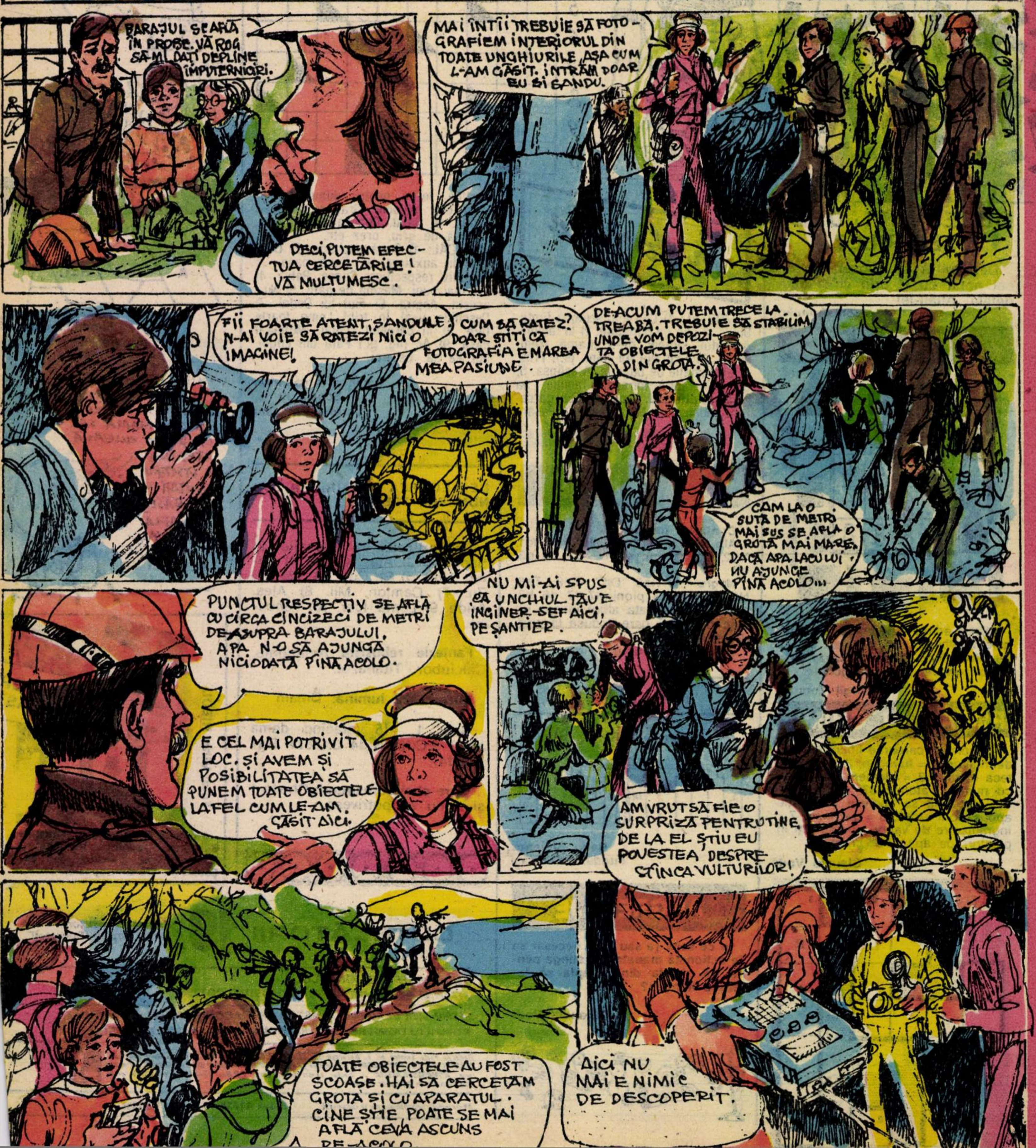
BARAJUL SE AFLĂ ÎN PROBE. VĂ ROG SĂ-MI DAȚI DEPLINE ÎMPUTERNICIRI.
DECI, PUTEM EFECTUA CERCETĂRILE! VĂ MULȚUMESC.
MAI ÎNTÎI TREBUIE SĂ FOTOGRAFIEM INTERIORUL DIN TOATE UNGHIURILE AȘA CUM L-AM GĂSIT. INTRĂM DOAR EU ȘI SANDU.
FII FOARTE ATENT, SANDULE. N-AI VOIE SĂ RATEZI NICI O IMAGINE!
CUM SĂ RATEZ? DOAR ȘTIȚI CĂ FOTOGRAFIA E MAREA MEA PASIUNE.
DE ACUM PUTEM TRECE LA TREABĂ. TREBUIE SĂ STABILIM UNDE VOM DEPOZITA OBIECTELE DIN GROTĂ.
CAM LA O SUTĂ DE METRI MAI SUS SE AFLĂ O GROTĂ MAI MARE. DACĂ APA LACULUI NU AJUNGE PÎNĂ ACOLO...
PUNCTUL RESPECTIV SE AFLĂ CU CIRCA CINCIZECI DE METRI DEASUPRA BARAJULUI. APA N-O SĂ AJUNGĂ NICIODATĂ PÎNĂ ACOLO.
E CEL MAI POTRIVIT LOC. ȘI AVEM ȘI POSIBILITATEA SĂ PUNEM TOATE OBIECTELE LA FEL CUM LE-AM GĂSIT AICI.
NU MI-AI SPUS CĂ UNCHIUL TĂU E INGINER-ȘEF AICI, PE ȘANTIER.
AM VRUT SĂ FIE O SURPRIZĂ PENTRU TINE. DE LA EL ȘTIU EU POVESTEA DESPRE STÎNCA VULTURILOR!
TOATE OBIECTELE AU FOST SCOASE. HAI SĂ CERCETĂM GROTA ȘI CU APARATUL. CINE ȘTIE, POATE SE MAI AFLĂ CEVA ASCUNS PE-ACOLO
AICI NU MAI E NIMIC DE DESCOPERIT.

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

20

JOI, 18 MAI 1989,
ANUL XXIII (NR. 1 127)

DIN SUMAR :

- Trepte ale tinereții revoluționare
- Să descoperim împreună
- Viitorii campioni
- Enciclopedie

CADRAN POLITIC

În atmosfera de însufleţită angajare patriotică, revoluţionară a tuturor colectivelor de oameni ai muncii pentru îndeplinirea exemplară a programelor de dezvoltare economico-socială a României, s-a desfăşurat vizita de lucru a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în judeţul Mehedinţi. Noul dialog al secretarului general al partidului cu muncitorii şi specialiştii, cu cadre de partid şi de stat, a reprezentat o cuprinzătoare analiză a modului în care se acţionează în industrie şi agricultură, în toate domeniile de activitate pentru îndeplinirea planului de producţie, de export şi de investiţii pe anul în curs, stabilindu-se, în acelaşi timp, măsuri pentru ridicarea întregii munci la un nivel calitativ superior, corespunzător cerinţelor şi exigenţelor impuse de dezvoltarea în ritm susţinut a economiei naţionale.

Un moment deosebit în cadrul vizitei l-a constituit importanta cuvîntare rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la marea adunare populară din municipiul Drobeta-Turnu Severin. Zecile de mii de participanţi şi-au însuşit pe deplin, asemeni întregului popor, indicaţiile şi orientările secretarului general al partidului cu privire la perfecţionarea organizării muncii şi modernizării producţiei, ridicarea nivelului tehnic şi calitativ al produselor, aplicarea fermă a cuceririlor ştiinţei şi tehnicii inaintate exprimîndu-şi, totodată, hotărîrea de a-şi intensifica eforturile pentru obţinerea unor rezultate superioare în toate domeniile, pentru îmbunătăţirea mai accentuată a activităţii economico-financiare şi creşterea eficienţei şi rentabilităţii în fiecare unitate economică.

Această entuziastă angajare patriotică este nota dominantă a activităţii oamenilor muncii din întreaga ţară. Pretutindeni, rezultatele superioare din toate domeniile de activitate dovedesc hotărîrea naţiunii noastre socialiste de a face totul pentru înfăptuirea Programului partidului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism. Locuitorii celor mai tinere oraşe ale noastre, localităţi cărora li s-a acordat de curînd acest statut prin recenta Lege privind îmbunătăţirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România – îşi exprimă, asemenea întregului popor, prin exemplare fapte de muncă, sentimentele lor de aleasă dragoste şi preţuire faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu pentru grija statornică acordată dezvoltării armonioase a tuturor zonelor şi localităţilor ţării.

În amplul proces de transformări înnoitoare, revoluţionare, ale societăţii româneşti contemporane, un rol deosebit de important îl au, de asemenea, recentele măsuri adoptate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. care pun în evidenţă atenţia deosebită pe care partidul şi statul nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu o acordă dezvoltării şi modernizării, în continuare, a învăţămîntului, integrării sale cu cercetarea şi producţia, formării de cadre cu o temeinică pregătire pentru toate sectoarele de activitate, corespunzător programelor de dezvoltare economico-socială a ţării, cerinţelor progresului multilateral al patriei noastre socialiste.

Remarcabilele înfăptuiri obţinute în aceste zile de colectivele de oameni ai muncii din toate domeniile vieţii economico-sociale exprimă hotărîrea întregului popor de a acţiona cu toate forţele pentru a întîmpina marile evenimente ale acestui an – a 45-a aniversare a istoricului act de la 23 August 1944 şi Congresul al XIV-lea al partidului – cu noi şi importante înfăptuiri pe calea ridicării patriei noastre pe cele mai înalte culmi de progres şi civilizaţie socialistă.